

T.C
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE DEĞERLERİN
ÖĞRETİMİNE İZCİLİĞİN ETKİSİ

Şerife Ersoy

Zonguldak 2021

T.C
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE DEĞERLERİN
ÖĞRETİMİNE İZCİLİĞİN ETKİSİ

Hazırlayan
Şerife Ersoy

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Şinasi Sönmez

Zonguldak 2021

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin çalışmasının bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun davranıldığını taahhüt ederim.

5/07/2021

Şerife Ersoy

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalında 185282125007 numaralı Şerife Ersoy'un hazırladığı “**Sosyal Bilgiler Dersinde Değerlerin Öğretimine İzciliğin Etkisi**” konulu YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim- Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 07/06/2021 Pazartesi günü saat 15:00’de yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Başkan _____
Doç. Dr. Oğuzhan KARADENİZ

Üye _____
Doç. Dr. Şinasi SÖNMEZ (Danışman)

Üye _____
Dr. Öğretim Üyesi Erkan ŞENŞEKERCİ

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

...../...../.....

Prof. Dr. Ertuğrul YILDIRIM
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kurum : ZBEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi
Anabilim Dalı
Tez Başlığı : Sosyal Bilgiler Dersinde Değerlerin Öğretimine İziciliğin Etkisi
Tez Yazarı : Şerife Ersoy
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Şinasi Sönmez
Tez Türü, Yılı : Yüksek Lisans, 2021
Sayfa Adedi : 135

Yapılan araştırmanın amacı izciliğin sosyal bilgiler dersi kapsamındaki değerlerin öğretimi üzerindeki etkisini araştırmaktır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı içinde yer alan durum çalışma deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu olarak Düzce Yığılca ilçesindeki araştırmacının izcilik kamplarını yaptığı okul belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini için ölçüt örneklem yöntemi ile okuldaki öğrencilerden en az bir izci kampına katılmış öğrenciler arasından sınıflardan 6, 7. Sınıflardan 9 öğrenci olmak üzere, 9'u kız ve 6'sı erkek olmak üzere 15 öğrenci belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen kod ve temalar ışığında sosyal bilgiler dersindeki 18 değerden 4 tanesinin öğretiminde izciliğin olumlu bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Olumlu yönde etkilenen bu değerler sorumluluk, dayanışma, duyarlılık vatanseverliktir. Araştırmada izcilik faaliyetinin değerlere etkisi ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Araştırma sonucunda gece nöbeti ve teftiş faaliyetlerinin sorumluluk değerini kazandırmada, oba sisteminin dayanışma değerinin kazandırılmasında, Çanakkale Milli bilinç kampı ve bayrak töreni faaliyetlerinin vatanseverlik değerini kazandırmada, fidan dikme ve çevre temizliği faaliyetlerinin duyarlılık değerini kazandırmada etkili olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapılan araştırma sosyal bilgiler dersi alanında değerlerin eğitimine farklı ve uygulamalı bir yöntem kazandırması ve bu alanda izciliğin etkisini inceleyen başka bir araştırmanın olmaması açısından önemli görülmektedir. Bu bilgiler ışığında sosyal bilgiler öğretmenlerinin izcilik faaliyetleri ile programda geçen değerleri öğrencilerine doğal yaşam ortamında ve aktif olarak uygulama şansı vererek öğretebilmeleri mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Değer, Değerler Eğitimi, Sosyal Bilgiler, İzcilik

ABSTRACT

Institution : ZBEU of Social Sciences Department of Turkish and Social
Studies Education
Title : The Effect Of Scouting On The Teaching Of Values İn Social
Sciences Course
Author : Şerife Ersoy
Adviser : Assoc. Prof. Dr. Şınası Sönmez
Type of Thesis, Year : MSc. Thesis, 2021
Number of Pages : 135

The aim of the study is to investigate the impact of scouting on the teaching of values within the scope of social studies course. The research was conducted with a "case study pattern" contained within the "qualitative research" approach. As a working group of the study, the school in Düzce Yığılca district where the researcher conducted the scouting camps has been identified. For a sample of his research, he participated in at least one scout camp from students at the school with the "criteria sample" method. 6, 7 from 8th grade among students. Of the classes, 15 students were identified, including 9 students, 9/u girls and 6 "boys. The research used a semi-structured interview form as a data collection tool. The data obtained as a result of the interviews were analyzed through the descriptive analysis method. Based on the code and themes obtained as a result of the analysis, it was concluded that scouting had a positive effect on the teaching of 4 of the 18 values in the social studies course. These values that are positively affected are responsibility, solidarity, sensitivity is patriotism. The impact of scouting activity on values was examined in detail in the research. The investigation concluded that the night watch and inspection activities; it has been concluded that the oba system has been instrumental in achieving the value of solidarity, Çanakkale Milli Biliş Kampı (the Dardanelles National Consciousness Camp) and the flag ceremony activities have been instrumental in achieving the value of patriotism, and the sapling and environmental cleaning activities have been valued for sensitivity. The research is seen as important in the field of social studies as giving a different and applied method to the education of values and the absence of any further research examining the impact of scouting in this field. Based on this information, it is possible that social studies teachers can teach their scouting activities and the values set in the program by giving their students the chance to apply them in the natural habitat and actively.

Keywords: Value, Values Education, Social Studies, Scouting

ÖN SÖZ

2013 yılında sosyal bilgiler öğretmeni olarak görev yapmaya başladığım Düzce Yığılca'daki okulun bulunduğu bölge dağlık ve ulaşımı çok zor olan bir köydü. Okulun bulunduğu köy hem bağlı bulunduğu ilçeye hem de ile oldukça uzaktı ve köyden ilçe ve ile halkın kullanabileceği dolmuş benzeri araç yoktu. Tüm bu şartlar içinde okul öğrencileri çok yetenekli ve istekliydi. Orada görev yapmış tüm öğretmenler gibi ben de bu çocukların gelişimini sosyal faaliyetler ile sağlamayı hedefledim. Bu çocuklar tüm spor sanat ve kültürel faaliyetlerden geri kalıyordu ve doğasının çok güzel olduğu bu bölgede yapılabilecek en iyi şey köy yaşamına çok uygun olan izcilik faaliyetleriydi. İşte bu ihtiyaç ve inançla çıktığım bu yol akademik bir çalışmaya dönüştü. 2017 yılında Bolu Aladağlarda izci liderliği kursuna giderek izcilik çalışmalarına ilk adımı atmış oldum. İzci lideri olup heyecanımı ve yapmak istediklerimi okullar açılır açılmaz öğrenciler ile paylaştım. Çok kısa bir zamanda neredeyse tüm okul öğrencilerini benim de üyesi olduğum izci kulübüne kayıt yaptırdım.

2017 yılının aralık ayında okulumuzun bahçesinde iki gece süren ilk kız izci kampımızı yaptık. İlk kampın okul bahçesinde yapılmasının sebebi öğrenci velilerimizden oluşan köy halkına izciliği tanıtmaktı. Veliler böylece izciliğin ne olduğunu öğrenmiş ve çocuklarının burada neler yaptığına bizzat şahit olmuş oldu. Bu kampın ardından 2018 yılı içinde biri Çanakkale Milli Bilinç Kampı olmak üzere 4 kamp, 2019 yılında ise yine biri Çanakkale Milli Bilinç kampı olan 4 kamp daha yaptık. Bu kampların hepsinde Yığılca'daki ortaokulun öğrencileri izcilikle ilgili tüm faaliyetlere eksiksiz katılmış oldu. Bu süreçte okul idaresi, hizmetli kadrosu ve öğretmenleri ile kendimize ait bir izci kulübü de kurduk. Yığılca Gençlik Spor ve İzcilik Kulübü adı altında izcilik faaliyetlerimize devam ettik. Bu faaliyetler içinde beni destekleyen başta okul müdürüm Alaettin Ergun olmak üzere Ömer İşçi, Berat Tuncel ve Mehmet Şahan'a çok teşekkür ederim. Ayrıca 2017-2019 yılları içinde uygulama okulunda görev yapmış tüm öğretmenlere destekleri için teşekkür ederim.

İzcilik yolunda ilk adımımı atmamı sağlayıp tüm kamplarımızda yanımızda olan Düzce izcilik il temsilcisi Zekai Altundal'a ve İzci lideri özel eğitim öğretmeni Sema Erdoğan'a teşekkür ederim.

Bununla birlikte en kıymetli varlıkları olan evlatlarını bize emanet eden değerli Yığılca İlçesindeki uygulama okulu velilerine teşekkür ederim. Bana inanıp bu konuda çalışma yapmamı destekleyen, benim yoluma ışık olan çok değerli danışmanın Doç. Dr. Şinasi Sönmez'e teşekkür ederim.

Değerli jüri üyelerim Dr. Öğretim üyesi Erkan Şenşekerci ve Doç. Dr. Oğuzhan Karadeniz'e katkılarından dolayı teşekkür ederim. Görüşme sorularının hazırlanması ve analizi noktasındaki yardımları için Dr. Cem Büyükekşi ve Dr. Fatih Kayaalp'e teşekkür ederim. Yüksek lisans eğitimimizi beraber tamamladığımız, bana tezin her aşamasında destek olan sevgili arkadaşım Merve Karadeniz'e teşekkür ederim.

Araştırma yapmak için gittiğim Ankara'da Milli kütüphanede tanıştığım ve bana bir hafta boyunca eşlik eden Hacer Durmaz'a ve TBMM Kütüphanesi memurlarına teşekkür ederim. Doğduğum günden bugüne bana inanıp destek olan, mücadeleci olmayı öğreten kıymetli annem Nurten Ersoy'a ve kardeşim Elif Türe'ye teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
GİRİŞ	1
1.GENEL BİLGİLER.....	6
1.1. Araştırmanın Amacı	6
1.2. Problem Cümlesi	6
1.3. Araştırmanın Önemi	6
1.4. Sayıtlar	7
1.5. Sınırlılıklar	7
1.6. Tanımlar	8
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	10
2.1. Türk Eğitim Sistemi İçinde Sosyal Bilgiler Eğitimi	10
2.2. Değer Kavramı ve Özellikleri	11
2.3. Değerler Eğitimi.....	12
2.4. Değerler Eğitimi Yaklaşımları ve Öğretimi	12
2.5. Sosyal Bilgiler ve Değerler Eğitimi	14
2.6. Dünyada İzcilik	15
2.7. Türkiye’de İzcilik.....	18
2.7.1. Türk Gücü Cemiyeti	21
2.7.2. Türk İzci Ocağı-Keşşaf Ocağı	23
2.7.3. Osmanlı Güç Dernekleri.....	23
2.7.4. Osmanlı Genç Dernekleri	25
2.7.5. Kurtuluş Savaşı Yıllarında İzcilik	27
2.7.6. Cumhuriyet Dönemi ve Sonrasında İzcilik	28
2.8. İzcilik Kavramı.....	35
2.8.1. İzciliğin Prensipleri ve Metotları.....	36

2.8.2. İzci Andı ve Anlamı	39
2.8.3. İzci Türesi.....	44
2.8.4. İzci Selamı ve Anlamı	45
2.8.5. İzçiliğin Amacı Nedir?	46
2.8.6. İzcilik Basamakları, And İçme Töreni ve İzci Arması.....	49
2.8.7. İzcilikte Oba Sistemi	53
2.8.8. İzcilikte Kamp Kavramı	55
2.8.9. İzcilik Faaliyetleri.....	56
2.8.10. İzcilikte Oyun	64
2.8.11. İzcilikte Üniforma	65
2.8.12. Atatürk ve İzcilik.....	66
2.8.13. İzcilik ve Eğitim, Değerler Eğitimi	68
3. YÖNTEM	72
3.1. Araştırmanın Modeli	72
3.2. Araştırma Grubu.....	72
3.3. Veri Toplama Araçları	73
3.4. Verilerin Analizi.....	74
3.5. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği	74
4. BULGULAR VE YORUM.....	75
4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemi olan İzcilikteki gece nöbeti faaliyetinin sorumluluk değerini kazandırmada etkisi var mıdır sorusuna yönelik Bulgular	76
4.1.2. Araştırmamızın İkinci alt problemi olan “Teftiş faaliyetinin sorumluluk değerine etkisi var mıdır?” sorusuna Yönelik bulgular	77
4.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problem Sorusu Olan “İzcilikteki Oba sisteminin Dayanışma Değerini Kazandırmada Etkisi Var mıdır? Yönelik Bulgular.....	78
4.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemi olan Çanakkale Milli Bilinç Kampı başta olmak üzere şehitlik ziyaretlerinin Vatanseverlik Değerini Kazandırmada Etkisi Var mıdır? Sorusuna Yönelik Bulgular.....	79
4.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemi olan İzci kamplarındaki Bayrak Törenini de içine alan İstiklal Marşı ve Türk Bayrağına çok önem verilmesinin Vatanseverlik değerini kazandırmada Etkisi var mıdır? Sorusuna Yönelik Bulgular	81

4.1.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemi olan “İzcilik faaliyetlerinden fidan dikmenin ve çevre temizliği yapmanın Duyarlılık Değerini kazandırmada etkisi var mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular	82
4.1.7. Araştırmanın Yedinci Alt problemi olan “Tüm izcilik faaliyetlerinin genel olarak hangi değere etkisi vardır” sorusuna yönelik bulgular	83
5. TARTIŞMA.....	85
SONUÇ	102
KAYNAKÇA.....	106
EKLER	117
EK 1: Tez Konusunun Belirlenmesi	117
EK 2: Etik Kurul Onayı.....	118
EK 3: Görüşme İzni	119
EK 4: Araştırmacının Oymakbaşı Kursu Belgesi	120
EK 5: Osmanlı Devletine İzcilik Teşkilatının Kurulması İçin Belçikadan Mösyö Parfit’in Getirildiğini Gösteren Belge	121
EK 6: İzcilik Faaliyetlerine Yönelik Fotoğraflar	122
ÖZGEÇMİŞ	135

TABLÖLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	73
Tablo 4.1: Gece Nöbeti Faaliyetinin Sorumluluk Değerine Etkisi	76
Tablo 4.2: Teftiş Faaliyetinin Sorumluluk Değerine Etkisi	77
Tablo 4.3: Oba Sisteminin Dayanışma Değerine Etkisi	78
Tablo 4.4: Çanakkale Milli Bilinç Kampı ve Şehitlik Ziyaretlerinin Vatanseverlik Değerine Etkisi	80
Tablo 4.5: Bayrak Töreni faaliyetlerinin Vatanseverlik Değerine Etkisi.....	81
Tablo 4.6: Fidan Dikme ve Çevre Temizliği Yapmanın Duyarlılık Değerine Etkisi	83
Tablo 4.7: Tüm İzcilik Faaliyetlerinin Duyarlılık Değerine Etkisi	84

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 4.1: İzcilik faaliyetlerinin sosyal bilgiler dersi değerlerin öğretimine etkisi ...75

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt.	: Aktaran
Bkz..	: Bakınız
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
GSBİM	: Gençlik ve Spor Bakanlığı İzcilik Müdürlüğü
İFB	: İzcilik Federasyonu Başkanlığı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Öğ.	: Öğrenci
TCM	: Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekaleti
TİB	: Türkiye İzciler Birliği
TİF	: Türkiye İzcilik Federasyonu
Vb.	: Ve Benzeri
Vd.	: Ve Diğerleri
WSB	: World Scout Bureou (Dünya İzcilik Bürosu)

GİRİŞ

Değerler, insan hayatında çok önemli yere sahip olan ve insanın hayatına yön veren olgulardır. Bu nedenle değerlerin öğretiminin nasıl yapılması gerektiği konusu her zaman düşünülmüş, tartışılmıştır. Değerler eğitimi konusunda öncelik ailede olmakla birlikte, asıl ve uzun vadeli görev okullara düşmektedir. Okullarda verilen eğitimin amacı bilişsel alanı geliştirmenin yanında duyuşsal alanı da geliştirmektir. Duyuşsal alan kapsamında iyi hazırlanmış bir değerler eğitimi programı ile bireyler ait oldukları toplumun değerlerini gizil ve uygulamalı olarak öğrenebilirler. Şu anki eğitim sistemimize baktığımız zaman değerler eğitimine eskiye oranla daha çok yer verilmesine rağmen bu değerleri öğretecek özel bir program bulunmamaktadır. İyi insan ve iyi vatandaş yetiştirme amacı, eğitim hedeflerinin ilk sıralarında tutularak, uygulamaya dönük, gerçek problemlerin öğrenciye sunulduğu doğal öğrenme alanları ve yaşantıları sunabilecek bir program hazırlanması değerler eğitimde daha etkili ve kalıcı öğrenmeler sağlayacaktır. Değerlerin okulda eğitimin bir parçası ve temeli olduğu gerçeğini Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözü ile anlamak mümkündür; *“Okul genç beyinlere insanlığa saygıyı, millet ve ülkeye sevgiyi, bağımsızlık onurunu öğretir”*. Bunun için en uygun derslerden biri, kuşkusuz sosyal bilgiler dersi. Sosyal bilgiler dersi gerek özel amaçları gerek öğrenme alanları, kazanımları ve konu kapsamı ile toplumun ihtiyacı olan tüm değerleri öğretmek için uygundur. Eksik olan ise bu değerlerin tam anlamıyla ve doğasına uygun olarak nasıl öğretileceğidir. Bu eksiklik araştırma problemimizin konusunu oluşturmaktadır. Araştırmada sosyal bilgiler dersinde değerlerin öğretiminde izciliğin etkisi incelenmiş ve eksikliği duyulan bu ihtiyaca çözüm getirilmesi hedeflenmiştir. Bu sebeple bu araştırmada sosyal bilgiler öğretim programındaki değerlerin uygulamalı olarak öğretilmesi için izcilik faaliyetleri bir yöntem olarak düşünülmüş ve etkisi incelenmiştir.

Bu incelemeye geçmeden önce değer kavramının anlamını, toplumsal yaşamdaki yerini, Milli Eğitim Bakanlığı (2018) öğretim programındaki amaçlarını incelemek gerekir.

Değer, insan olarak ne olduğumuz ne olmamız ve nasıl olmamız gerektiği hususunda yolumuzu aydınlatan rehberdir (Hökelekli, 2011: 287). Toplumsal yaşamın sağlıklı işleyebilmesi için toplumdaki ortak değerler sisteminin oturmuş olması ve bu sistemin toplumun bireylerine planlı, bilinçli ve sağlıklı bir şekilde aktarılması gerekir. Bu da değerler eğitimi bir ihtiyaç haline getirmiştir.

Değerler eğitimi ise, çocukta iyi bir karakter oluşturmayı amaçlayan, evrensel ve toplumsal tüm değerleri öğrenmesi için yaşam boyu öğrenme modelini esas alan, uygulama ve gerçek yaşam problemleri ile yaşantı zenginliği oluşturarak kişinin değeri içselleştirmesine fırsat sunan bir öğretim modelidir.

Değerler eğitiminin amacı, çocuğun doğuştan getirdiği saf ve masum duyguları ortaya çıkarmak, bunun üzerine de kişiliğin her yönüyle gelişmesini sağlamak, ahlak bakımından mükemmelliğe ulaşmasına yardımcı olmak, bireyi ve toplumu kötülüklerden korumak ve kurtarmak, azim ve inançla donatmaktır (Özer, 2014: 11).

Milli Eğitim Bakanlığı (2018) öğretim programında sosyal bilgiler dersinin tanımı, amacı ve kapsamı açıkça belirtilmiştir: Bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını içeren, öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirildiği; insanın sosyal ve fizikî çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersi.

Tüm bu bilgiler ışığında sosyal bilgiler dersi değerlerin öğretimi için seçeceğimiz değer öğretimi yöntemi, eğer kişiye gerçek bir yaşam ortamı sunarsa ancak değerlerin doğasına uygun ve kalıcı öğrenmeler gerçekleşebilir. Kalıcı öğrenmelerin sağlanabilmesi, eğitim sürecine dahil edilen duyu organının fazla olmasıyla paralellik göstermektedir. Ne kadar çok duyu organı aktifse kalıcı öğrenmelerin sayısı da aynı oranda artacaktır. İzcilik de işte tam bu noktada karşımıza bir çözüm önerisi olarak çıkmaktadır. Çünkü izcilik birçok duyu organına hitap ettiği için öğrenmenin kalıcılığını artırmada etkili bir öğretim

yöntemi olacaktır. Bu sayede öğretmek istediğimiz değerleri, öğrenciler yaparak, yaşayarak öğrenme fırsatı bulacaktır.

Ayrıca izciliğin amaçlarıyla sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan değerler eğitiminin amaçları paralellik gösterdiği için değerler eğitiminin kazandırılmasında izciliğin aktif rol oynayacağı açıkça görülmektedir. İzciliğin tanımı ve amaçlarını incelediğimizde bu paralelliği daha net anlayabilmemiz mümkün olacaktır.

İzcilik, kendine ait türe ve ant sistemine bağlı olarak seven, sayan, erdemli, özverili, sorumluluk sahibi, paylaşımcı, disiplinli insan yetiştirmek için oluşturulmuş üniformalı, eğitsel bir çocuk ve gençlik hareketidir (Saygıner, 2000: 10).

İzciliğin amacı; çocuk ve genci millete vatanına bağlı, tüm insanlara karşı dürüst, iyi karakterli, topluma faydalı, disiplinli, özverili, kendisi için gerekli öz becerilere sahip, sorumluluk almaya istekli, kendine güvenen, olumlu düşünen, doğa ve kültür eserlerini seven ve koruyan, iyi bir insan, iyi bir yurttaş olarak yetiştirmektir (TİF, 2016: 13).

Görüldüğü üzere izciliğin tanımı ve amaçlarına baktığımızda sosyal bilgiler dersinin amaçlarıyla benzerlik gösterdiği görülmektedir. Özellikle de sosyal bilgilerin en temel amacı olan vatandaşlık aktarımı izcilik için de çok önemli bir yere sahiptir. Sosyal bilgiler dersi ve izcilik faaliyetlerinin nihai hedefi, topluma faydalı vatandaşlar yetiştirmektir. İzci andı ve izci türesinin içinde de sosyal bilgiler dersinin amaçlarına ve özellikle de değerlerine yönelik ifadeler karşımıza çıkmaktadır.

İzci olmak için izciler bir ant içerler ve yukarıda saydığımız amaçlara ulaşmak için çabalarlar. Şu anda ülkemizde geçerli olan izci andı şöyledir: (MEB, 1970: 2).

“Tanrıya ve vatanıma karşı görevlerimi yerine getireceğime, izcilik türesine uyacağıma, başkalarına her zaman yardımda bulunacağıma, kendimi bedence sağlam, fikirce uyanık ve ahlakça dürüst tutmak için elimden geleni yapacağıma, şerefim üzerine ant içerim”

Türkiye’de şuan geçerli olan bu izci andında genel olarak milli eğitim sistemimizin ve özel olarak da sosyal bilgilerin amaçlarını bulmak mümkündür. Hem mili eğitimin hem de sosyal bilgiler dersinin en nihai hedefi toplumun değerlerini kazanmış iyi vatandaşlar yetiştirmektir.

İzciliği daha iyi anlamak için izciliğin tarihi serüvenine bakmakta fayda vardır. İzcilik, tarihte ilk kez bir asker olan Baden Powel tarafından İngiltere’de kurulmuştur. Powel, görevi gereği gittiği Afrika’da yerli halkın mücadeleci ruhu ve çocukları savaş esnasında haberleşmede kullanmaları onun oldukça dikkatini çekmiştir. Çocukluğundan beri doğa hayranı olan Baden Powel, ülkesine döndüğünde ilk iş olarak 1907 yılında Brownsea adasında bir izci kampı yapmış ve Afrika’daki gözlemleri ve yaptığı kamptaki deneyimleri ile 1908 yılında “Erkek Çocuklar İçin İzcilik” kitabını yazmıştır. Bu kitap ülkede çok büyük, güzel tepkiler almış ve izcilik gelişmeye başlamıştır. İlerleyen yıllarda izcilik ile ilgili teşkilatlanmayı da bizzat kendisi yapmıştır. 1910’da “Kız İzcilik Teşkilatı’nı, 1913 “Yavrukurt”, 1917’de “Ergin İzcilik Teşkilatı’nı, 1920’de “Dünya İzcilik Örgütü” nü kurmuştur. 1946 yılında ölümüne kadar izciliği geliştirmek için uğraşmıştır. İzciliğin dünya barışına katkı sağlayacağını ve izciliğin çocuğu iyi bir insan olarak yetiştirmenin en eğlenceli ve etkili bir yol olduğunu savunmuştur (Eminoğlu ve Kurak, 1988: 6-7; Güven, 2003: 66; Bediz, 1955: 6).

Türkiye’de ise izcilik dünyadaki oluşumundan çok kısa bir süre sonra başlamıştır. İzcilik Osmanlı Devleti’ne II. Meşrutiyet döneminde girmiştir. Ülkede izciliğin ilk girişimlerinin 1910’da Edirne’de olduğu bilinmektedir, 1912 yılında ise İstanbul Galatasaray Lisesinde Ahmet ve Abdurrahman Robinsan kardeşlerin izcilik çalışması bizdeki izciliğin kuruluşu olarak kabul edilmektedir (Pura, 1939: 12; Turgay, 1999: 66). Bizdeki izciliğin ortaya çıkışı da dünyada olduğu gibi askeri alanda olmuştur. Ülkede ilk olarak izcilik ile ilgili 1913 yılında “keşşaflık” adının geçtiği Türk Gücü Cemiyeti kurulmuştur (Yamak Ateş, 2012: 215-230). İzciliğin ülkemize girdiği yıllarda başlayan Balkan Savaşı izciliğin askeri alanda gençleri yetiştirme amacını gündeme getirmiş ve konuyla ilgili dönemin siyasi ve askeri güçleri harekete geçmiştir. Enver Paşa Avrupa’daki gelişmeleri takip ettirerek, Avrupa’dan Parfit adında bir uzman getirtmiştir. Parfit, 1914 yılında izci ocağını kurarak Osmanlı’daki izcilik çalışmalarını resmi olarak

başlattıktan sonra lider yetiştirme kursları açmış, özellikle öğretmen okullarını izci liderliği için tercih etmiştir (Soysal, 1972: 10). Birinci Dünya Savaşı'nın çıkması ile asker olan Parfit' in ülkesine dönmesi Osmanlı izciliğini sekteye uğramıştır. Daha sonra izciliği Osmanlı Genç Dernekleri yürütmeye çalışmıştır. Alman Won ülkeye davet edilerek 1916 yılında Osmanlı Genç Dernekleri çatısı altında izcilik faaliyetleri yürütölmeye çalışılmıştır. Osmanlı Devleti döneminde kurulan izcilik örgütleri, savaşa hazır gençler yetiştirmeyi amaçlamıştır (Beşikçi, 2009; Esen, 2009; Yamak Ateş, 2012: 99-120). Bu izci örgütleri Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda kapanmıştır. Ülkede işgal yıllarının başlamasıyla azınlıklar izcilik faaliyetlerine önem vermişlerdir. Cumhuriyet Dönemi'nde izciliğe tekrar önem verilmiştir. Özellikle Genç Derneklerinin de bir dönem başkanlığını yapan ve baş izci seçilen Mustafa Kemal Atatürk, 1923 yılında "Türk İzci Ocağı" adı altında izcilik faaliyetlerin sürdürölmesini sağlamış, izciliğin eğitim boyutunu öne çıkarmak için Milli Eğitim Bakanlığına bağlamıştır (Güven, 2003; Bayrak, 2010).

1926 yılında tüm okullarda izci oymakları kurulmuş, 1927 yılında Cumhuriyet Bayramı törenlerine izcilerin katılması geleneği başlatılmıştır. Bu gelişmeler izciliğin ülkede hızla yayılmasını ve kurumsallaşmasını sağlamıştır (Esen, 2009).

1928 yılına gelindiğinde ise izcilik yapma hakkı sadece Türk vatandaşlarına verilmiştir, 1946 yılında Türkiye'de ilk izcilik yönetmeliği yayınlanmıştır (GSB, 1972: 19; Toprak, 1998: 16).

1950 yılında ise Türkiye Dünya İzcilik Teşkilatına kabul edilmiştir.1955'te Türkiye İzciler Birliği kurulmuştur (Genç, 1973). 1968 yılında Türkiye İzciler Yönetmeliği yayımlanarak izcilik ile ilgili talimat ve kurallar ayrıntılı bir şekilde belirtilmiştir (Coşkun, 2011). 1970 yılında izcilik, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlanarak bu bakanlığın bünyesinde bir İzcilik Genel Müdürlüğü kurulmuştur. 1990 yılında Türkiye İzcilik Federasyonu kurulmuştur (Uzgören, 2012: 236). 2006 yılında federasyon özerklik kazanmış ve günümüze kadar izcilik faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir.

1.GENEL BİLGİLER

Bu bölümde araştırmanın amacı, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı izciliğin sosyal bilgiler dersi kapsamındaki değerlerin öğretimi üzerindeki etkisini araştırmaktır.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın temel problem cümlesi: İzciliğin Sosyal bilgiler dersindeki değerlerin öğretimine etkisi var mıdır?

Alt Problem cümleleri:

- 1- İzcilikteki gece nöbeti faaliyetinin sorumluluk değerini kazandırmada etkisi var mıdır?
- 2- İzcilik faaliyetlerinden olan teftişin sorumluluk değerini kazandırmada etkisi var mıdır?
- 3- İzcilikteki oba sisteminin dayanışma değerini kazandırmada etkisi var mıdır?
- 4- İzcilikteki Çanakkale Milli kampı başta olmak üzere şehitlik ziyaretlerinin vatanseverlik değerini kazandırmada etkisi var mıdır?
- 5- İzci kamplarındaki bayrak töreni faaliyetini de içine alan İstiklal Marşı ve Türk Bayrağına çok önem verilmesinin vatanseverlik değerine etkisi var mıdır?
- 6- İzcilik faaliyetlerinden fidan dikmenin ve çevre temizliği yapmanın duyarlılık değerini kazandırmada etkisi var mıdır?
- 7- Tüm izcilik faaliyetlerinin genel olarak hangi değere etkisi vardır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma sosyal bilgiler dersinin içerdiği değerlerin öğretime farklı ve uygulamalı bir yöntem kazandırması açısından önemli görülmektedir. Ayrıca sosyal bilgiler dersiyle ilgili alan yazında benzer bir araştırmanın olmaması,

araştırmanın alana farklı bakış açıları kazandırması yönüyle de önemli görülmektedir. Bu araştırma değerler ile ilgili alan yazındaki araştırmaların önerilerinde ve sonuçlarında yer alan fikirleri hayata geçirdiği için de önem arz etmektedir. Örneğin; Tekin (2019) araştırmasının sonucunda yaparak, yaşayarak öğrenme ortamı oluşturma, öğrencilerin değerleri öğrenmesinde olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Tepecik (2008) araştırma sonucunda Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilere sorumluluk kazandırılması için yapmış oldukları davranışların sonucunu yaşayabilecekleri fırsatlar yaratılmalı ve edindikleri değerleri gerçek yaşamda kullanmalarına zemin hazırlanmalıdır şeklinde öneride bulunmuştur.

Bu sonuç ve öneri bizim araştırmamızda etkisi incelenen izciliğin özünü oluşturmaktadır. Çünkü izcilik, öğrenciye gerçek yaşam koşulları sunarak bu koşullarda birçok duyu organını da aktif hale getirir. Bu sayede değerleri, doğal ortamda uyguladıktan sonra sonuçlarını anında dönütlerle görme fırsatı verir ve öğrenmenin kalıcı olmasına katkıda bulunur. Tüm bunlardan hareketle araştırma, sosyal bilgiler dersinin izciliğin öğrenciyi aktif kılması sayesinde yapılandırmacı yaklaşıma göre işlenmesini kolaylaştırmasının yanında, öğrencilerin derse olan ilgisinin ve ders başarısının artmasına da yardımcı olacaktır.

1.4. Sayıtlılar

1. Araştırmaya katılan öğrenciler izcilikle ilgili yeterli deneyim ve bilgiye sahiptir.
2. Araştırmadaki görüşme soruları öğrencilerin seviyelerine uygundur.
3. Araştırmaya katılan öğrenciler görüşme sorularına samimi bir şekilde cevap vermiştir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma 2017-2019 eğitim öğretim yılları arasında Düzce Yığılca İlçesi Kırık köyündeki izcilik faaliyetine katılmış okul öğrencileri ile sınırlıdır. Araştırmaya katılmış öğrencilerin Türkiye izcilik Federasyonu'na bağlı bir kulüpte aktif izcilik yapmış olmaları gerekmektedir.

2.Araştırma veri toplama tekniği olarak, öğrencilerle araştırmacı tarafından bizzat yüz yüze yapılan görüşmeler ile sınırlıdır.

3.Araştırma sorumluluk, vatanseverlik, dayanışma, duyarlılık değerleri ile sınırlıdır.

4.Araştırmanın sınırlılıklarından biri de izciliğin tanımı gereği cinsiyet açısından farklılığının ortaya koyulamamasıdır.

1.6. Tanımlar

İzcilik: Türesi ilkeleri ve amaçlarıyla birlikte seven, sayan, erdemli, özveri ve sorumluk sahibi, paylaştan, koruyan, düzenli, bilgili, kişilik sahibi iyi yurttaş, iyi insan yetiştiren, üniformalı eğitsel çocuk ve gençlik hareketidir. Çocuk ve genci yaşama hazırlama faaliyetidir (Saygıner, 2000: 10).

İzci: 12-15 yaşlar arasındaki kız veya erkeklerin tescilli bir oymakta giriş şartlarını yerine getirmiş teşkilat üyesidir (MEB, 1995b: 77).

Değer: Toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen ortak düşünce ve inançlardır (Özgüven, 2017: 367; Ünal, 1981: 1-10).

Değerler eğitimi: Hayat boyu devam eden değer kazanma/kazandırma süreçlerine ” değerler eğitimi” denilmektedir (Yaman, 2012: 18).

Sosyal bilgiler dersi: İçeriği sosyal ve beşeri bilimlerden oluşan, vatandaşlık eğitiminde bir araç olarak kabul edilen ve disiplinler arası bir ilköğretim dersidir (Keskin ve Keskin, 2019: 16).

Sorumluluk değeri: Ayırt etme gücüne sahip özgür bir kişinin kendi vicdanına hesap verme zorunluluğu hissederek davranışlarını veya yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesidir (Özen, 2016b: 24-32; Güngör, 1995: 128; Sezer, 2008; Tozlu, 1997).

Vatanseverlik değeri: Kişinin yaşadığı toprağa ve o toprağın üzerindeki her şeye karşı sevgi ve sorumluluk duyması, bağlılık hissetmesi, kendisini, ailesini, akrabalarını, dostlarını, ülkesini ve ülke insanlarını sevmesidir, iyi

vatandaş olmasını sağlayan duygudur (Özkartal, 2009; Bakioğlu ve Kurt, 2016: 18; Üstel, 2019: 21; Avcı, 2015: 155-160).

Dayanışma değeri: Toplumsal yaşamda insanların sorunları çözerken birbirlerine ihtiyaç duyması sonucu oluşan paylaşma, işbölümü ve yardımlaşma duygusudur (Şerif, 1985: 124; Doğan, 2002: 8-10).

Duyarlılık değeri: kişinin yaşamı boyunca bir şeyleri belli sebeplerden ötürü önemsemesi, sevmesi ve onlara saygı duymasıdır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Türk Eğitim Sistemi İçinde Sosyal Bilgiler Eğitimi

Eğitim; bireylerin ait olduğu toplumun değerlerine, ihtiyaçlarına ve hedeflerine uygun olarak, zihin, karakter ve fiziki açıdan yetiştirilmesi sürecidir. (Özen, 2016a: 170; Tozlu, 1997: 94; Adem, 2015: 23).

Eğitimin tanımına bakıldığında, amacının kişiye yaşamında gerekecek beceri değer ve davranışları kazandırma süreci olduğu görülmektedir. Eğitimin amacı ülkelerin ve toplumun milli kültürüne uygun olarak değişir. Ülkeler istedikleri insan tipini oluşturmak amacıyla uygun eğitim politikaları planlar ve uygular. Bu doğrultuda Türk Milli Eğitim sistemin amaçları şöyledir:

“Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı yaratıcı ve verimli kişiler yetiştirmek” (Memduhoğlu vd., 2008: 3). Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşlarını bu amaçlara uygun olarak yetiştirmek istemektedir. Bu amaca hizmet edecek derslerden biri hiç kuşkusuz sosyal bilgiler dersidir.

Doğanay (2008: 80) sosyal bilgiler dersinin, üzerinde herkesin anlaştığı ortak bir tanımı olmadığını ama yapılan tanımları incelendiğinde bazı ortak noktaların ortaya çıktığını belirtmiştir. Bu ortaklıklara göre sosyal bilgiler dersinin temel amacı vatandaşlık eğitimidir. Vatandaşlık eğitimi de dört önemli ve zorunlu boyut içermektedir. Bu boyutlar bilgi, bilgiyi işleme becerileri, demokratik değer ve inançlar ve sosyal katılım becerileridir. Sosyal Bilgilerin bilgi boyutunu sosyal bilimler ve insanla ilgili tüm bilgiler oluşturmaktadır. Bu bilgiler insanların tarihsel boyutta diğer insanlarla ve çevreleriyle etkileşimlerinin sonucunda oluşmuştur.

Yukarıda yapılan açıklama neticesinde sosyal bilgiler dersi için, içeriğinin sosyal ve beşeri bilimlerden oluştuğu, vatandaşlık eğitiminde bir yol olarak

görüldüğü ve disiplinler arası bir yapıya sahip olduğu söylemek mümkündür (Keskin ve Keskin, 2019: 16).

Tanımı verilen sosyal bilgiler dersinin dünyadaki amaçlarına paralel olarak, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ve Temel İlkelerini de göz önünde bulundurarak dersin amacını şöyle ifade edilmektedir: Sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile öğrencilerin; T.C. vatandaşı olarak yaşadığı vatani ve ait olduğu milleti seven hak ve sorumluluklarını bilen ve bunlara uygun yaşayan, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, doğal ve tarihi varlıkları bilen ve korumaya istekli, milli ve evrensel değerlere sahip bireyler olması amaçlanmaktadır (MEB, 2018).

Millî eğitim bakanlığının 2018 yılında yayınladığı sosyal bilgiler programında, Millî eğitim sisteminin genel amaçlarına göre sosyal bilgiler dersinin genel amaçları belirlenmiştir. Bu amaçlar bizi, dersin değişen dünya şartlarına ayak uydurabilecek beceri ve yeteneklere, evrensel ve milli değerlere sahip iyi insan ve vatandaş yetiştirme amacıyla olduğu sonucuna götürmektedir.

2.2. Değer Kavramı ve Özellikleri

Değerler üzerine birçok tanım yapılmıştır. “İnsan ancak yüreği ile baktığı zaman doğruyu görebilir. Gerçeğin mayası gözle görülemez.” (Saint-Exupery, 2015: 84). Saint Exupery değeri insanın samimiyet ve iyi niyetiyle özdeşleştirirken çevresindeki olayları ve eşyaları bu bakış açısıyla değerlendirdiğinde anlam kazanacağını ifade etmiştir. Önemi belirtilen soyut ölçünün bir şeyin değdiği karşılık, kıymet ve faydalı nitelik Ulusoy ve Dilmaç (2018: 13) olarak tanımlanabilir. Bir başka tanımda bir kişi veya topluluğun ideal olarak belirlediği var olma veya hareket etme şekli Doğan (2000: 125) belirtilerek değerın toplumsal boyutuna dikkat çekilmiştir. Değerin bireyi herhangi bir kişi ve varlık karşısındaki duyarlılıkları olarak tanımlayacak olursak, kişiyi değerli kılanın sahip olduğu üstün özellikler ve yeterlilikler Yaman (2012: 17-18) olarak tanımlayabiliriz. İyi bir insan olmanın ön koşulu olarak ne olduğumuz ve nasıl olmamız gerektiği konusunda bize yol gösterici bir kılavuz Hökelekli (2011: 287) olarak yorumlanır. Değer aynı zamanda nesilden nesle aktarılmış, ortak akıl süzgecinden geçirilmiş, toplumlar için insanlığın vazgeçilmez ortak kabulleridir

(Ballı, 2007: 18; Bolukçu, 2020: 91; Ulusoy, 2019: 66). Aral (1988: 86) de aynı şekilde değerlerin toplumsal hayatın parçası olduğunu, kültürle oluştuğunu ve işlevselleştiğini belirtmiştir.

2.3. Değerler Eğitimi

Değerler eğitiminin ne olduğuyla ilgili çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Bunlardan biri, Yaman (2012: 17-18) yaptığı değerler eğitimi neredeyse hayat boyu devam eden ahlaki, kültürel, ruhsal, toplumsal ve evrensel boyutlarda oluşabilecek duyarlılıkların özümsemesi ve benimsemesi süreci olarak gördüğü tanımıdır.

Tanımı verilen değerler eğitimi sürecini Dilmaç (2007), akıl yürütme ve mantığa özendirme, empati geliştirme, benlik ve öz saygı geliştirme ve işbirliği geliştirme şeklinde bütünlemiştir. Değerler eğitiminin tanımlarında amaçlarını da bulmak mümkün olmakla birlikte konuyla ilgili ayrıntıya girmek de fayda görülmektedir. Değerler eğitiminin amacı, çocuğun doğuştan getirdiği saf ve masum duyguları ortaya çıkarmak, bunun üzerine de kişiliğin her yönüyle gelişmesini sağlamak, ahlaki açıdan mükemmelliğe ulaşmasını sağlamak, bireyi ve toplumu kötülüklerden korumak ve kurtarmak, azim ve inanç duyguları benimsetmektir (Özer, 2014: 11).

Kale (2007: 319) değer eğitiminin amacını farklı bir bakış açısıyla ele almış ve bireyin kabiliyetlerini en üst seviyeye çıkararak iyi bir hayat yaşamasına imkân sağlamak olarak belirtmiştir

Sonuç olarak değerler eğitimi, bireyin duygu, inanç ve eylemlerinin farkına varmasını sağlayarak, birey ile toplum arasındaki ilişkiyi güçlendirmeyi ve bireyi bu şekilde kültürleştirmeyi ona kültürel bir kimlik kazandırmayı amaçlayan bir süreçtir (Çölgeçen, 2018: 18; Bozkurt, 2019: 22; Ethem Başaran, 2015: 8).

2.4. Değerler Eğitimi Yaklaşımları ve Öğretimi

Okullarda eğitim öğretim faaliyetlerinde değer kazandırmanın amacı, kişilere herhangi bir olay veya durum karşısında farkındalık oluşturmaktır. Bireylerde bu farkındalığın oluşturulabilmesi için öncelikle değerlerin bilişsel ve

duyuşsal anlamda, anlamlı kılınarak değerlerin birey tarafından özümşenmesi sağlanmalıdır. Bu amaca yönelik birden çok değer yaklaşımları meydana getirilmiştir (Balcı, 2008).

Bu yaklaşımlardan biri Sidney Simon ve arkadaşları tarafından geliştirilen değer belirginleştirme yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda öğrencilerden kendi değerlerinin farkına varması beklenir. Öğrencilerin bir durum karşısında tercih yaptıklarında onlara herhangi bir müdahale de bulunmak yerine neden ve nasıl gibi sorular sorularak olası tercih seçenekleri üzerine düşünmesi sağlanarak, öğrencilerin kendileri için önemli olan değeri fark etmeleri hedeflenir (Karatay 2011: 1443-1444).

Değer öğretim yaklaşımlarından biri olan değerlerin doğrudan öğretimi yaklaşımıdır. Bu yaklaşıma yönelik ise iki yöntem bulunmaktadır. Bunlar değerlerin telkin edilmesi ve davranış değiştirme yöntemidir. Telkin yönteminde bir yetişkin tarafından doğru kabul edilen değerler sorgulanmadan kabul edilir ve çeşitli yöntem ve tekniklerle desteklenerek öğrencilerin bunlara uyması sağlanır. Öğrencilerden önceden belirlenen değerlerin doğruluk veya yanlışlığı ile ilgili fikir yürütmesi değil, değerın anlamını ve değerle ilgili örnekleri bilip takdir etmesi beklenir. Sparka tarafından geliştirilen bu yaklaşımda, yetişkinler ile öğretmenler tarafından öğrencilere sürekli tekrar yoluyla aktarılan ve kontrolün hep yetişkinde olduğu bir yöntem karşımıza çıkmaktadır (Bulut, 2011: 34). Telkin etme yaklaşımda amaç öğrencilere belli değerleri kazandırmak, bunların öğrenciler tarafından benimsenmesini sağlamak ve öğrencilerin sahip olduğu değerleri değiştirmektir (Demirhan İşcan, 2007: 34). Bu yaklaşımda; model olma, olumlu ve olumsuz pekiştirme, tekrar yapma, küçümseme, tamamlanmamış ya da taraflı veriler sağlama, rol oynama, oyunlar ve buluş yoluyla öğrenme yöntem ve teknikleri sıklıkla kullanılmaktadır (Demir ve Demirhan İşcan, 2007: 1). Davranış değiştirme yöntemi ise pekiştirme ve ceza ile bireyin davranışlarını değiştirmeyi amaçlayan yöntemdir (Dilmaç, 2007).

Değer öğretim yaklaşımlarından biri olan Oliver ve Newmann, Shaver ve Larkins ile Metcalf tarafından geliştirilen analiz yaklaşımda ise değerler ile ilgili sorulara karar vermek amacıyla öğrencilerin analitik düşünmelerine, bilimsel araştırma yapmalarına; öğrencilerin kendi değerlerini kavramsallaştırmalarına ve

bunlar arasında karşılıklı ilişki kurmalarında mantıksal süreç izlemelerine yardımcı olmak amaçlanır. Bu yaklaşımda kullanılan yöntemler, benzer durumları analiz etme, münazara, kanıtlar kadar nedenlerin uygulamasını isteyen yapılandırılmış mantıksal tartışma, ilkeleri test etme ve araştırma yapmaktır (Demir ve Demirhan İşcan, 2007).

Değer analizi uygulanırken izlenmesi gereken bir süreç vardır. Bu süreçte sorunu öğrencilere sunma, öğrenciler açısından sorunu tanımlama, soruna yönelik bilgi ve kanıtlar toplama, kanıtların doğruluğunu sınama, olası çözüm yollarını saptama ve değerlendirme, çözüm yolları arasından seçim yapma ve yapılan seçime uygun olarak hareket etme aşamaları izlenir (Kaymakcan ve Meydan, 2020: 17; Ekşi ve Katılmış, 2011: 11-13). Bu süreç içinde değer analizi yaklaşımında daha çok sosyal problemler alan taraması ya da alan araştırmaları yapılarak bireysel ve grup çalışması şeklinde seminer yöntemiyle sınıfta paylaşılır ve tartışılır. (Meydan, 2014).

Bu yaklaşımlar kullanılarak okulda değerler eğitimi yapılırken, öğretmenler de öğrencilerine model olarak, sınıf içinde ortak bir sosyal doku oluşturarak, her öğrenciye sorumluluk verip, fikirlerini paylaşabilecekleri bir sınıf ortamı sağlayarak sürece destek olabilirler (Dilmaç, 2002: 4).

2.5. Sosyal Bilgiler ve Değerler Eğitimi

Değer eğitimi, sosyal bilgiler dersinin içeriğine çok uygundur. İnsanların hayat ile bağ kurmasını amaç edinen sosyal bilgiler dersinde, bu bağın ahlak eğitimi ile birlikte verilmesi, öğrencilerin ahlaki davranışları ve ahlak bilincini kazanabilmesi açısından oldukça önemlidir (Altunsoy, 2019). Sosyal bilgiler dersinin, ülke vatandaşlarına ülkenin kabul gördüğü değerleri benimsetme gibi bir sorumluluğu vardır. Dersin amaçlarında, kazanımlarında ve öğretim programının ilgili değerler bölümünde bu değerleri açıkça görmekteyiz.

Sosyal bilgiler öğretim programında öğrenciye kazandırılması hedeflenen on sekiz değer bulunmaktadır. Bunlar; adalet, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, barış, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, estetik, eşitlik, özgürlük, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, vatanseverlik, yardımseverliktir. Bu değerlerden: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi,

sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik “kök değer” olarak kabul edilmiştir (MEB, 2018).

Tüm bunlar dersin değerler eğitimindeki yerini ortaya koymaktadır. Bu ders kişinin yaşadığı ülke ve dünyada başarılı, mutlu, huzurlu ve topluma faydalı yaşamasını sağlayacak milli ve evrensel değerlerin öğretimi için oldukça uygun bir derstir.

2.6. Dünyada İzcilik

İzciliğin kurucusu İngiliz General Lord Baden Powel’dır. İzciliğin doğuş öyküsünü anlamak için Powel’ın izcilik fikrini nasıl hangi ortam ve olaylar sonucunda bulduğunu bilmek gerekir. Baden Powel’ izciliğin gelişimini şöyle anlatır: (Powel, 1964).

“İngiltere sahillerinde dört kardeşimle birlikte bir deniz izcisi olarak dolaştığım günler çocukluk çağımın en tatlı hatıralarıdır. Gerçi biz hakiki bir deniz izcisi değildik, çünkü o zaman deniz izciliği denilen bir şey yoktu, ama bizim bir yelkenlimiz vardı ve çok eğlenirdik. Bu hayatın zevkini çıkardığımız gibi zahmetine de katlandık. Sonra öğrenciyken boş vakitlerimde, ormanlarda tavşanları yakalamak ve onları pişirmek, kuşları gözetlemek ve hayvanların ayak izlerini takip etmek suretiyle bir hayli izcilik yapardım. Daha sonraları asker olunca Hindistan ve Afrika’daki ormanlarda yaptığım avcılık ve Kanada’nın orman köylerinde geçirdiğim hayat benim için çok zevkli olmuştur. Daha sonra Güney Afrika muharebelerinde tam bir izci gibi yaşamak fırsatını buldum. Bu hayat bana o kadar zevk vermişti ki. Bu zevki yurdumun gençleri niye tatmasın diye düşündüm.”

Görüldüğü gibi izcilik doğa ile bütünleşme felsefesinden doğmuştur. Şimdi de Baden Powel’ın hayatına ve katıldığı savaşımlara bunların izciliğe etkisine ve izciliğin dünyada nasıl bir gelişim seyrettiğine bakalım. Powel’ın yaşadığı dönemde İngiltere çok geniş sömürge toprakları elde etmişti. Bu sömürge topraklarında gerek rakip ülkelerin saldırılarına karşı gerekse hüküm sürdüğü yerlerde güvenliği sağlamak için kendisine bağlı askeri insan gücüne ihtiyaç duyuyordu. Powel bir asker olarak gittiği yerlerde verilen görevlere sadık kalacak gençleri yetiştirerek, onların gururunu okşayacak unvan ve ödüllerle kendi aralarında bir statü elde etmesini sağladı. Powel’ın öğretileriyle yetişen bu gençler zamanla askeri bir güç haline gelirken, kabileler arasındaki çatışmalarda İngiliz yönetimine sadık kalarak İngiltere’nin buralarda düzeni sağlamasına yardımcı olmuşlardır. Powel’ın bu girişimi daha sonra bütün sömürge ülkeleri için esin

kaynağı olacak, Birinci Dünya Savaşı'nda İngiltere gibi ülkelerin sömürgelerden askeri birlikler oluşturmalarının temelini oluşturacaktır.

İzciliğin kurucusu Robert Stephenson Smyth Baden Powel bir iz sürücüdür. 22 Şubat 1857 yılında Londra'da dünyaya gelmiştir. Üç yaşında Oxford üniversitesinde profesör olan babasını kaybetmiştir. Annesiyle ve kardeşleri ile birlikte büyüyen Powel spora müziğe ve tiyatroya ilgili duymuştur. Meslek olarak askerliği seçmiş ve çok başarılı bir askerlik hayatı olmuştur. Zaten bu askerlik görevi gittiği Afrika'daki yerli halkın yaşam şekilleri, izciliğin kafasında oluşmasını sağlamıştır. İlk olarak 19 yaşında asteğmen rütbesiyle Hindistan'da Crimean savaşında yer almış ve oldukça başarılı olmuştur. Daha sonra 1877 yılında Afrika'ya görevli subay olarak gönderilmiş ve Aslanti Zulu ve Matabelin kurtuluşu için mücadele etmiştir. Buradaki görev yıllarında oradaki yerli halkı çok yakından izleme ve tanıma fırsatı bulmuştur. Baden Powel'a oranın yerlileri Impeesa yani "Uyumayan Kurt" lakabını vermişlerdir. 1899 yılında Albay rütbesiyle tekrar Hindistan'a gönderilmiş ve buradaki askerleri alışıl gelmişin dışında bir eğitim metodu ile eğitmiştir. Askerlerin eğlenerek öğrenmesini sağlamış ve eğitim sürecine tüm askerleri dâhil etmiştir. Ona göre herkes birbirinin eğiticisi olmalıdır. Eğitimde sıkı ve kesin emirlerle komuta sistemine daima karşı çıkmış ve emir yerine kişileri etkileme yolunun daha yararlı olacağına inanmıştır. Bu mantıkla askerlere görevleri anlatırken nedenlerini ve amaçlarını da açıklamıştır. Herkesin sorumluluk almasını sağlamış ve bu sisteme "Earning By Douing" adını vermiştir. Baden Powel görevini iyi yapan askerlere üzerinde zambak çiçeği bulunan amblemler dağıtmış ve bu çiçeğin doğruyu simgelediğine inanmıştır (Uzgören, 1984c: 9-18; Sarıhan, 2000: 4) Buradan da anlaşılacağı üzere izcilik askeri ihtiyaçlardan doğmuş bir oluşumdur (Sarıhan, 2000: 4).

Baden Powel'ın son askeri görevi Boer savaşıdır. Bu savaşta İngiltere, altın ve elmas madenlerini ele geçirmek amacıyla Transvoal denilen Boer sakinlerine saldırmıştır. Boerler bu savaşta İngilizler karşısında yenilmiştir. Powel bu savaşta Mafeking bölgesini İngilizler adına Boerlere karşı savunmuştur. Powel bu savaşta Boerlerin yaşam ve kişilik özelliklerini yakından izlemiş ve bazı çıkarımlarda bulunmuştur. Onların zorlu yaşamdaki yaşama yeteneklerine hayran kalmış ve saygı duymuştur. Boerler ile yapılan savaş kazanan Powel'a "Mafeking

Fatihi” ünvanı verilmiş ve generalliğe yükseltilmiştir (Uzgören, 1984c: 19-21; Pura, 1939: 5).

Baden Powel, Mafeking’i savunurken yerli halkın çocukları savaşta nasıl güzel yönlendirdiğini, özellikle de haberleşmede onlardan nasıl faydalandıklarını görmüş ve çocukların birçoğunun bisikleti olduğunu fark etmiştir. Bu çocukların ölümden ve kurşunlardan korkmamaları da Powel’ın dikkatini çeker (Powel, 1964: 7-10).

Savaşta deneyimlerinin yanısıra Güney Afrika’da “Kim” adlı bir kitaptan okudukları da, Baden Powel’ın izcilik ile ilgili düşünce yapısının şekillenmesinde etkili olmuştur. Yazarı Rudyard Kipling olan bu kitabın ana kahramanı “Kim”, Hindistan’daki bir İrlanda alayında görevli olan bir çavuşun oğludur. Küçük yaşta anne ve babasını kaybeden Kim teyzesiyle kalır ve yeğenleri ile birlikte büyür. Yerli çocuklar ile oynar, onların kültürlerini ve dillerini öğrenir. Genç yaşta bağımsızlığını kazanır. Kim yaşlı bir din adamı ile kuzey Afrika’yı dolaşmaya başlar. Bir süre sonra Mr. Lurgan isminde birisi ile tanışır ve böylece Kim’in eğitimi başlamış olur. Bu kişi Kim’i eğitmek için üzerinde çeşitli taşların bulunduğu bir tepsi gösterip bir süre bakmasını sağlayıp, tepsideki taşların neler olduğunu hatırlamasını ister. Önceleri zorlanan Kim zamanla gayret göstererek iyice hatırlama becerisi kazanır ve hafızası güçlenir. Bu şekildeki eğitimlerden sonra Kim gizli teşkilat üyeliğine kabul edilir ve vatanına büyük hizmetler sunar. Kim’in eğitim metodu üzerine düşünen Powel oyun yöntemi ile eğitimin önemini fark eder ve gençlere güvenildiğinde ve gerekli sorumluluklar verildiğinde onların çok şeyi başarabileceklerine karar verir (Powel, 1964: 4-6; Uzgören, 1984c: 25-26).

İşte tüm bunlar Baden Powel’ın çocukluğundan beri yaşam şekli olan izciliğin tam olarak oluşmasını sağlamıştır. Powel, tüm öğrendiklerini şu cümle özetler “Faydalı becerileri oyun ile geliştirmek, öğretmek”, bunu da tabiatçı bir yaklaşım ile yapmanın doğru olduğuna inanmıştır. Ve bu gerçeklik ile bir kitap yazmaya karar verir, bu kitabı yazarken de Güney Britanya kıyılarında Brownsea adasında 1907 yılında 20 Londralı çocukla ilk kampını yapar. Bu kamp, hem aristokrat hem de kenar mahalle çocuklarından oluşur. Baden Powel bu kamptaki tecrübeler ile 1908 yılında İzciliğin ilk kitabı olan “Scouting For Boys” adlı kitabı yazar (Bediz, 1955: 6).

İzciliğin dünyadaki seyri şu kronoloji ile devam etmiştir: 1910 yılında Powel kız kardeşi Agnes ile birlikte deniz izcilik teşkilatı kurmuştur. 1912 yılında Girl Scout adlı izci teşkilatını ve devamında 1916 erkek çocuklar için yavrukurt teşkilatını, 1917 yılında ergin izcilik teşkilatını kurmuştur, 1919 yılında ise izci lideri yetiştirmek amacıyla Gilver Park açılmıştır (Coşkun, 2011).

1922 yılında Baden Powel'ın "Ergin İzcilerin Muvafakiyeti" adlı eseri yayımlanmıştır (Güvenç, 1974: 27). 1924 yılında Kopenhag'da uluslararası izcilik konferansı yapılmış ve İzciliğin ayrı ayrı her ülke ve bütün dünya için bedensel, ahlak ve ruhsal açılardan sağlam bir gençlik oluşturmak hedefini amaçlayan milli, uluslararası ve evrensel bir hareket olduğuna dikkat çekilmiştir (Güvenç, 1974: 6). 1926 Engelli çocuklar için izci örgütü kurulmuş ve Dünya İzcilik Komisyonu ilk izci andı ve türesini açıklamıştır (Coşkun, 2011). 1927 yılında yavrukurt-izci-ergin izcileri içine alan Grup sistemi kurulmuştur (Güvenç, 1974: 27). 1928 yılında dünya kız izcilik teşkilatı kurulmuştur (Uzgören, 1984b: 14). 1929 yılında Baden Powel'e Gilwil park lordu ünvanı verilmiştir (Uzgören, 1984c: 44). 1941 yılında hava izciliği kurulmuş ve Baden Powel ölmüştür (Coşkun, 2011). 1960 yılında Avrupa izcilik birliği kurulmuştur. Bu birlik II. dünya savaşı sonrası barışın korunmasını, Avrupa gençliğinin barışsever bir anlayış ile yetiştirilmesi ve daha mutlu bir dünya insanı oluşturmayı amaçlamıştır (Güvenç, 1974: 7). 1977 yılında Kanada'nın Montreal kentinde 26. dünya konferansı yapılmış ve izciliğin prensipleri yeniden düzenlenmiştir. Konferansta izciliğin amacı, gençlerin, bedensel, zihinsel, sosyal ve fiziksel açıdan gelişmiş, bilinçli vatandaşlar olarak yetişmesine katkıda bulunmak olarak açıklanmıştır.

1983 yılında Amerika'da 29. dünya izcilik konferansı yapılır. Konusu izciliğin uluslararası düzeydeki anlayış ve tolerans için bir eğitim metodu olmasıdır. Bu konferansta İzcilik teşkilatının UNICEF ile birlikte hareket etmesi kararı alınmış ve dünya barışı için çalışmalar planlanmıştır (Uzgören, 1984b: 25).

2.7. Türkiye'de İzcilik

İzcilik Türkiye'ye, İngiltere'de başladıktan çok kısa bir süre sonra gelmiş ve ilk olarak keşşaflık ve güç dernekleri adı altında teşkilatlanmıştır. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de izcilik askeri ihtiyaçlardan doğmuş sonra zamanla etki

1923 yılında yayımlanmaya başlayan Keşşaf dergisindeki bu bilgi izciliğin İstanbul'da 1909-1910 da başladığını gösteriyor. Konuyla ilgili bir de İstanbul Lisesi kayıtlarına bakıldığında izciliğin iki ayrı tarihte iki ayrı yerde oluşum gösterdiği sonucu ortaya çıkıyor, izciliğin önce Edirne'de ön bir oluşum gösterdiği ardından 1912 yılında İstanbul'da Ahmet ve Abdurrahman Robinsan Kardeşler tarafından resmi kuruluşunun gerçekleştiğidir (Uzgören, 2000: 2-3). Bu bilgiler ışığın Türkiye'de izciliğin 1908-1912 yılları arasındaki sürede Edirne ve İstanbul'da harekete geçtiği ve resmi kuruluş tarihinin ise 1912 olduğunu söylemek mümkündür.

Osmanlı devletinde izcilik hareketi Balkan savaşlarının başlamasıyla alınan yenilginin sonucu olarak askeri hazırlık sürecinin parçası olmuştur. İzciliğin doğası gereği verilen eğitimlerin beden terbiyesini sağlaması, emre itaat, disiplin vatanseverlik ve dayanışma duyguları içermesi onun bu alana uygunluğunu göstermiştir (Yamak Ateş, 2012: 99-120).

Türk eğitim tarihinde önemli bir yere sahip olan ve izciliğin gelişimine de katkıda bulunan Ethem Nejat Balkan savaşındaki başarısızlığı bedensel zayıflığa bağlamıştır. Bu yenilginin, okullarda beden eğitiminin, özellikle de askeri eğitimin gerekliliğini ortaya koyduğunu ileri sürmüş ve asker yetiştirmeye dayalı bir sistem oluşturulması gerekliliğini gündeme getirmiştir. Ethem Nejat bu sistemin basit ayak talimleri yapmaktan ileri olması gerektiğinin ve çocuklara silah kullanımı da öğretilmeye ağırlık verilmesinin üzerinde önemle durmuştur (Yamak, 2009).

Balkan savaşının ardından hükümet bir daha böyle yenilgiye uğramamak amacıyla çareler üretmeye başlamıştır. Bunlardan biri de Selim Sırrı Tarcan'ın Avrupa'ya oradaki gençlik izcilik hareketlerini gözlemlemeye gönderilmesidir. Selim sırrı Tarcan İngiltere'deki ziyaretinde bizzat Baden Powel ile görüşmüş ve Baden Powel, kendisine harpten bir daha mağlup çıkılmaması için bir "boy iskovt" yani izcilik ordusu kurulmasının gerektiğini, cesur, çalışkan ve disiplinli bir orduya gençlerin ancak bu şekilde hazırlanabileceğini söylemiştir. Bu öneri, rapor halinde Enver Paşa'ya bildirilmiş ve hemen ülkedeki ilk izcilik örgütlenmesi başlamıştır. İttihat ve Terakki Hükümeti de konuya çok önem vermiştir (Akt; Yamak Ateş, 2012: 210-211, İkdam, 1913: 4).

Görüldüğü üzere Osmanlıda izcilik hareketinin oluşmasında Balkan Savaşı'nın başlaması ve ardından gelen yenilgi ile yurdun askeri disiplinle yetişmiş gençlere ihtiyaç duyulması olmuştur, bu noktada izcilik bir çare olarak görülmüştür. Özellikle İttihat ve Terakki Cemiyeti, Edirne'nin geri alınmasından sonra yönetimdeki gücünün artmasıyla, izciliğin okullarda bir eğitsel faaliyet olmaktan çıkarıp vatan hizmeti amacı ile yapılması için çalışmalar başlatmıştır (Bediz, 1955: 7; Esen, 2009).

İzcilik Osmanlı Devletinde dinin, ahlakın fennin, ilmin, sıhhatin, vatanseverliğin, izlerini takip etmek ve bunların izlerini bulmanın aracı olarak kabul görmüştür (Toprak, 1999). Bu amaçla ilk olarak 1913 yılında Türk Gücü Cemiyeti kurulmuştur.

2.7.1. Türk Gücü Cemiyeti

Keşşafılık, ülke genelinde 1913'te kurulan Türk Gücü Cemiyeti'nin bünyesinde varlığını göstermiştir. Alman Pfadfinder (iz bulucu) izci teşkilatından ilham alan Türk Gücü Cemiyeti, Osmanlılar arasında beden terbiyesinin, spor aktivitelerinin ve askerî eğitimin yaygınlaştırılmasını hedeflemiştir. Türk gücü cemiyeti aslında kendisini bir izcilik teşkilatı olarak görmemiş tek amacının savaşa hazır gençler yetiştirmek olduğunu belirtmiştir. Bu cemiyet ile gençlerde Türklük şuuru oluşturmak amaçlanmış ve Osmanlı devletini ancak bu şuurun kurtaracağına inanılmıştır (Yamak Ateş, 2012: 215-230).

Türk Gücü Cemiyeti'nin temel amacı "Türklüğü mahv ve inkırazdan kurtarmak ve istikbâlen atalarımız gibi sağlam ve kalabalık feyyaz bir nesil, vatanını, hukukunu, namusunu, mefâhirini kurmak için ancak kendi kuvvetine istinad eden bir Türk nesli oluşturmak" tır. Bu sayılan amaçlar "Türklere özgü bir azim ve sabır ile çalışılarak elde edilecektir (Toprak, 1979).

Yukarıda belirtildiği amaçlarla kurulan Türk Gücü'nün "Umumi Nizam'ına göre, "Türk örfü" çok tehlikeli bir uçuruma sürüklenmektedir. Askere çağrılanların onda dokuzu hastadır. Bu durum böyle devam ederse, yurdumuzu düşmana karşı koruyacak değil, üzerinde yaşayacak tek bir adam bile bulunamayacaktır, diye durumun vahimliği anlatılmıştır (Toprak, 1979).

Türk Gücü Derneği Harbiye Nezaretinden ve İttihatçı çevrelerden destek görmüş, devrin ideoloğu Ziya Gökalp bu dernek için Yeni Attila marşını yazmıştır. Türklerin uçuruma sürüklenmesine son vermek ve “millete taze hayat ve kuvvet vermek” için gençler Türk Gücü adlı beden terbiyesi ve sağlık cemiyetini kurmuşlardır. Beden terbiyesinden amaç, “sağlam ve aynı zamanda kahraman bir nesil! vücuda getirmek ve sağlam vücutlar ile mukaddes vatanı ve mübarek, muazzaz, ulu milletimizin varlığını müdafaa etmek ve düşmana saldırmak "tır. Böylece jimnastik ve spor ülkenin dört bir yanına yayılacak, gençler her türlü kötü alışkanlık ve salgın hastalıktan korunmuş olacaktır. Bu cemiyetin sloganı “Türkün Gücü Her şeye Yeter ”dir. Klavuz- luk yöntemiyle gençler askerliğe hazırlanacak ve askerî terbiye ile “millet yine o silahşor ve o cündî (askerî) millet haline getirilecektir. ” (Toprak, 1985).

“Türklüğü” silahlı bir millet haline getirmeyi hedefleyen Türk Gücü Cemiyeti, beden eğitimi, sağlığı koruma, izcilik ve çeşitli sporları içeren eğitim anlayışına sahiptir. Cemiyetin kuruluşu, çalışmaları, etkileri incelendiğinde; Sosyal-Darwinist bir bakış açısıyla kurulduğu; Osmanlı gençlerini ve çocuklarını beden eğitimi ve izcilik faaliyetleri ile “millet-i müsellaha” yani silahlanmış millet haline getirme girişimlerinin olduğu görülmüştür. Böylece milli müdafaayı ve milliyetçilik duygusunu güçlendirmek hedeflenmiştir (Çelebi vd., 2018). Türk gücü cemiyetinin, tek tip kıyafete sahip olması, hiyerarşik örgütlenmeye sahip olması, nişan talimleri, eğitmenlerinin subay olması onun paramiliter yani yarı silahlı bir teşkilat olduğunun kanıtıdır (Yamak Ateş, 2012: 252-253).

Sonuç olarak Türk Gücü Cemiyeti bir asker hazırlık eğitimi olarak oluşmuş ve izcilik eğitiminin bu amaca hizmet etmesi önemli görülmüştür. İzciliğin vatan savunmasındaki öneminin anlaşılması ile daha programlı izcilik eğitimi ile bir izcilik teşkilatı kurulması kararlaştırılmıştır. Bu noktada Avrupa’daki gençlik teşkilatlarını öğrenmesi için Avrupa’ya gönderilmiş olan Nafi Atıf Kansu’nun, Enver Paşaya izciliğin orada çok gözde olduğunu anlatması ile Enver Paşa gerekli uygulamaları hemen başlatmıştır (Karaküçük, 1999).

2.7.2. Türk İzci Ocağı-Keşşaf Ocağı

İzci ocağının kurulma amacı da Türk gücü cemiyeti ile aynıdır: ülke gençliğini savaşa hazırlayacak maddi ve manevi eğitimi vermek. Osmanlı Devleti savaş yenilgisini beden terbiyesi eksikliğine bağlamış ve çözüm yollarını buna göre aramıştır. Bu amaçla, Enver paşanın daveti ile Osmanlı ülkesine gelen Harold Parfit, 9 Nisan 1914'de İzci büyük ortasını kurmuş ve Enver paşa başbuğ Parfit de kalgay olmuştur. Orta koldaşlık için Doktor Nazım, Eyüp Sabri (toprak) burdur milletvekili Atıf, Trabzon milletvekili Resuhi ve Ziya beyler uygun görülmüştür (Pura, 1939: 13). Ayrıca (bkz. Ek :6).

Parfit faaliyetlerine öğretmen okullarında başlamış, izciliğin yetiştirilmesinde önceliği öğretmenlere vermiştir, öğretmen okullarındaki seçilmiş öğrencilere semafor, topografya, mors, gibi izciliğe ait bilgileri ve izci oyunlarını bizzat kendisi öğretmiştir (Pura, 1939: 13). Kâğıthane'de 1914 yılında açılan ilk izci lideri kursuna dokuz öğretmen ve yedi serbest meslek erbabının katıldığı grup Enver paşanın huzurunda and içerek kursu başarı bir şekilde tamamlamışlardır. 1914 yılında izci ocağı nizamnamesinin yayınlanmasıyla izcilik (keşşaflık) ile ilgili tüm kurallar açıklanmıştır (Soysal, 1972: 10-12)

Bu nizamname izciliğin ilk yönetmeliğidir. Nizamnamede izcilerin giyecekleri kıyafetler de belirtilmiştir. Bu kurallar ile birlikte ülkedeki ilk izci kampı İstanbul sultanisi oymak beyi Ahmet Robenson tarafından İstanbul Maltepe'de yapılmıştır. Bu kampa Parfit de katılmıştır. Böylece Sakarya oymağı çok önemli bir tecrübe elde etmiştir (Uzgören, 1984c: 57, 2000: 8-15).

2.7.3. Osmanlı Güç Dernekleri

Osmanlı ülkesinde İzci ocağı yeterli görülmezince 15 Haziran 1914'te Osmanlı Güç Dernekleri kurulmuştur. Amaç gençleri maddi ve manevi vatan korumasına hazırlamak ve bu vatansever ruhu sonsuza kadar korumaktır (Karaküçük, 1999).

Güç Dernekleri'nin en önemli faaliyetleri, eğitim etkinlikleri olmuştur. Beden eğitimine çok önem veren ve bedensel gelişimi destekleyen dernek, eğitim programına silahlı eğitimi de koymuştur. Uyulacak programda verilecek eğitim,

silahsız ve silahlı talimler olarak iki kategoriye ayrılmıştır. Buna göre, silahsız talimlerde öğrencilerin vücut geliştirmeye önem vermeleri ve çeviklik kabiliyetleri kazanmaları amaçlanmıştır. Bunlara ilaveten harita kullanmak, arazi şekillerini tanımak, arazide yön ve iz bulmak gibi açık araziye tanıma çalışmaları da silahsız eğitim kapsamındadır. Silahlı hareketlerin özünü ise, silahla nişancılık eğitimi oluşturmuş ve bu eğitimin gerçek silahlarla verilmesi uygun görülmüştür. Eğitimlerde başarılı olanlara ehliyet verilmiştir (Beşikçi, 2009: 58).

Osmanlı Güç Dernekleri'nin 5.maddesinde Osmanlının güç derneklerinin hazırlık şubesini oluşturan izcilik derneklerine 12 yaşından 17 ye kadar olan Osmanlılar, asıl güç derneklerine de 17 yaşından büyük olan Osmanlılar kabul edilmiştir. Kurallar Talim ve Terbiye Harbiye Nezareti'nde belirlenecektir kararı alınmıştır (Pura, 1939:14). İzçiler gördükleri eğitimler neticesinde her daim vatan savunması için hazırdır. Türk izcisi savaş zamanında gerekirse silahını alıp cepheye koşar verilen her görevi en iyi şekilde yerine getirir ve üstlerinin emirlerini sorgulamadan kabul eder, vatanın savunması için elinden gelenin en iyisini yapar. Çünkü vatan savunması Türk izcisinin kalbini beynini bütün benliğini saran kutsal bir vazifedir (Pura, 1939: 18).

İzciliğin vatan savunmasıyla ilgili yönüne verilebilecek en güzel örnekler biri de Kazım Karabekir'in kurduğu “Çocuklar Ordusudur”. Kazım Karabekir 1914 Yılında Harbiye Nezareti'ne bağlı Osmanlı Güç Dernekleri nizamnamesindeki ordu ve kolordu komutanlarına verilen yetkiden faydalanarak bölgesindeki çocuklarla bir ordu kurmuştur. Bu ordu Osmanlıdaki izcilik ve askerlik ilişkisini bir kez daha gözler önüne sermiştir (Öktem, 2019: 34; Köstüklü, 2016: 214).

Ülkede bu gelişmeler sürerken Birinci dünya savaşının patlak vermesiyle Parfit ülkesine dönmüş ve izcilik durma noktasına gelmiştir. Bununla birlikte Çanakkale Savaşı'nda İstanbul Sultanisinden izcilerin de içinde bulunduğu birçok öğrenci savaşa gönderilmiş ve bu savaşta kaybedilmiştir (Bediz, 1955: 7; Eminoğlu ve Kurak, 1988: 8). 1914 yılından itibaren keşşaf sözcüğü yerine izci sözcüğü kullanılmaya başlanmıştır (Toprak, 1998). 1914 Yılında Darüşşafaka Oymak Beyi Mehmet Karayel tarafından, Türkiye'de izciliğe ait ilk kitap olan “İzci Rehberi” çıkarılmıştır (Tuna, 1977: 20).

2.7.4. Osmanlı Genç Dernekleri

Alman Mareşal Vonder Goltz 'un, Harbiye Nazırı Enver paşaya gerçek bir ordunun oluşması için güçlü bir gençlik ordusunun gerekli olduğunu açıklamasıyla birlikte, Osmanlı Genç Dernekleri yerini kısa bir süre sonra Osmanlı Genç Derneklerine bırakmıştır. Enver Paşa Almanya'dan Vonder Golts'un önerisi üzerine uzman Von Hoff adlı kişiyi ülkeye getirterek, izciliğin askeri amaçlı tekrar oluşumu sağlayacak bir teşkilat kurdurtmuştur (Beşikçi, 2009; Toprak, 1999; Yamak Ateş, 2012: 343) Osmanlı ülkesine gelen Von Hoff, 14 Haziran 1916 yılında Osmanlı Genç Derneklerini kurmuş ve 12-17 yaş arası gençlere izcilik yöntemlerini Harbiye Nezareti kurallarına göre öğretilmesini amaçlamıştır. Bunun ardından ülke içinde kıpırdanmalar olmuş, Edirne Muallim Mektebinde Nafi Atuf ve Sait Nazif Beyler izcilik çalışmalarını başlatmıştır (Bediz, 1955: 7; Çolak, 2008: 49-55; Balcıoğlu, 1992).

Genç Dernekleri, Osmanlı gençliğini güçlü, her türlü zor şartla mücadele edebilen, emre itaat eden ve karakter sahibi olarak yetiştirerek ülkeye güven dolu güzel bir gelecek hazırlamayı amaçlamıştır (Balcıoğlu, 1992).

Genç Dernekleri Müfettiş-i Umumiliği ilk iş olarak derneklerin işleyişini ve faaliyetlerini açıklayan kitaplar yayımlamış, aylık Osmanlı Genç Dernekleri Mecmuası'nı çıkarmıştır. Bu derginin amacı, Osmanlı gençlerinin "sağlam, tetik ve faal" olmasını sağlamaktır. Dergideki yazıların büyük bir çoğunluğu Selim Sırrı ve Von Hoff tarafından yazılmıştır (Toprak, 1979). Genç dernekleri 12-17 yaş arası “gülbüz derneği”, 17 ve yukarısı da “Dinç Derneği” olarak örgütlenmiştir. Müslüman olan ya da olmayan herkesin derneklere katılması zorunluluğu getirilmiştir (Karaküçük, 1999). Gülbüzlerin, talim ve terbiyesinden rehber olarak görevlendirilen beden eğitimi öğretmenleri, dinçlerin talim ve terbiyesinden ise görevli subaylar sorumlu tutulmuştur. Teşkilatta verilen eğitimin amacı, “bedenen, ruhen ve zihnen” sağlam nesiller yetiştirmek ve gençleri hayata hazırlamaktır. Osmanlı Genç Dernekleri Müfettişliği, bu amaçları gerçekleştirebilmek için savaş içerisinde ortaya çıkan bütün maddi imkânsızlıklara rağmen yoğun bir faaliyet yürütmüştür (Akcan, 2017). Bu şekilde sistemli hale getirilen Genç derneklerinden temel beklenti gülbüz grubunun mümkün

olduğunca çabuk savaşa hazırlanması ve askerlik yapma konusunda istekliliği artırmak olmuştur.

Genç derneklerinin ülkede yaygınlaşmaya başladığı bu dönemde Mustafa Kemal'in 7. Ordu Komutanı olarak 1917 yılında Halep'ten Enver Paşa'ya gönderdiği raporunda, ordunun acilen temel eğitim almış askerlere ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmıştır. Mustafa Kemal raporunda, ihtiyaca istinaden genç derneklerinde sadece gençlerin değil tüm halkın eğitilmesi mecburiyetini de dile getirmiştir (Beşikçi, 2009). Konuyla ilgili Mustafa Kemal Harbiye Nezareti'ne bağlı Genç dernekleri'nin genel müfettişi olarak bakanlığa yazdığı bir yazıda izciliğin gençleri yurt savunmasına hazırlamada yararlı olabileceğini ifade etmiştir: (Toprak, 1979; Uzgören, 2000: 19-20)

“Yurt savunması bakımından bu derecede ehemmiyetli olan izcilik, ferdi ve milli eğitim bakımından da o nispette önemlidir.

Bugün hükümetlerde, izcilik teşkilatı birbiri ile adeta yarışarcasına yayılmakta, genişlemekte ve mensuplarını fikren, ahlaken, ilmen ve bedenlen yetiştirmektedir. İzcileri himaye ve teşvik için izci ve keşşaf cemiyetleri, genç dernekleri kurulmakta, resmi makamlar ihdas edilerek, bütün bu teşekküllerin her türlü siyasi ishtirastan ve parti münakaşalarından tamamen münezze kılınmalarına ilmi bir sahada çalışmalarına itina gösterilmektedir. Hükümet idaresinin yeniden teşkilinin kararlaştırıldığı şu anda Genç dernekleri teşkilatının kurulması ve yayılmasına ve bu konunun yüce makamlarca ele alınmasına mutlak bir zaruret vardır”.

Mustafa Kemal yukarıdaki ifadesiyle izciliğin ülkede uygulanma gerekçelerine değinerek önemine vurgu yapmıştır. O izciliğin asker yetiştirmedeki öneminden bahsettiği aynı yıl içinde, İttihat ve Terakki Cemiyeti Von Hoffdan bazı siyasi içerikli taleplerde bulunmuştur. Von Hoff ise kendisinin bir asker olduğunu ve izcilik teşkilatı içine siyasetin karıştırılamayacağını, ısrarcı olunursa görevden ayrılacağını bildirmiştir. İsrarın devam etmesi üzerinde de 1918 yılında Müfettiş Von Hoff ülkesine dönmek zorunda kalmıştır (Balcıoğlu, 1992). Osmanlı ülkesinde Birinci dünya savaşı sonrası izcilik için Von Hoff paşanın kurduğu gürbüz ve genç dernekleri olarak kullanılmaya devam edilmiştir (Toprak, 1979).

Tüm bunlar Osmanlı devletinin içinde bulunduğu Balkan ve 1. dünya savaşları döneminde alınan yenilgilerin çözümü için izcilik teşkilatından yararlandığını, ilgili dernekler “Türk Gücü Cemiyeti, İzciler Ocağı, İzci Güç Dernekleri, İzci Genç Dernekleri” aracılığı ile savaşa asker hazırlama amacıyla

kurulduğunu göstermektedir. Meşrutiyet ve 1.Dünya Savaşı'nı içine alan dönemde Osmanlı Devleti, savaş gücünü arttırıcı çareler aramış Avrupa'ya gönderdiği kişiler ve Avrupa'dan gelen uzamanlar sayesinde en uygun yol olarak izcilik teşkilatı kurmayı görmüştür. Dönemin hükümeti ve askeri gücü bu oluşumu desteklemiş ve paramiliter bir yapı haline getirmiştir. İzciliğin disiplin, emre itaat, dayanışma, uzun yürüyüşler, harita okuma yön bulma ve ilk yardım bilgisi gibi öğreti, beceri ve değerlere sahip olması Osmanlı devletinin bu dönemde gençliği savaşçı özelliklere sahip yetiştirme yolu olarak tercih edilmiş ve müsellaah yani silahlanmış bir millet gayesi güdülmüştür. En nihayetinde izcilik Osmanlı devletin 'den Türkiye Cumhuriyetine miras kalmıştır.

2.7.5. Kurtuluş Savaşı Yıllarında İzcilik

İşgal yıllarında azınlık izci grupları, ülkedeki diğer izci gruplarına göre daha aktif olmuştur. İstanbul ve çevresinde 9 Musevi izci örgütü ve her izci örgütünün 50 üyesi vardır. İstanbul Rum İzci Örgütü ise şehrin en kalabalık izci örgütünü oluşturmuştur. Bu izci örgütlerinin Türk izci gruplarla mücadele etmesi süreci olumsuz etkilemiştir. Azınlıkların, izciliği amacı dışında kullanması Mustafa Kemal'in dikkatini çekmiş ve durumdan rahatsızlığını ve Türklerin tekrar izciliği ele alması gerektiğini 22 Ağustos 1919'da "gayet mahrem" kaydı ile yayımlanan tamimde, "Zamanında Türkler tarafından yapılan fakat şimdi tam sırasıyken maalesef terk edilen" izciliğin, İstanbul Rum Patrikhanesi'nde örgütlenen Mavri Mira adlı cemiyet tarafından nasıl kötüye kullanıldığını belirtmiştir (Başkurtlu, 2015; Toprak, 1998; Karaküçük, 1999: 70).

İşgal döneminde Türk izcilerin bir kısmı Milli Mücadele'nin başlamasıyla cephelere gitmiş, bir kısmı ise çeşitli faaliyetlerle halkın moralini yüksek tutmaya ve sonraki dönemlerde kurulacak ocaklara zemin hazırlamaya çalışmıştır (Bayrak, 2009: 157). İşgal döneminde İtilaf devletleri kendi çıkarlarına ters düşen her türlü askeri ve sivil teşkilatı yasaklamıştır. İzcilik de elbette bu teşkilatlardan biri olmuştur. Fakat Türk izcileri tüm baskı ve engellemelere rağmen vatani koruma faaliyetlerine devam etmiş ve bu durum Türk halkının kurtuluşa yönelik inancını artırmıştır. İşgal yıllarında Türk izcileri tam bir vatanseverlik şuuru ile hareket etmiştir (Esen, 2009).

Mustafa Kemal daha önce istediği gibi yine izci genç derneklerinin kurulmasını ve ülke içinde yaygınlaştırılmasını istemiştir. Ordusu terhis edilmiş yeni hükümetin, gençleri 12 yaşından başlayarak vatan için, ulusal amaç ve eğitim için yaşlarına uygun bir biçimde yetiştirmek mecburiyetinde olduklarını, bunun için ulusun en aydınları olan subaylardan okullarda ve dernekler örgütlerinde öğretmen ve rehber rollerinde faydalanılması gerektiğini, önemle belirtmiştir (Sarıhan, 2000: 6).

Mondros Ateşkes antlaşmasından sonra ise, izcilik ile ilgili bazı girişimler başlamış ve bunlar kurtuluş savaşına kadar devam etmiştir. Türk ve Müslüman gençler sokakta düzenli yürüyen diğer cemaat gençlerine bakarak kendi izci örgütlerini oluşturmuşlardır. Galatasaray Lisesi'nde İngiliz Klod ve Alfred de Berry'nin öncülüğünde bir oymakbeyi kursu açılmıştır. Buradan yetişen oymak beylerinin katkılarıyla Kadıköy, Şişli ve Bakırköy gibi İstanbul'un pek çok yerinde yeni oymaklar açılmıştır. Galatasaray mektep izci grubuna yaşları 10 ile 20 arasında 230 çocuk yazılmıştır. Yetimhanelerde, Beyaz ve İstanbul Erkek Lisesi (Sultanisi) de bu çalışmalarda yer almıştır. İzcilik bu çalışmalar sayesinde hayatta kalmayı başarmıştır (Toprak 1998: 19, 1999: 26).

22 Kasım 1922'den itibaren ülkedeki işgalin bitmesiyle Türk izciliği yeni bir döneme girmiş ve büyük bir gelişim göstererek ülke sathına yayılmaya başlamıştır. Yabancı ve azınlıkların her türlü yasa dışı faaliyetlere alet ettikleri izcilik uygulamaları azalmaya ve yavaş yavaş ortadan kalkmaya başlamıştır (Sevindik, 2011). Bu gelişmelerin ardından İstanbul maarif müdürü başkanlığında bir izci ordusu kurulmuş ve hemen çalışmalara başlanmış, okul oymaklarına milli zaferin adları verilmiştir. Örneğin; İnönü oymağı, Sakarya oymağı gibi (Soysal, 1972: 15).

2.7.6. Cumhuriyet Dönemi ve Sonrasında İzcilik

Cumhuriyet döneminde izcilik yurt savunması için yine çok önemli görülmüştür. İzciler aldıkları eğitimler ile her zaman vatan savunmasına hazır olmuştur. Türk izcisi savaş zamanında gerekirse silahını alıp cepheye koşar verilen her vazifeyi layıkıyla yapar üstlerinin emirlerini kayıtsız şartsız kabul eder, vatanın müdafaası için elinden geleni yapmaktan asla tereddüt etmez. Çünkü vatan savunması Türk izcisinin kalbini kafasını bütün benliğini saran kutsal bir görevdir (Pura, 1939: 18).

Kurtuluş savaşı sonrası yeniden canlanmayla birlikte, İstanbul ve Anadolu'daki okullarda İzcilik şubeleri oluşturulmuştur. TBMM hükümeti, 1923'de İstanbul Vilayeti Türk İzci Ocağı Nizamname-i Esasini yayımlamıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün koruması altında kurulan bu kurumda baş izciliğe de Atatürk getirilmiştir. 1 Mart 1923'de kurulan bu yeni izci örgütü 22 Mayıs 1923'te öğretmen okulunda ilk toplantısını yapmıştır (Güven, 2003).

İzciliğin ülkede yaygınlaştırılma çabalarına örnek olarak milli törenlerde izcilerin yer almaya başlamasını göstermek mümkündür. Yurdun düşman işgalinden kurtuluşu için düzenlenen törenlerde izciler resmigeçitlerde yer almaya başlamıştır. Bunlardan biri, İstanbul sultanisi izcilerinin Refet bele ve Mustafa Kemal paşanın olduğu törende karşılama görevini üstelenmeleridir. İstanbul Sultanisi izcilerine, 1923 yılı mart ayında Lozan görüşmelerine gitmek üzere İstanbul'a gelen İsmet Paşa'yı karşılama görevi verilmesi izcilerin sahip olduğu disiplin ve düzene olan güvenin açık bir göstergesidir. Kurtuluş Savaşı'nda askerin yanında yer alan vatana hizmet duygusu yüksek Türk izcisine Mustafa Kemal Paşa törende “*Siz sağ olun Sakarya'nın çocukları*” diyerek saygısını belitmiş ve isimlerini Sakarya savaşına ithafen Sakarya İzci Oymağı olarak değiştirmiştir (Uzgören, 2000: 27-32, 2012, 1984c: 73).

Milli Mücadele'nin bitmesi ve Cumhuriyet'in ilanına az kaldığı günlerde izcilik ile ilgili yeni yapılanmalar oluşturulmaya devam etmiştir. İstanbul Maarif Müdürü Saffet Bey'in önderliğinde bir büyük orta teşkil edilmiş ve yine özellikle İstanbul'daki mektepler ve sultanilerde örgütlenmeye başlayan izci ocaklarını bir çatı altında birleştirmek için 1 Mart 1923'te İstanbul Türk İzci Ocağı kurulmuştur (Toprak, 1998). Türk İzci Ocağı ilk toplantısını Darulmuallimin-i Aliye konferans salonunda, 22 Mayıs 1923'te yapmıştır. Aynı tarihte İstanbul Vilayeti Türk İzci Ocağı Nizamname-i Esasisi Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümeti tarafından yayımlanmıştır (Toprak, 1998; Uzgören, 2000: 35-40).

Türk İzci Ocağı Başkanı M. Sami Karayel, Atatürk'e bir telgraf göndererek başbuğ, baş izcilik görevi teklif etmiştir. İkdâm Gazetesi 5 Mart 1923 sayısında Mustafa Kemal teklife verdiği cevap yayınlanmıştır: (Uzgören, 2000: 28, 1984c: 68 ve 2012: 27).

“İstanbul Türk izcileri Ocağı Risayetine,

Vatana yüksek seciyeli ve metin ruhlu gençler yetiştirmesini temenni eylediğim İstanbul Türk izciler Ocağının başbuğluk teklifini büyük bir hiss-i iftiharla kabul ediyorum. Genç arkadaşlarıma teşekkür ve selamlarımın tebliğini rica ederim efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Başkumandan/Mustafa Kemal.”

Atatürk bu şekilde başbuğ “baş izci” olmuş ve izcilik ülkede daha hızlı gelişmeye başlamıştır. İzciliğin daha iyi anlaşılması amacıyla 1923 yılında Mustafa Rahmi Balaban, Baden Powel’in “Scouting For Boys” adlı kitabı Türkçeye çevirmiştir. Kitap TBMM tarafından Maarif teşkilatının 31.Neşriyatı olarak yayımlanmıştır (Coşkun, 2011). Bu durum devletin en zirvesindeki isim ve kurumların izciliğe olan inancını, ülke müdafaasında ve sonrasındaki rolünün önemini gösterir.

İzcilik Cumhuriyetin ilanından sonra da sürdürülmek istenmiş ama şimdiye kadar olduğu gibi askeri alandan daha çok eğitim alanına girmesi hedeflenmiştir. Fevzi Paşa, izciliğin Maarif Bakanlığı’na bağlanmasını doğru bulmuş, bu süreç genç izci derneklerinden Bozkurt Derneklerine geçiş şeklinde oluşmuştur ve çıkarılan bir kanunla ülkedeki tüm izcilik faaliyetleri Maarif Teşkilatına bağlanmıştır (Akcan, 2013; Balcıoğlu, 1999).

Cumhuriyet’in ilanının sonra, dönemin Genelkurmay Başkanı Fevzi (Çakmak) Paşa’nın da çabalarıyla “Genç Dernekleri Teşkilatı” kurulması konuşulmaya başlanmıştır. Fevzi Paşa’nın konuyu sık sık gündeme getirmesi, “Genç Dernekleri” konusunun unutulmamasını sağlamıştır. Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak’ın gayretleriyle önce 5 Mart 1927 tarihli ve 4806 sayılı “Genç Dernekleri Kanun Layihası” hazırlanmış, sonrasında 8 Mayıs 1927 tarihinde de 5087 sayılı “Gençler Dernekleri Teşkilatı Hakkında Kanun Layihası” TBMM gündemine alınmıştır (Kaya, 2019; Balcıoğlu, 1999).

Ülkede izcilik ilgili yaşanan bu hızlı gelişmeler neticesinde Mehmet Sami Karayel ve Selim Sırrı Tarcan İstanbul İziciler Birliğini kurmuş ve sonrasında 1926’da Milli eğitim bakanlığının yayınladığı bir genelge ile tüm okullarda izci oymakları kurulması kararlaştırılmış ve bu oymakları Ankara’daki Cumhuriyet bayramı törenlerine katılmaları istenmiştir. Böylelikle izcilik ülke genelindeki tüm

okullara yayılmış eğitim sisteminin içine dâhil edilmiştir (Uzgören, 2012: 28-33; Soysal, 1972: 16). 1926 yılındaki bu genelge ile okullardaki izcilik çalışmaları hareketlenmeye başlamıştır. Bu okullardan biri Galatasaray Lisesi izcileridir. Bu izciler başlarında kabalak, diz üstüne kadar inen lacivert şort pantolon, haki renk uzun kollu gömlek ve tozluk, sarı kırmızı fularlarından oluşan üniformaları ile 29 Ekim 1926 yılı Cumhuriyet bayramında Ankara'daki resmigeçit töreninde dikkatleri üzerlerine çekmişlerdir (Turgay, 1999: 60).

1927 yılında ise izciler Ankara'daki Cumhuriyet bayramı törenlerine katılmıştır. O dönemde izciler Cumhuriyetin oluşturmak istediği fikren, ilmen ve bedenen sağlam, doğayla uyumlu, problem çözebilen Türk gencini temsil etmektedir. 1927 yılından sonra izciler milli bayram ve törenlerde sık görülür olmuştur (Esen, 2009). Bu törenlerden biri 1932 yılındaki 29 Ekim Cumhuriyet bayramı kutlamalarına katılmaları için, dönemin Maarif Vekâletinin İstanbul Lisesi izcilerine özel bir davet göndererek programa katılımlarını sağladığı törendir (Uzgören, 2012: 69-70).

12 Mayıs 1928 yılında Türkiye'de izciliğin Türk vatandaşlarına hasrı hakkında bir kanun yayımlanmıştır. Bu kanun ile Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde gerek mekteplerde gerekse mektep dışında izcilik, keşşafılık boyscoutluk ya da herhangi bir unvan altında izcilik teşkilatı oluşturma hakkı sadece Türk çocuğuna bırakılmıştır (GSB, 1972: 19; Toprak, 1998: 16). Bu kanunla aynı zamanda izcilik devlet kontrolüne alınmış ve işgal yıllarındaki azınlık faaliyetlerinden korunmak amaçlanmıştır. Cumhuriyet döneminde izciliğin amacı beceri sahibi vatansever bireyler yetiştirmek olmuş asker yetiştirme amacı güden paramiliter yapıdan sıyrılmıştır.

1935 yılında Milli eğitim bakanlığı bünyesinde İzcilik genel müdürlüğü (Beden Terbiyesi ve İzcilik Müdürlüğü) kurulmuş ve böylece İzcilik Maarif Vekâletine bağlanmış olmuştur. Kurumun ilk müdürü Vildan Asir Savaşır. Böylece okul içi izcilik koruma altına alınmış olmuştur (Güven, 2003: 71). Bu kanunun 5.maddesinde Beden eğitimi ve izcilik müdürlüğünün işlerinin okulların beden eğitimi ve izcilik işleri ve okullar dışındaki beden eğitimi gidişlerinin kültür bakanlığına dayanan işleri olduğu belirtilmiştir (GSB, 1972: 21).

1942’de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından izcilik ile ilgili bir genelge-yönetmelik yayımlanmıştır. Yönerge ile okul gençliğini sağlıklı, karakterli bir şekilde Türk vatanı ve Cumhuriyetini korunmasına hazırlamak amaçlanmıştır (GSB, 1972: 22). Bu yönetmeliğe göre, her okulda izci oymakları kurulmuştur, bu çalışmaların daha verimli hale gelmesi için hiçbir fedakârlıklardan kaçınılmamış, tüm masraflar karşılanmıştır, yetiştirici muhtelif kurslar, kamplar açılmıştır, yakın ve uzak geziler tertiplenmiştir, uluslararası izci temasları kurulmuştur (Bediz, 1955: 10).

1943 yılında Cumhuriyetin 20. yılında “Beden Terbiyesi ve Spor” adlı bir dergi yayımlanmıştır, dergide yer alan izci andı ise şöyledir: “Türk vatan ve istiklalini, Türkiye Cumhuriyetini koruyacağıma, ödevimi her şeyden üstün tutacağıma, disiplinli, saygılı ve şefkatli olacağıma namusum ve şerefim üzerine and içerim” (Uzgören, 2012: 81).

Türkiye’de izciliğin gelişiminin devamı ana hatlarıyla kronolojik akış içinde şöyle sıralanabilir: 1946 yılında ilk izcilik yönetmeliği yayımlanmıştır (Coşkun, 2011). 1948-1951 yılları arasında Türkiye’nin birçok yerinde çok sayıda kamp yapılmıştır. 1949 yılında erkek izciler yönetmeliği yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğin o yılki ders yılı başında köy enstitülerini de içine alacak şekilde tüm oymaklarda uygulanması kararlaştırılmıştır (GSB, 1972: 22). 1950 yılında Türkiye izcileri Dünya İzcilik Bürosu’na kabul edilmiştir (Coşkun, 2011). 1950 yılında Milli Eğitim Bakanlığı’nın çabaları ile uluslararası teşkilata mensup Mr. Dimitri Makrides Türkiye’ye getirilmiş, İstanbul ve İzmir’de oymakbaşı kursları açılmıştır (Güvenç, 1974: 47). 1951 yılında Türk izcileri ilk defa, Atina’da yapılan Woodbadge (Uluslararası tahta) kursuna katılmıştır (Coşkun, 2011). 1952 yılında kız izciler yönetmeliği yayınlanmıştır. 1954 yılında Ergun Bozkurt tarafından Türkiye’de ilk izcilik dergisi yayımlanmıştır (Tuna, 1977: 20). 1955 yılında Türkiye İzciler Birliği kurulmuştur. 5 Eylülde kurulan bu birliğin amacı, izciliği Türk gençliğine aşılama, onlara izcilik prensiplerini benimsetmek ve çeşitli izcilik faaliyetlerinin yapılmasını sağlamaktır (Genç, 1973: 6). 1959 yılında İstanbul’da ilk Türkiye Milli Obalar Kampı yapılmıştır (Güvenç, 1974: 6). 1960 yılında Erkek Deniz izcileri Yönetmeliği Tasarısı ve Kız Deniz İzcileri Yönetmeliği yayımlanmıştır.

1961 yılında ilk izcilik genel kurulu toplanmıştır. 9-14 mart tarihleri arasında yapılan kongrede izcilik faaliyetlerinin daha faydalı yürütülebilmesi amacıyla şu kararlar alınmıştır: Okullarda izci oymaklarına bir oda tahsisi, yavrukurt ve izci oymaklarının faaliyetlerini idare eden öğretmenlerin bu mesailerinin değerlendirilmesi ve okutmaya mecbur olduğu ders saatlerinden sayılması, yurdun her yerinde bugünün ve yarının ihtiyacı için muhtelif kademelerden kalifiye lider yetiştirme konusuna önem verilmesi (GSB, 1972: 43).

1970 yılında İzcilik çalışmaları Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlanmış ve bu bakanlığın bünyesinde İzcilik Genel Müdürlüğü kurulmuştur. İlk genel müdür Doç. Dr. Ergun Bozkurt olmuştur. Bu genel müdürlük izcilik kamplarının yönetimi, kurulması ve geliştirilmesini yürütmekle, izcilik kurslarını planlamakla, yurt içi izcilik kuruluşlarını denetlemekle, uluslararası izcilik teşkilatları ile ilişki kurmakla, izcilik faaliyetlerinin gerektirdiği bütçe temini çalışmalarını sağlamakla ve her türlü yayın organı ile izciliğin tanıtılmasını sağlamakla görevlendirilmiştir (Güvenç, 1974: 50-54).

1970 yılında İstanbul Erkek Lisesi Sakarya İzci Oymağı izcileri Çanakkale zaferinin 55.yılında Çanakkale'ye giderek 18 Mart Çanakkale zaferi anma gününe katılmıştır. Tören sonrası Tuğamiral Fahri İnci İstanbul erkek lisesi müdürlüğüne izcilerin Türk gençliğine yakışır bir şekilde intizamlı yürüdüklerini, Çanakkale halkının ve komutanlarının beğenilerini kazandıklarını anlatan bir yazı göndermiştir (Uzgören, 2012: 127).

1972 yılında Türkiye Kız İzcileri, Uluslararası Kız İzcilik Teşkilatına kabul edilmiştir (Uzgören, 2000: 86, 1984c: 81). 1972 yılında İstanbul'da 26-29 Eylül tarihleri arsında “7. Avrupa İzcilik Genel Kurulu” yapılmıştır (Güvenç, 1974: 10; Coşkun, 2011). Bu kongrede, insanların temel gereksiniminin barış olduğu bununla birlikte saygı, hoşgörü sorumluluk gibi değerlerin ön plana çıkarılması gerektiği, bunun için izcilik eğitiminin çok uygun olduğu vurgulanmıştır (Güvenç, 1974: 137).

1973 yılında İzcilik ve Boş zamanları Değerlendirme Genel Müdürlüğü kurulmuştur. 1977 yılında Ülkemizde ve Efes'te Avrupa İzcilik Folklor ve Kültür Festivali birincisi olan “Eyrofolk Kampı” yapılmıştır. 1981 yılında Türkiye

İzcileri Almanya-Westernohe’de düzenlenen Avrupa İzci Kültür ve Folklor Festivaline katılmış ve burada Türk kültürünü tanıtmıştır (Uzgören, 2012: 163). 1983 yılında Türkiye Gençlik Teşkilatının Türk vatandaşlarına Hasrı hakkındaki kanun yürürlükten kaldırılmış, Milli Eğitim bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı birleştirilerek “Milli Eğitim Bakanlığı Gençlik ve Spor Bakanlığı “ kurulmuştur (Uzgören, 2000: 101, 1984: 80; Eminoğlu ve Kurak, 1988: 9). 1990 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı kurulmuştur (Coşkun, 2011). Yine bu yıl içinde Türkiye ilk kez Sakarya izci oymağı bünyesinde 33. JOTA’ya (Jamboree on the Air) yani tüm dünya izcilerinin telsizle buluşması etkinliğine katılmıştır (Uzgören, 2012: 225). 1991 yılında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde Türkiye İzcilik Federasyonu kurulmuştur (Bayrak, 2010). 1992 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar için “ rg n ve yaygın eğitim kurumları izcilik yönetmeliği” yayımlanmıştır (Coşkun, 2011). 1996 yılında ülkemizde dört tahta kursu (Uluslararası izci liderleri eğitimcileri kursu) Halkapınar- zmir’de açılmıştır.

1998 yılında Eskişehir’de MEB Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığının girişimleriyle “Cumhuriyetin 75.yılında MEB 1.Ulusal İzcilik Sempozyumu yapılmıştır. Bu sempozyumda izciliğin gençliğin beden, zihnen, ruhen gelişimine katkıda bulunduğu, kendi kendine yetebilen, her türlü iklim ve tabiat şartlarına uyum sağlayabilen gençler yetiştirmek için izciliğin çok uygun olduğu, Türk izcilerinin gerektiğinde ülkeyi büyük bir vatanseverlik ile savunacağı ve Atatürk ilke ve inkılaplarının koruyucusu olacağına dikkat çekilmiştir (MEB, 1999; Uzgören, 2000: 123).

1999 yılında g lc kte meydana gelen deprem felaketi sonrası kurulan çadır kentte, izciler depremden zarar gören  ocuk ve gençlerin moralini yükseltmek için çeşitli etkinlikler ve oyunlar düzenlemişlerdir (Uzgören, 2012: 235-236).

2006 yılında Türkiye izcilik federasyonu özerklik kazanmıştır (Bayrak, 2010). Günümüzde İzcilik faaliyetleri Türkiye İzcilik Federasyonu Başkanlığınca sürdürülmektedir ve başkanı Hasan Dinçer Subaşı’dır. Günümüzde izcilik yapabilmek için Gençlik ve spor bakanlığı ve Türkiye İzcilik Federasyonu onaylı bir kulüpte lisanslı bir izci ve lider olmak gereklidir.

2.8. İzcilik Kavramı

İzcilik ile ilgili çok sayıda tanım yapılmıştır. İlk olarak İzciliğin kurucusunun yaptığı tanıma bakmakta fayda vardır. Powel (1964: 1-2) göre; izcilik okul çalışmalarını tamamlayan ve okul ders programlarının dolduramadığı bazı boşlukları dolduran, çocuğu doğanın içinde yetiştiren, kır ve ormanlarda yaşamayı öğreten tüm faaliyetlere verilen isimdir. Kurucu bu tanımda izciliğin doğasını anlatmış ve okulun bütünleyicisi olduğunu vurgulamıştır

Kurucunun tanımına paralel olarak ve daha geniş kapsamlı bir izcilik tanımı da şöyledir: izcilik, türesi ilkeleri ve amaçlarıyla birlikte çeşitli yaş gruplarındaki çocuk ve gençlerin, zihinsel, bedensel ve ruhsal gelişmelerine katkı sağlayan, çocuk ve gencin araştırmacı, yapıcı ve yaratıcı yeteneklerinin gelişmesi için gerekli çabaları içeren, demokratik kişilik özelliklerinin öne çıkmasına yardımcı olan, Atatürk ilke ve inkılâpların bağlı, iyi yurttaş, iyi insan yetiştirmeyi amaçlayan, milli ve milletlerarası eğitsel, okul içi ve okul dışı gençliği bünyesinde toplayan üniformalı bir gençlik faaliyetidir. (MEB, 1992-93: 27; Gültaş, 2011: 12, Saygıner, 2000: 10; İFB, 1996a: 7).

Eminoğlu ve Kurak (1988: 5); Soysal (1973: 17) farklı açılardan ele alarak izciliği; iyi vatandaş yetiştirme amacını çocuklara eğlendirici ve öğretici oyunlarla kazandıran, onların macera heveslerini kamçılayan, birbiriyle en doğal şekilde kaynaşmalarına imkân sunan bir kardeşlik teşkilatı olarak tanımlarken, MEB (1995b: 25-26); MEB (2002: 326); GSB (1974: 3-4); Coşkuner (2011) izciliği, izci olma durumu, izcinin işi olarak tanımlamış ve çeşitli yaş gruplarının özellikleri dikkate alınarak, çocuk ve gençlerin fikri, ruhi, eğitimlerine uygun olarak, insancıl davranışları kazanacak şekilde her yönü ile ideal bir insan olarak eğitilmelerini sağlayan çalışmaların tümü olarak özetlemiştir. Ayrıca, izciliği bir eğitim aracı olarak kabul etmiş, bir grup çalışması olduğunu vurgulamıştır. İzciliğin eğitim metodu olduğunu başka tanımlarda da görmek mümkündür.

Nitekim Özkaya (1997: 10) izciliği, amacı din dil ırk ayrımı yapmayan, kendine güvenen, sorumluluk bilincine sahip, ahlaklı, zorluklara ve her türlü doğa şartlarına karşı mücadele edebilen, toplumlara ve uluslara barışı sağlama yolunu tercih eden gençler yetiştirmek olan, çoğunlukla açık havada kamp, yürüyüş, keşif

çalışması gibi faaliyetleri içeren bir eğitimsel faaliyetler bütünü olarak tanımlamıştır. Bir başka tanımda izcilik, hedefi iyi insan iyi vatandaş yetiştirmek, bileşenleri ise oba sistemi, oba, obabaşı, oymakbaşı olan ve bir oyun olarak açıklanmıştır (TİF, 2002a: 12-13).

Bu tanımlara ek olarak Pura (1939: 8); WSB (1996: 12) ise izciliği, şehrin kaybettirdiği tüm yetenekleri çocuğa kazandırabilecek ve çevre duyarlılığına küresel bir boyut getirebilecek en faydalı yöntemdir şeklinde ifade etmiştir.

2.8.1. İzciliğin Prensipleri ve Metotları

İzcilik, izcilik çalışmaları içinde tüm etkinlikleri belirleyen bazı prensiplere dayanmaktadır. Bu prensipleri Dünya izcilik bürosunca şöyle belirlenmiştir.

1. Tanrıya-vatana karşı görevler: İzciliğin ilk prensibi olan “Tanrıya karşı görevler” manevi prensiplere bağlılık, kendilerinin ait olduğu dine karşı sadakat ve bunlardan doğan görevlerin kabul edilmesi olarak açıklanabilir Burada önemli olan bir dinin mensubu olmaktır. Dinin, izciliğe girmesinin nedeni sorulduğunda Baden Powel şu cevabı verir: ”Din, izciliğe girmiş değildir, zaten bünyesinde vardır. Din, izciliğin temelinde yatan bir ana faktördür”

Gençlerimize vatanseverliği öğretirken çok dikkatli olmalıyız. Bizim vatanseverliğimiz, başkalarının isteklerine karşı adaletli ve uyumlu olan, yeryüzündeki diğer ülkelerle dostluk kurmamıza yol açan daha geniş kapsamlı ve daha üstün bir vatanseverlik olmalıdır.

2. Başkalarına karşı görevler: Toplum kalkınmasına katkıda bulunmak sözü başkalarına daha kapsamlı bir hizmet verilmesi konusunun özünü ifade etmektedir. Baden Powel’in felsefesine göre hizmet, “geniş anlamda toplumun kalkınmasına katkıda bulunmak” olarak yorumlanır. Bu konuda esas olan nokta insana karşı saygı duyulmasıdır. İnsanın yeryüzündeki yaşama yeri ve bu yerdeki yaşama organizmasının çevreyle ilgili bir bütünlük, birbirine bağımlı bir sistem oluşturduğunu önemle vurgular. Dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelecek hasar, tüm sisteme bulaşır. Bu hedef izcinin hem yaşadığı ülke hem de dünya yararına işler yapmasını vurgular.

3. Kendine karşı vazifeler: Bu prensip kendini geliştirme sorumluluğu olarak açıklanabilir. Kendini gerektiği gibi yetiştirmeyen, sağlıksızlık, miskinlik, akli ve bedeni yetersizlik gibi sorunlarla karşılaşabilir. Çocuk ve gençlerin sağlıklı gelişiminden birinci derecede sorumlu aileleri, sonra okullarının eğitim sistemleri, sonra da gençlere hizmet götüren diğer kurum ve kuruluşlardır. İşte izcilik bu noktada, çocuk ve gençleri sağlık, beden ve bilgi yönünden açık hava etkinlikleri ile olgunluğa ulaştıran bir sistemdir.

4. İzci ant ve türesine bağlılık: İzciğin kurucusu Baden Powel'in getirdiği ant ve türe, faaliyetlerin temelini oluşturur. İzci andı ve türesi 20. asrın başlarında İngiltere'de yazılmıştır. Her ulusal teşkilat, temellere sadık kalarak kendine özgü ant ve türeyi kültürüne, medeniyetine ve diline uygun şekilde hazırlar. Bu esasların özünde bir değişiklik olmaması için her ulusal teşkilat kendi ant ve türesini Dünya Teşkilatının onayına sunar. İzcilikte ant ve türeye sadık kalmak hem amaç hem de hedeflere ulaşmak için oldukça önemlidir (MEB, 1995a: 17-18).

İzciliğin bir de kendine özgü metotları vardır ve izcilik faaliyetleri yapılırken bu metotların dışına çıkılamaz. İzciğin ant ve türe, oba istemi, aşama ödül sistemi, açık haça faaliyeti, yaparak yaşayarak öğrenme, sembolik çerçeve, yetişkin desteği ve topluma hizmet şeklindedir.

1. Ant ve türe: Bu metot izciliğin temelini teşkil eder. İzci üzerinde mutlak bağlayıcılığı vardır. İzcilikteki diğer tüm faaliyetler izci ant ve türesine uygun olarak gerçekleştirilir. Tüm faaliyetlerin ant ve türeye uygun olarak yapılması ise izciliğin amacına ulaşmasını sağlar.

2. Oba sistemi: İzci obalara ayrılır ve tüm işleri obaca yapar. Obadaki üyeler işleri dayanışma içinde yaparlar.

3. Ödül sistemi: izcilikteki gelişmeyi ve ilerlemeyi içerir. İzci, çabasına ve yeteneğine göre ilerler. Bu izciliğin planlı bir program olduğunu gösterir.

4. Açık hava faaliyeti: İzciğin teorik bilgilerinin hayata geçirildiği uygulama alanıdır. İzci açık hava faaliyetleri kamp ve gezi vb. ile mutlu ve sağlıklı yaşamayı öğrenir.

5. Yaparak yaşayarak öğrenme: İzcilik, ant ve türedeki amaçlara izcinin aktif katılmasını ifade eder. Bu metot izciyi, sürece tam anlamıyla dâhil eder. İzci özellikle izci kamplarında günlük yaşamında işine yarayabilecek birçok şeyi yapar ve deneyim kazanır. Örneğin, çadır kurar bu ona deprem yaşadığı zaman lazım olabilir, ilk yardım bilgisi öğrenir bu da günlük hayatında ihtiyaç duyacağı bir şeydir. Sağlam düğüm atmayı öğrenir, dener ve kullanır. Karanlıkta yürümeyi, grupça hareket etmeyi, zamana uymayı, düzenli olmayı öğrenir. Tüm bunları gerçek yaşamda gerçek problemlerle öğrenir. Bu da öğrendiklerinin kalıcı olmasını sağlar.

6.Sembolik çerçeve: İzciliğin değişmeyen, tüm dünyada aynı olan unsurlarını oluşturur. Bu unsurlar; bayrak, arma, flama, izci selamı, bayrak törenleri, üniforma, ant içme töreni vb. şeklindedir.

7.Yetişkin desteği: İzcilik faaliyetlerinde çeşitli yetişkinlerin ve meslek gruplarının desteğini almak anlamına gelir. Bu destek izcinin çeşitli alanlarda uzmanlaşmasını da sağlar. Bu kişiler izcinin annesinden, ülkenin cumhurbaşkanına herkes olabilir. İzci, toplumun her kesiminden faydalanmasını bilen kişidir.

8.Topluma hizmet: İzciliğin toplumun gelişmesine katkı sağlamasını içeren boyutudur. Bu aynı zamanda izciliğin prensiplerinden biridir. İzci, üyesi olduğu toplumun hep daha iyi olması için çabalar. Toplumda ihtiyaç olan alanlarda, eğer becerisi bilgisi varsa mutlaka yardımcı olması, topluma hizmetinin gereğidir. İzcinin deprem bölgesinde çadır kurup, oradaki insanlara yardım etmesi buna verilebilecek en güzel örneklerden biridir (TİF, 2016: 14).

İzcilik bir eğitim sistemidir ve bir eğitim sistemi ancak programı varsa tam anlamıyla bir sistem olabilir. İzciliğin bütün ülkede aynı şekilde uygulanan ve izcinin eğitimini amaçlayan bir programı vardır. İzci programı; program alanları, uğraş alanları, uzmanlık alanları olmak üzere üç elamandan oluşur. Program, izcinin, obabaşının, oymakbaşı yardımcısının, oymakbaşının, yetişkinlerin, ailenin kısacası bir oymağı oluşturan tüm unsurlar ile birlikte izcinin yaşadığı çevreyi içine alacak şekilde toplumun da aktif katılımıyla yürümektedir.

İzcilik faaliyetlerinin planlı yürütülmesi için program alanları belirlenmiştir. İzci için yedi ayrı program alanı bulunmaktadır. Program alanlarının amacı, izcilerin her alanda gelişimlerini sağlayacak eğitimleri vermektir. Program alanlarında başarılı olmaları için izcilerin faaliyetlere aktif katılması gereklidir. Bu program alanları: İzcilik becerileri ve macera, küresel, toplum ve yaşadığımız çevre, sağlık, üretkenlik, inanışlar ve yargılar ve milli bilinçtir. İzcilik eğitim programında bir de uğraş alanları yer alır. Bunlar: Arazi, ileri arazi, macera, keşif, sağlık, yetenek, küresel, toplum ve yaşadığımız çevre, zaman ve gelişim, altın ödülüdür (TİF, 2016: 59-100).

İzci programında yer alan son unsur ise uzmanlık alanlarıdır. İzcilikte, izciler çeşitli alanlarda uzmanlaşması hedeflenir. Bu uzmanlık alanları, izciyi yeni bir şey denemeye ve öğrenmeye teşvik eder. İzcilerin meslekleri ve hobileri olmasını sağlar. İzcilikteki bazı uzmanlık alanları ise şunlardır: Amatör telsizci, astronom, aşçı, atlet, bahçıvan, basketbolcu, bilgisayarıcı, binici, bisikletçi, cankurtaran, çevre korumacı, çiftçi, dağcı, dalgıç, el sanatları, fotoğrafçı, gazeteci, haberci, halk oyuncu, haritacı, ilkyardımcı, itfaiyeci, kitap kurdu, müzisyen, ressam, okçu, muhabir, tamirci, inşaatçı, uçurtmacı, yazar, voleybolcu vb.

Görüldüğü gibi izcilik, sembolik çerçeveye bağlı kalarak, belirtilen izcilik programı ile planlı ve işlevsel bir şekilde amaca uygun yürütülen, bir sistemdir.

2.8.2. İzci Andı ve Anlamı

Ülkemizdeki ilk izci andı 1914 izci nizamnamesinde şöyle geçmiştir: (Koz ve Doğan, 2007: 48).

“Tanrıya ibadet ve amirime itaat edeceğime, daima vicdanlı, vazifesini tanır, kanuna riayet eder yiğit bir adam olarak hareket eyleyeceğime, vatanımı sevip sulh ve harp zamanlarında fedakârlıkla hizmet edeceğime ve izcinin töresine baş eğeceğime namusum ve şerefim üzerine söz veririm.”

1930 yılında İzci Ahmet’in kitabındaki izci Andı: (GSBİGM, 1972: 41).
“Tanrıya ibadet ve büyüklerime itaat edeceğime, daima vicdanlı, vazifesini tanır, kanuna hürmet eder, yiğit bir adam olarak hareket eyleyeceğime, vatanımı sevip sulh ve harp zamanlarında fedakârlıkla hizmet yapacağıma ve izci türesine baş eğeceğime namusum ve şerefim üzerine söz veririm.”

1943 yılında Cumhuriyetin 20.yılında yayınlanan Beden Terbiyesi ve Spor adlı dergide geçen izci andı: (Uzgören, 1984b: 34; GSBİGM, 1972: 41).

“Türk vatan ve istiklalini, Türkiye Cumhuriyetini koruyacağıma, ödevimi her şeyden üstün tutacağıma, disiplinli, saygılı ve şefkatli olacağıma namusum ve şerefim üzerine and içerim.”

1949 Erkek İzçiler Yönetmeliğinde geçen izci andı aşağıdaki gibidir: (MEB, 1961: 3).

“Tanrıya ve Vatanıma karşı vazifelerimi yerine getirmek, başkalarına her zaman yardımda bulunmak, izcilik türesine uymak, kendimi bedence sağlam, fikirce uyanık ve ahlakça dürüst tutmak için, elimden geleni yapacağıma şerefim üzerine söz veririm.”

1.12.1950 tarihinde dünya izci teşkilatına girerken kabul ettiğimiz ve bugün de geçerli olan izci andı şöyledir: (Uzgören, 1984b: 34-35).

“Tanrıya ve vatanıma karşı vazifelerimi yerine getireceğime, izcilik türesine uyacağıma, başkalarına her zaman yardımda bulunacağıma, kendimi bedence sağlam, fikirce uyanık ve ahlakça dürüst tutmak için elimden geleni yapacağıma şerefim üzerine and içerim.”

Andın bir kısmında sözü geçen “başkalarına her zaman yardımda bulunacağıma, kendimi bedence sağlam, fikirce uyanık ve ahlakça dürüst tutmak için” kavramları, ideal bir insanın-kişiliğin sahip olması gereken özellikleri ifade etmektedir. Bu kavramlar arasındaki” bedence sağlam, fikirce uyanık” sözleri, Atatürk’ün gençliğe hitabesinden esinlenerek yazılmıştır (Uzgören, 1984b: 34-35).

1968 yılında yayınlanan Türkiye İzçiler yönetmeliğindeki izci andı: (MEB, 1970: 2).

“Tanrıya, vatanıma karşı vazifelerimi yerine getireceğime, izcilik türesine uyacağıma başkalarına her zaman yardımda bulunacağıma, kendimi bedence sağlam, fikirce uyanık ve ahlakça dürüst tutmak için elimden geleni yapacağıma şerefim üzerine and içerim.”

Yavrukurt andı ise şöyledir: (MEB, 1970: 2).

“Tanrıya, vatanıma karşı vazifelerimi yerine getireceğime, yavrukurt türesine uyacağıma, başkalarına her zaman yardımda bulunacağıma, kendimi bedence sağlam, fikirce uyanık ve ahlakça dürüst tutmak için elimden geleni yapacağıma şerefim üzerine and içerim.”

Deniz izcisi andı şöyledir: (TCMV, 1960: 12).

“Tanrıya ve vatanıma karşı vazifelerimi yerine getirmek, Başkalarına her zaman yardımda bulunmak, izcilik türesine uymak, kendini bedence sağlam, fikirce uyanık, ahlakça düşürt tutmak, deniz kazalarında can kurtarmak üzere kendimi daima hazır bulundurmak, evvela çocuk ve kadınların kurtarılması, kaidelerine uymak için elimden geleni yapacağıma söz veririm”

İzci andının anlamı izciliğin önem verdiği değerleri içerir bu sebeple iyi özümсенmesi gerekir. İzci andının ilk kelimesi olan “Tanrıya (Allaha)”nın anlamı: İzciliğin kapısı hangi dinden hangi inançtan olursa olsun herkese açıktır. İzçiler bir yaratıcıya inanırlar, tanrının (Allah’ın) verdiği nimetlere şükrederler ve inançlarına göre ibadet ederler. İzçiler tüm dinlere ve ibadet şekillerine saygılıdır. Tanrıya karşı ilk vazifemiz iyi bir insan olmak, onun yarattığı her canlıya ve doğaya saygı göstermektir. Bu kelime izcilerin Allaha karşı sorumluluk hissetmeleri bu bilinçte olmalarını sağlar (Gültaş, 2011: 26). Her izci mutlaka bir dinin üyesidir. Üyesi olduğu dinin gereklerini mümkün olduğunca yerine getirir. Allah’a inanmak ve sevmek aynı zamanda erdemli bir kişi olmaya doğru atılmış önemli bir adımdır (Eminoğlu ve Kurak, 1988: 11). Bir izci Tanrıya karşı vazifelerini yerine getirmiyorsa boşuna zaman harcıyor demektir. Çünkü yapılan tüm iş ve sorumlukların temelinde Allaha karşı inanç saygı ve sorumluluk yatmaktadır (Thurman, 1962: 212).

“Vatanıma karşı görevlerimi yerine getireceğime” kısmının anlamı: Ülkemizin geçmişine baktığımızda başta büyük önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Türkiye’mizin tarihini süsleyen kahramanlarla doludur. Bu kahramanların birçoğu da vatan için canlarını feda etmişlerdir. İzci de bu bilinçte yaşamalıdır, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk bu ülkeyi ve Cumhuriyeti gençlere emanet etmiştir. İzci andının bu kısmı izcilerin vatana karşı duyarlı olmaları, vatansever olmaları içindir. İzci andında vatan kelimesinin geçmesi izciliğin vatandaşlık sorumluluklarına önem verdiğinin kanıtıdır. İzci bu yemine sadık kalması gerektiği için vatanına karşı görevleri de hiç tereddüt etmeden yapacaktır (Gültaş, 2011: 27). Bir vatanın nimetlerinden yararlanan her vatandaş; yurttaşlık görevlerini yerine getirmekle sorumludur. Vatan için hizmeti ve fedakârlığı göze alamamış kişi asla izci olamaz. İzci olmak öncelikle sorumluluklarını bilmekle başlar (Eminoğlu ve Kurak, 1988: 11). İzçilere vatan karşı sorumluluk ve sevgi duymaları için kamplarda izcilik eğitimlerinde mümkün

olduğunca ülkenin sembollerine yer verilmelidir, bayrağı selamlamak ve ülkenin milli marşını her fırsatta söyletmek gibi (Thurman, 1962: 212).

“İzci türesine uyacağıma” kısmının anlamı: Türedeki on madde izciliğin özünü kurallarını oluşturur. İzcinin sadece kampta veya izcilik faaliyetlerinde değil yaşamının tamamında bu temel kurallara uyması gerekir. Ancak bu şekilde izcilik bir yaşam biçimi haline getirebilir.

“Başkalarına her zaman yardımda bulunacağıma” ifadesinin anlamı: İzciliğin sloganı her gün bir iyilik yapmaktır. İzci nasıl kamp yapmadan yaşayamıyorsa iyilik yapmadan da yaşayamaz. Her gün en az bir iyilik yaptığında izci and ve türesinin gereğini yapmış, Allaha karşı vazifesini gerçekleştirmiş olur. İzci, her yardım sonrası mutlu olacak ve daha çok iyilik yapmak isteyecektir. Çünkü gerçek mutluluk, başkalarının mutlu ettiğinde hissettiğin huzur ve hoşnutluk duygusudur (Gültaş, 2011: 11, Thurman, 1962: 213). İzci türesi iyi insan ve iyi vatandaş olmanın gerekliliğini tüm özellikleri ile kapsar. Türeye uymayan izci olamaz izci türesi faaliyetlerin özüdür. Başkalarına yardım etmek her kişinin değil er kişinin işidir. Bu durum izcilikte “her gün en az bir iyilik yapmak” şeklinde organize edilmiştir (Eminoğlu ve Kurak, 1988: 11).

“Kendimi bedence sağlam tutacağıma” cümlesinin anlamı: İzci andının bu kısmı kişinin kendine olan görevi ve sorumluluğunu anlatır. İnsan önce kendini mutlu etmeli ve ihtiyaçlarını karşılamalı ki bu sayede başkalarına da faydası dokunabilsin. Bu aynı zamanda kişinin kendine olan saygısıdır. İzciler doğada yaşarlar ve doğal yaşamı severler, bu onların kendilerini sağlıklı tutmalarını sağlar. Kötü alışkanlıklardan korunmak da bir izcinin sorumluluğudur (Gültaş, 2011: 28). Bedence sağlam olmak, hizmetin temel şartıdır. Kişi zaten izci olmaya karar verdiği anda bedence sağlam olmaya doğru ilk adımı atmıştır. Gürültüden, kirli havadan kalabalıktan uzak bir açık hava faaliyeti, kişiyi beden ve ruhen canlı kılacaktır (Eminoğlu ve Kurak, 1988: 11, İFB, 1996b: 25-26).

“Fikirce uyanık” ifadesinin anlamı: Bir izci akıllı olmalıdır, kötülüklerin farkında olmalıdır. Fikirce uyanık olmalıdır ki etrafındaki problemleri haksızlıkları fark edip çözebilsin. Zekâsını insanlığın yararına kullanmak bir izcinin temel vazifelerindendir. İzciler zorlu yaşam koşullarında pratik çözümler

üretebilen insanlardır ve bu onların fikirce uyanık olmalarının sayesinde. Ayrıca fikirce uyanık olmak, her izcinin hem hakkı hem de görevidir (Gültaş, 2011: 28; Eminoğlu ve Kurak, 1988: 11).

“Ahlakça dürüst tutmak için” ifadesinin anlamı: İzcilikte ahlaklı olmak asla tavizi olmayan temel kuraldır. İzci iyi ve karakterli olan kişidir. Başkalarının haklarına saygı duymak, haklarını savunmak ve korumak, söz ve hareketlerinde açık ve dürüst olmak ahlakın getirdiği ve izcilikte olmazsa olmaz temel kurallardır. Yalan söyleyen, dürüst olmayan biri izci olamaz, izcilik bir iyi olma sanatıdır. İzci andında ahlaka verilen önem izciliğin özünü oluşturur. Çünkü içinde ahlakın olmadığı hiçbir şey faydalı olamaz (Gültaş, 2011: 29). İzcilik, doğruluk, fedakârlık üzerine temellendirilmiş bir ahlak sistemidir (Eminoğlu ve Kurak, 1988: 11).

“Elimden gelenin en iyisini yapacağıma” ifadesinin anlamı: İzçiler bir görev verildiği zaman onun için elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışır, bunun için gerekli zamanı çabayı enerjiyi harcar. İzcilik bir mücadele halidir, zorluklar karşısında yılmamaktır, doğada kendine çalıdan yatak yapan izci, günlük hayatında da buna devam eder ve hep yeni, çözümler arar. İzci andındaki bu ifade çalışkan olmanın ve mücadelecî ruhun önemine vurgu yapar (Gültaş, 2011: 29). İzcilikte izcinin aktif olması izci andının bu kısmında hayat bulmaktadır. İzci pasif olarak değil tam tersine her şeyi yapmaya çalışarak hayat karşısında güçlü ve hakim olarak gerçek bir izci olabilir (Thurman, 1962: 210).

“Şerefim üzerine and içerim” ifadesinin anlamı: Ülkemizi, Cumhuriyetimizi kuranlar kendilerinin ve milletin şereflerini korumak için mücadele etmiş, gözlerini kırpmadan ölüme yürümüşlerdir. Bizlere bu güzel vatanı bırakmışlardır. Biz de bu ülkenin bir vatandaşı olarak, Türk izcisinin onuruna yakışır şekilde insanlığın, vatanın, milletin ve bayrağın yararına çalışacağımıza şerefimiz üstüne yemin ederiz. Bu yemin bizi hep uyanık tutar, bize çok önemli sorumluluklar yükler. İzci bu yemini her zaman aklında ve kalbinde taşır. Allaha verdiği sözleri sürekli hatırlar, ataları gibi şerefi ve onuru ile yaşamaya, izci andı ve türesine sadık kalmaya çalışır (Gültaş, 2011: 29). İzci andı, izcinin şeref sözü vererek imzaladığı bir sözleşmedir. (Thurman, 1962: 210). Bu sözleşmeye sadık kaldığı ölçüde kişi izci kalır. Ona uymadığında izciliği bitmiştir (Eminoğlu ve Kurak, 1988: 11).

2.8.3. İzci Türesi

İzci türesi de izci andı gibi izciliğin özünü oluşturur. İzçiler tüm dünyada bu türeye göre hareket ederler. İzciliğin kurucusu Baden Powel, İzci türesini şövalye kanunların göre oluşturmuştur ve izcilerin şövalyeleri örnek almasını istemiştir. Çünkü her gün bir kişiye en az bir iyilik yapmak şövalyelerin geleneğiydi; işte bu sebeple izcinin türesine de yerleşmiştir (Powel, 1964: 285). Sonuç olarak bugünkü izci türesinin özü ve “her gün bir iyilik” sloganı şövalyelerin yaşam tarzına dayanmaktadır.

1914 izci nizamnamesinde geçen, ülkemizdeki ilk izci türesi ise şöyledir: (Koz ve Doğan, 2007: 48; Toprak, 1998).

- “1.İzcinin sözü sözdür. İzci namusunu ve şerefini her şeyin hatta hayatının fevkinde tutar.
- 2.İzci itaatlidir. Çünkü vatanının selametini ruhi inzibat olduğunu bilir.
- 3.Keşşaf girişkendir.
- 4.İzci zarar vermeyecek bütün işlerin mesuliyetini üzerine almaktan korkmaz.
- 5.İzci herkese karşı naziktir.
- 6.-İzci diğer izcileri hakiki bir kardeş tanır.
- 7.Bir izci alicenap, cesur, daima zayıfların muavenetine hazırdır. Bu maksat için hayatını tehlikeye koymaktan hiçbir vakit çekinmez.
- 8.İzci her vakit velev küçük olsun bir iyilik yapar.
- 9.İzci hayvanları sever ve onlara zulüm yaptırtmaz.
10. İzci daima şen, nikbin ve ümitvardır.
11. İzci muktesittir ve diğerlerinin malına hürmet eder.
12. İzci izzet ve itimad-ı nefis sahibidir”

Günümüzde geçerli olan izci türesi ise şöyledir: (MEB, 1961: 4; İFB, 1996b: 16; TİF, 2013: 1).

- “1. İzci sözünün eridir, şeref ve haysiyetini her şeyin üstünde tutar

- 2.İzci yurduna milletine ailesine ve komutanlarına sadıktır.
- 3.İzci başkalarına yardımcı ve yararlı olur.
- 4.İzci herkesin arkadaşı ve bütün izcilerin de kardeşidir.
- 5.İzci herkese karşı naziktir.
- 6.İzci hayvanları ve bitkileri sever ve korur.
- 7.İzci büyüklerinin sözünü dinler, küçüklerini sever ve korur,
- 8.İzci cesurdur. Her türlü şartlar içinde neşeli ve güler yüzlüdür.
- 9.İzci tutumludur.
- 10.İzci fikir söz ve hareketlerinde açık ve dürüsttür”

Türkiye izcileri yönetmeliğine göre 1961 yılındaki izci türesinden değişik olarak 2.maddede komutan yerine izci lideri eklenmiştir. Bunun dışında kalan tüm maddeler aynıdır. Ergin izci türesi de izcilerin türesi ile aynıdır.

Yavrukurt Türesi: “Yavrukurt izcinin izinde gider ve yavrukurt çalışmalarında bıkkınlık ve bezginlik göstermez, elinden gelen her şeyi yapar” (MEB, 1961: 4; Şanoğlu, 1957: 20).

Türkiye izcileri yönetmeliğine göre yavrukurt türesinde bazı değişiklikler yapılmıştır: “Yavrukurt, izcinin izinden gider ve her gün bir iyilik yapar ve yavrukurt çalışkandır, işinde bıkkınlık ve bezginlik göstermez” (MEB, 1970: 3).

2.8.4. İzci Selamı ve Anlamı

İzciliğin kendine özel bir selamı vardır. İzciler bu selamı vermek için işaret parmağı, orta parmağı ve yüzük parmağı birleştirir, parmaklar bu şekildeyken başparmak küçük parmağın üstüne koyar. Bu işarete küçük parmağın büyük parmağın altında kalması “küçüklerin büyüklerini sevip ve saymasını”, başparmağın üstte oluşu “küçüklerini sevip korumasını”, dik duran üç parmaktan işaret parmağı “Tanrıya-vatana karşı vazifeleri”, orta parmak” izcilik türelerine uymayı” yüzük parmağı ise “Başkalarına her zaman yardımda bulunmayı “ temsil

eder. Başparmak ile küçük parmağın oluşturduğu halka da “Tüm izcilerin kardeş olduğunu” anlatır (Sarıhan, 2000: 9; İFB, 1996b: 17).

İzci işareti, sağ elin avuç kısmı öne gelecek şekilde, başparmağın tırnağına dokunup ve diğer parmakları dik tutarak eli yukarı kaldırarak yapılır. Dik duran üç parmak izci sözünün üç kısmını temsil eder. İzci işareti, izci sözü verilirken ve selamlamada kullanılır. İzci selamı da elin anlatıldığı gibi tutularak alına götürülmesiyle verilir (Powel, 1964: 25-26).

İzciler birbirini günde bir kere selamlar. İzciler bayrak çekilirken, millî marş okunurken, törenlerde izci bayraklarına ve bütün cenazelere selam verir. Üniformalı bir izci, şapkalı olsun olmasın selam verir. Yalnız dini törenlerde izciler bu şekilde selam vermez sadece hazır ol vaziyetinde ayakta dururlar. Bir izci diğerinin sol elini sıkar (Powel, 1964: 26-27). İzcilerin selamı sağ elle verip tokalaşmayı sol elle yapmasının sebebi; sol elin kalbe yakın olması ve kalpten gelen sevginin böylece karşıdaki kişiye aktarılacak istenmesidir (Sarıhan, 2000: 9) Sol el ile tokalaşmanın bir diğer sebebi de tokalaşırken aynı zamanda selam vermelerinin gerekmesidir. Ayrıca sol el kalbe daha yakın olduğu için bu durum bir içtenlik ve dostluk göstergesidir ve bu sırada şahadet parmakları nabza bakan damarlar üzerine gelir ki bu da izcilerin kanlarının kaynaşmasına yardımcı olur (Ahmet, 1930: 57).

2.8.5. İzciliğin Amacı Nedir?

İzciliğin kurucusu Baden Powel İzcilik eğitiminin amacını dört başlık altında toplayarak şöyle belirtmiştir:

1. Karakter eğitimi vererek çocuğu izcilik armasını taşımaya layık bir izci olacak şekilde becerikli, güvenilir olmasını sağlamak ve ondaki gözlem kabiliyetini geliştirmek.
2. Çocuğa hayatta işine yarayabilecek el becerilerini öğretmek ve onun kabiliyetlerini geliştirmek.
3. Çocuğa bolca beden hareketleri yaptırmak ve bedenine bakmasını öğretmek amacıyla sağlık kazandırmak.

4. İnsan kurtarmak ve kaza veya yangınlarda yardım etmek amacıyla devlete hizmet etmek (Powel, 1964: 4-5).

Dünya izcilik teşkilatı yönetmeliğine göre izciliğin amacı, gençlerin bireysel, sorumluluk sahibi vatandaşlar ve yöresel, ulusal ve uluslararası toplumların üyeleri olarak tam bir fiziksel, zihinsel, toplumsal ve ruhsal potansiyele ulaşmaları için gelişmelerine yardımcı olmaktır (TİF, 1993: 195). Benzer bir amacı Türkiye izciler birliğinde ve izcilik yönetmeliğinde de görmek mümkündür: Türkiye’de gençleri yurduna, milletine bağlı bütün insanlara karşı dürüst ve iyi duygulu, arkadaş canlısı, davranışlarında nazik, neşeli, saygılı, şefkatli ve disiplinli, kendine güvenen, sorumluluk almaya istekli ve hazırlıklı, görevini her şeyin üstünde tutan başkalarının ve kendinin sağlığını koruyan, pratik hayatın gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanmaya hevesli, çalışkan, halka hizmet etmekten mutluluk duyan, tabiat ve kültür eserlerini seven ve koruyan kimseler olarak yetiştirmektir (MEB, 1970: 1).

Uluğbay (1997: 7; MEB, 1953: 1) izciliğin amacını, doğayı ve çevreyi severek korumak, güzelleştirmekle birlikte dayanışma içinde çalışabilmek, yararlı olabilmenin yöntemlerini bulmak, sorunları paylaşmayı öğretmek olarak ifade ederken, Koz ve Doğan (2007: 46) izciliğin amacını, genç insanların, bedensel, zihinsel, sosyal ve fiziksel gelişmelerine katkıda bulunmak, bilinçli vatandaşlar olarak çalışabilmelerini sağlamak, millete karşı sadakat hisleriyle yetiştirmek olduğunu vurgulamıştır.

Benzer bir bakış açısı ile TİF (2002a: 11: 9; MEB, 1995b: 27) izciliğin hedefini biktırmayan şuurlu bir ahlak disiplini içinde, çocuğu sorumluluk hissine alıştırarak, onu becerikli ve düşünce sahibi yapmak, mücadele ve disipline alıştırmak, çocuk ve gencin karakter ve zekasını, pratik yeteneklerini, sağlık ve kuvvetini, başkalarına hizmet duygusunu geliştirerek iyiden yana mutlu gençler yetiştirmek olarak ifade etmiştir.

Genç (1974: 15) konuyu farklı açıdan ele almış ve izciliğin amacını Atatürk’ün “Yurtta sulh cihanda sulh” sözünden yola çıkarak uluslararası kardeşliği sağlamak olduğunu ifade etmiştir.

Bu amaçları, fiziksel gelişim, sağlık, kişilik gelişimi, karakter, pratik gelişme, beceri, sosyal gelişme, özveri, manevi gelişme, Allah inanma olarak sınıflandırarak daha sistematik bir şekilde ifade etmek de mümkündür (Bıyık, 2001; İFB, 1996a: 10). İzciliğın amaçlarının, sistematik şekilde ifade ediliş şekli aşığıdaki gibidir:

1. Sağlık eğitimi: Bu eğitim ile izcileri sağlıklı yetiştirmek amaçlanır, bunun için onlara her fırsatta açık havanın faydaları, spor ve beden eğitiminin insan sağlığına olan katkıları anlatılır ve çalışmalara devamlı olarak katılmaları sağlanır. İzci andında kendini sağlıklı tutmak için yemin etmeleri bu alana yöneliktir. Ayrıca temiz olmak aynı zamanda izcinin kendine karşı sorumluluklarındandır.

2. Karakter eğitimi: Çocuk ve gencin eğitiminde ilk hedef üstün karakterli, kalbi vatan sevgisiyle dolu, herkese karşı iyi duygulara sahip kişiler yetiştirmektir. İzciliğın tüm hedefi bu eğitimi gerçekleştirmek olduğundan aslında tüm faaliyetler öncelikli olarak bu alana yöneliktir.

3. Beceri eğitimi: Çocuk ve genç el becerisi açısından ne kadar iyi yetiştirilirse, hayattaki başarısı da bir o kadar yüksek olur. Bu eğitimde amaç çocuğın elinden iş gelen kendisi ve çevresi için gerekli yeteneklerle donatılmış olarak yetiştirilmesidir. İzcilikteki düğüm ve bağlar, tesis yapımı gibi faaliyetler bu alanı geliştirmeye yöneliktir.

4. Özveri eğitimi: İzciler fedakâr, başkalarına yardım etmekten mutluluk duyacak, her gün en az bir iyilik yapabilecek ve bencil olmayacak şekilde eğitilir. İzci andında geçen başkalarına yardımcı olmak ifadesi bu eğitim kapsamına girer.

5. Din eğitimi: İzcilikte dini eğitimi çok önemlidir. Çünkü Allah'ı tanımak ve sevmek insan için çok gereklidir. İzciler bu sebeple izci yemini ederken “tanrıya ve vatanıma karşı vazifelerimi yerine getireceğime” diye söz verirler. Bu anttaki Tanrıya (Allah'a) karşı görev ve sorumluluklar izcilerin mensubu olduğu dinin gereklerini ifade eder (İFB, 1996a: 11).

2.8.6. İzcilik Basamakları, And İçme Töreni ve İzci Arması

İzcilik yaş gruplarına göre küçük izcilik, izcilik ve ergin izcilik olarak bölümlere ayrılmıştır. Baden Powel “Patrouille” diye tanımladığı bu sisteme yavrukurt basamağında öbek, izci basamağında oba, ergin izci basamağında ekip adını verilmiştir (Uzgören, 1984b: 21).

Küçük izcilik (yavrukurt): 7-11 yaş grubu karışık kız ve erkek izcilerden meydana gelir. Dört oba bir öbeği meydana getirir. Öbeklerin birleşmesi sonucu oluşan gruba küme denir. Her öbek içerisinde bir öbek başı seçilir. Kümenin başında ise küme başı bulunur. Küme başı lider sarı renkte fular takar ve bu grubun parolası “küçük izci çok çalışır”dır. Kümenin liderine Başkurt denir (Saygıner, 2000: 10; MEB, 1983: 41).

Yavrukurt çalışmalarında çocuğa rahatça konuşma, arkadaşlarını yönetme, şarkı söyleme fırsatları verme, liderlik yapma yeteneklerini geliştirme ve boş zamanlarını iyi değerlendirme becerileri kazandırmak amaçlanır. Yavrukurt, kendisine ve çevresine yararlı başkalarını düşünen, sorumluluk bilincine sahip bireyler olarak yetiştirmek küme başının görevidir. Küme başı bu görevini izci and türesine uygun olarak gerçekleştirilen faaliyetler ile yerine getirir. Küme başı, izciliğin kurucusunun dediği gibi izciliğin eğitim amaçlı bir oyun olduğunu asla unutmaz. Yaş grubu olarak oyun çağında olan yavrukurtlara, eğitsel izcilik oyunları ile izcilik eğitimi çok kolaylıkla verilir” (Genç, 1974: 29). Bu yaş grubunun sloganı “küçük izci çok çalışırdır.” (Baysal Kutlu, 2001)

İzcilik: 12-15 yaş arası çocukların meydana getirdiği gruptur. Kız ve erkek izciler ayrı ayrı çalıştırılır. 6-8 izcinin bir araya gelmesi ile oba oluşur 2 ile 4 obanın birleşimi ile de oymak denen grup oluşur. Her obadan, oba üyeleri tarafından bir obabaşı seçilir. Oymağı oymakbaşı yönetir ve bu lider yeşil renkte fular takar. Oymağın Parolası “İzci daima hazırdır”. Oymakbaşı 21 yaşını doldurmuş, en az oymakbaşı branş kursu sertifikası sahibi kişidir. Ünite lider yardımcısına” oymakbaşı yardımcısı” denir ve en az liderlik temel kursu sertifikası sahibi kişidir. İzci obalar halindedir. Oymak en az 2 obadan oluşur. (TİF, 2016: 29-30).

Oymakbaşı izcilik çalışmalarının merkezindedir. İzcilik programının uygulanması ve bireysel gelişimin sağlanması yönünde amaca ulaşılması,

oymakbaşının çabasıyla doğru orantılıdır. Oymaktaki obalara izcilik faaliyetlerinin yolunu gösterir. Oymakbaşının en büyük başarısı, çocukların, kendi kendilerine yeni şeyler öğrenme isteklerini artırmak ve oba sistemini işler hale getirmektir. Oymak, oba faaliyetleri ile canlılık ve süreklilik kazanır. Oba sistemi ise oymağı idare etmenin bir yolu değil, en doğru yoludur (TİF, 2002a: 17-33)

İzcilikte çok önemli bir yere sahip olan oymakbaşının sahip olması gereken özellikler ise şunlardır; İyi insan, iyi vatandaş özelliklerine sahip olmak. İzciliğin teorik ve pratik çalışmalarını tam olarak bilmek ve uygulamak ve doğru örnek olmaktır. Her zaman planlı ve programlı olmaktır. Bir oymakbaşı; İzcisine, izcisinin ailesine topluma ve mensubu olduğu izci teşkilatına karşı sorumludur (TİF, 2016: 25-269).

Ergin izcilik: 16-20 yaş grubu kız ve erkek izcilerden meydana gelen gruptur. 4-6 ergin izcinin oluşturduğu gruba ekip, 2-4 ekibin birleştirdiği gruba da ocak denir. Her ekip üyeleri arasından kendisine bir ekip başı seçer. Ekip liderine ocak başı denir ve bu lider borda renkte fular takar. Ergin izcinin parolası “Ergin izci topluma hizmet eder”dir İzcilikteki bu oluşturulan emir-komuta sistemi ile izcilerde disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek amaçlanır (Saygıner, 2000: 10). Ergin izcilerin başında bulunan Ocakbaşının rolü ve görevleri ise şunlardır: Ekipleri ve ocağını, ilgi sahalarını dikkatlice algılamaları ve bu konuda düşünceleri için teşvik etmek. Düzgün ve sürekli çalışmalar ortaya çıkarmak için yöntemler önermek. Program ve proje üretmede yardımcı olmaktır. Karar verme aşamasında birbirinden farklı şartlara dikkat çekmek. Grup projesine, hem kişi hem de tüm ocak için faydalı olacak şekilde katkı sağlamak, grubun kendi kendini yönetmesini sağlamak, ekipler arası işbirliğinde liderlik etmek, hedefe yönelik çalışmalar yaptırmak ve diğer ocak başılar ile bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunmaktır (Uzgören, 1984a: 37).

Yavrukurt, izci ve ergin izci gruplarında izcilik eğitimi; sağlık, karakter, beceri, özveri ve din eğitimi alanlarındaki hedeflere yönelik faaliyetlerle ile gerçekleştirilir. Bu eğitimlerin işlevlerini yerine getirebilmesi için, izci liderinin liderlik görevini layıkıyla yapması gerekir. İzcilikte gerekli liderlik kabiliyetini, liderlik işlevlerini yerine getirmede gerekli olan insanlar arası iyi ilişki kurma becerisi olarak tanımlamak mümkündür. Etkili bir lider, izcilerine örnek olmalı, izcilerinin ihtiyaç ve özelliklerini anlamalı ve etkinlikleri ona göre planlamalıdır. Bunun dışında

bir lider, izcilerin kendi kendilerine öğrenmelerini teşvik etmeli ve tüm izcilik faaliyetlerini değerlendirebilmelidir (MEB, 1995b: 162-164).

Yukarıda belirtilen izciliğin prensipleri ışığında adım adım izciliğe kabul süreci incelendiğinde şu durumları görmek mümkündür. İzciliğe kabul edilmek için, izcilerin gerekli aday izcilik (izciliğe kayıt tarihinden sonra üç ay) süresini doldurduktan sonra bir yemin etmeleri gerekir. Buna izciliğe kabul töreni denir. İzciliğe kabul töreni şöyle yapılabilir:

Baş kurtla aday yavrukurt arasında şu konuşma yapılır: (MEB, 1970: 143-144).

“Başkurt: Ne olmak istiyorsun?

Yavrukurt: Yavrukurt olmak istiyorum

Niçin yavrukurt olacaksın?

Vatanıma karşı vazifelerimi daha iyi başarabilmek ve başkalarına her zaman yardımda bulunmak için,

Yavrukurdun birinci vazifesini nedir? Biliyor musun?

Evet, her gün bir iyilik yapmak

Yavrukurt sözüne sadık kalacağına söz veriyor musun?

Evet, bütün kalbimle.

Ne kadar zaman için?

Allah izin verirse daima.

Yavrukurt sözünü tekrarla.”.

And içme töreni bu yukarıdaki gibi devam ederken diğer bütün izciler selam alır. Aday izci sağ el ile selam alır. Sol el ile Türk bayrağını tutar ve yavrukurt sözünü yüksek sesle söyler. Yemin bitince bütün izciler ellerini indirirler. Başkurt çocuğun elini sıkar ve: “kümemizin bir yavrukurdu, yurt ve dünya yavrukurtlarının kardeşi oldun seni tebrik ederim” der ve fuları ile kepini giydirmek için öbek başına verir, kep ve fularını takan yavrukurt bütün kümeyi selamlar ve onlar da mukabele ederler, sonra öbek başı yavrukurdu sağına alarak öbeğine götürür ve arkadaşlarına tanıtır (MEB, 1970: 143-144). And içme töreni bu şekilde son bulur.

İzcilere ait özel bir arma sistemi vardır. İlk izci arması bir harita veya pusula üzerinde kuzeyi gösteren ok başıdır. Bu sembolün izci arması olarak seçilmesinin sebebi daima doğru istikameti ve yukarıyı göstermesidir. Bu başkalarına yardım yolunu simgelemektedir. Armanın üç ucu bize izci sözünün üç

cümlesini hatırlatmaktadır. Bu ok başı neredeyse dünyanın her memleketindeki izcilerin arması haline gelmiştir. Ok başlarının altında izcilik parolası olan “*Daima hazır*” kelimeleri yazar. Bu yazının uç kısımları bir izcinin ağzı gibi yukarıya kalkıktır, çünkü görevini güler yüzle ve isteyerek yapar. Yazının alt kısmında düğümlü bir kordon vardır. Düğüm size her gün birisine bir iyilikte bulunacağınızı hatırlatmak içindir (Powel, 1964: 25).

İzciliğe ait arma Baden Powel tarafından, M.Ö 2000 yıllarından beri, saflığın ve temizliğin sembolü olmasının yanında XVIII. yüzyılda kullanılan pusulaların üzerinde, şaşmaz yön gösterici anlamına gelen zambak çiçeği olarak belirlenmiştir. Baden Powel zambak çiçeğinin izcilikteki rolünü “Pusula şaşırmadan daima aynı yönü göstermektedir; zambak çiçeği de izcilere gerçek yön ve ileriye doğru olan yolu gösterecektir” şeklinde ifade etmiştir. Ayrıca iyiyi ve doğruyu ifade eden zambağın üç ucunun izciye, verdiği sözün üç maddesini hatırlattığını söylemiştir. Bunları:

- “1. Tanrıya ve vatana karşı vazifeleri yerine getirmek,
2. Başkalarına her zaman yardımda bulunmak,
3. İzci türesine uymak.” olarak açıklamıştır.

Baden Powel tarafından seçilen bu izci armasının ilk halinde, armanın altında, uçları yukarıya doğru kıvrık “daima hazır” sözcüğü bulunurdu. Bu sözün kenarlarının yukarıya doğru kıvrık olması, izcinin güler yüzünü sembolize ederken, yazıdan aşağıya doğru arkan ucu düğümlü ip ise, izciye her gün bir iyilik yapması gerektiğini hatırlatmakla ilgilidir. İzci armalarının bu ilk biçimi, her ülke teşkilatı tarafından temel olarak kabul edilmiş, ancak milli kültüre uygun olarak deforme edilmiştir. İzcilerin armaları millete göre değişiklik gösterdiği gibi cinsiyete göre de değişmiştir. Örneğin; kız izcilerin arması yonca yaprağı şeklindedir. Bu yoncanın da üç yapraklı olması elbette bir rastlantı değildir. Çünkü yonca yaprağı orta çağlarda derebeylerin sancaklarında bulunmakta olup, derebeyinin çevresindeki insanları sevdiğini, onları koruduğunu sembolize etmektedir (Uzgören, 1984b: 31-32). Buradan esinlenilerek oluşturulan kız izcilerinin armasındaki yonca yaprağı sevgiyi temsil etmektedir.

2.8.7. İzcilikte Oba Sistemi

Çocukların kendi aralarından seçtikleri çocuk liderlerin yönetiminde, kendilerini eğitme yöntemi izcilikten başka hiçbir sistemde görülmez. Oba sistemi, izciliği diğer gençlik faaliyetlerinden ayıran en önemli özelliktir. İzcilikte “oba sistemi” izci türesi ve izci andı kadar önemli bir temel taşıdır. Bu sistem çocukların kendi kullandıkları yoldur (TİF, 2002a: 32).

Oba sistemi, izcilik faaliyetlerinin sistemli şekilde ve kolayca yürütülmesini sağlar. Obanın tanımlarına bakıldığında işlevi daha iyi ortaya çıkacaktır.

İzciliğin kurucusu Powel (1964: 34-37) obayı her birinde 6-8 izci bulunan ve hayvan isimleri ile anılan, her oba üyesinin işleyiş ile ilgili sorumluluk aldığı grup olarak tanımlamıştır.

Obayla ilgili kurucunun tanımına benzer ve daha ayrıntılı bir tanım da şu şekildedir: Oba: 6-8 izcinin bir araya gelerek bir hayvan adı altında oluşturdukları, belli bir düzen içinde toplanan, çalışan, içlerinden birinin üyeler tarafından seçilen obabaşı, birisinin de obabaşı tarafından seçilen obabaşı yardımcısı olan, seçilen bu kişiler tarafından idare edilen ve izcilik eğitiminin gerçekleştiği en önemli basamaktır (Kayral, 1948: 6; Koçak, 2002: 7; Soysal, 1973: 17; MEB, 1995b: 77).

TİF (2000b: 15); İFB (1996b: 18); Arhan (1961:5); Thurman (1962: 14) ise izci obasının farklı özelliklerine dikkat çekmiştir. Obayı aynı şeyleri yapmaktan hoşlandıkları için bir arada bulunan, güçlü arkadaşlık duyguları ile birbirine bağlanmış dünyadaki en küçük çocuk ya da gençlik macera kulübü olarak tanımlamış ve obanın tüm üyelerinin izcilik oyunu oynadıklarını vurgulamıştır.

Yukarıda tanımları verilen oba izcilik sisteminin uygulanmasını sağlayan en önemli unsurlardan biridir ve izciliğin ruhunu temsil eder. Obalar oba ruhunu canlı tutabildikleri ölçüde başarılı olabilirler. Şimdi oba ruhunun ne olduğuna bakalım:

Oba ruhu, oba sistemin işleyişini sağlayan manevi güçtür. İzçilerin obasının işleyişi için birlik beraberlik, işbirliği ve işbölümü içinde ortak hareket etmesini içerir (Eminoğlu ve Kurak, 1988: 23; MEB, 1995b: 81; TİF, 2002a: 15).

İyi bir obada, oba ruhu çalışmalarında bütün üyelerin gayretleriyle bir birlik havası oluşur. Obadaki yaşam tarzı, izcilerde güçlü bir arkadaş severliği, toplum kurallarına uyma eğilimi ve başkalarının sorunlarına duyarlı olma, yardım etme arzusu meydana getirir (Soysal, 1973: 17).

Oba üyelerini bir arada tutan şey aynı düşünce tarzı ve yaşama biçimidir. Oba üyeleri kendi arasında bir oba ruhu yaratırlar ve kimsenin bu ruhu bozmasını istemezler. Bazen de oba ruhunu dışarıya göstermek için benzer davranış ve şekiller üretirler. Örneğin aynı fular bağını kullanırlar, kıyafetlerine aynı şeyi takarlar (Gültaş, 2011: 50).

Oba ruhu oluşturmada oba bağırışları da oldukça önemlidir. İzçiler obasının adını taşıyan hayvana ait bağırmaı öğrenirler ve arkadaşlarını da böyle haber verirler. Bu bağırış oba üyeleri arasında parola gibidir ve haberleşmeyi, oba olduklarını hissetmelerini sağlar bu şekilde bu bağırış ile uzaktakilere ses de duyurulabilir (Ahmet, 1930: 25-26).

Tüm bunlarla birlikte oba ruhunu oluşturmada en büyük sorumluluk obabaşına düşmektedir. Her oba içinden bir izciyi obabaşı seçer. Oymakbaşı obabaşından birçok iş bekler ve onu kendi obasının işlerini görmekte özgür bırakır. Obabaşı obasından başka bir izciyi obabaşı yardımcısı olarak seçer. Obabaşı, obasının düzenli ve uyum içinde çalışmasından sorumludur. Obasındaki izciler onun emirlerine genelde ceza görmekten korktukları için değil, birlik beraberlik halinde takım oldukları ve oymağın şeref ve başarısını istedikleri için uyarlar (Powel, 1964: 34-35).

Kayral (1948: 7); Arhan (1961: 6) obabaşını, obasındaki izcilerin yetişmesi, yönetilmesi işini ve sorumluluğunu üstlenmiş tecrübeli ve başarılı bir izci olarak tanımlamıştır. Obabaşı, izcilerin sağlığını ve obanın eşyasını korur, oba defterine izcilerin fotoğraflarını yapıştırır, izcilerin özelliklerini, adres bilgilerini yazar. Oba içinde samimi bir ortam yaratır, iş bölümü oluşturur, yardımcısını kendi seçer, obanın flamasını bizzat taşır. MEB (1995b: 77) ise obabaşını

obasındaki herkesin izcilikte ilerleyebilmesi için çareler düşünen, obasını en iyi temsil ettiği düşünülen, demokratik yollarla seçilmiş çocuk lider olarak tanımlamış ve çocuğa küçük yaşta lider sorumluluğunun yüklendiğini vurgulamıştır.

Obanın işleyişinden ikinci derecede sorumlu bir diğer kişide obabaşı yardımcısıdır. Obabaşı yardımcısı, obabaşının seçtiği ve onun olmadığı zamanlarda obayı yöneten yardımcı kişidir. Toplantı çalışma ve oba yönetiminde, yazı işlerinde, oba eşyasının korunması, temiz ve düzenli tutulmasında, izci velileriyle iletişim halinde olan, obabaşının en yakın yardımcısıdır (Kayral, 1948: 8; MEB, 1995b: 77; Ahmet, 1930: 28).

2.8.8. İzcilikte Kamp Kavramı

İzci kampı, en az bir gece iki gün, en çok ise 10 gün süren, izcilik metot ve prensipler doğrultusunda yapılan uygulamalardır. İzci kamplarının amacı ise: izciye planlı ve programlı olarak birlikte yaşama alışkanlığını kazandırmak ve geliştirmek, izcinin kendine güven duygusunu, bilgi ve becerilerini geliştirmek, onu liderliğe hazırlamak, ona açık havada yaşama alışkanlığı kazandırmak, arkadaşlık ve dostluk bağlarını geliştirmek, tabiatı sevmeye ve koruma alışkanlığı kazandırmak, fikri, bedeni ve ruhsal gelişimine katkıda bulunmak, Sorumluluk duygusunu ve dikkatlerini geliştirmek, anında ve doğru karar verebilme kabiliyetlerini geliştirmektir (TİF, 2016: 137-138).

Kampçılığın amaçlarını Soysal (1974: 20) ise şu noktalara dikkat çekmiştir: Kişiyi sosyal hayata hazırlamak, cinsiyet, milliyet, din, sınıf farkı gözetmeksizin herkesin bir arada yaşamasını sağlamak, doğayı öğrenmek; açıkta olmanın yaratacağı korkuları ortadan kaldırmak ve zor hayat şartlarına alıştırmak, istenen iyi alışkanlıkların elde edilmesinde yardım etmek ve sorumluluk duygusu kazandırmak.

Gençosman (1976: 19) kampların izciyi şehir havasından uzaklaştırdığını, izcinin doğanın içinde arkadaşlık ve işbirliği içinde çeşitli etkinliklerde bulunmasına imkân sağlayarak, izcilerin kendi işlerini kendi yapmalarını öğrendiğini belirtmiştir. Tüm bu sayılan amaçların gerçekleşmesi için kampın çok iyi planlanması gerekir.

Kampların iyi planlanması için de uyulması gereken bazı ilkeler vardır. Kampı planlarken uyulması gereken temel ilkeleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Çocuk ve gence günlük hayatta ihtiyacı olacak beceri ve davranışlar kazandırılması,
2. Bütün faaliyetler bir plan ve program içinde yürütülmesi,
3. Çocuk ve gençlerde sorumluluk duygusunun geliştirilmesi hedeflenmesi,
4. Kamplarda topluma ve doğal çevreye hizmet ön planda olması,
5. Yaparak-yaşayarak öğrenme metodu başta olmak üzere tüm izcilik metotlarının uygulanması için zemin hazırlaması (TİF, 2016: 138).

Yukarıdaki ilkeler göz önünde bulundurularak, bir kamp programı hazırlanırken, kampların çoğunlukla uygulamaya dönük olmasına, saatler belirlenirken herkesin uymasının mümkün olacağı şekilde ayarlanmasına, izcilerin dinleneceği vakitler ayrılmasına, görev bölümünün adaletli olmasına, izcilerin kişisel becerilerinin mutlaka göz önünde bulundurulmasına, her günün programının ve o günün görevli izcilerinin sabahki bayrak töreninde açıklanıp kampın merkezi bir yerine asılmasına, kampın son günü, izcilerin kamp ateşi faaliyetine güzelce ve vakitlice hazırlanabilmeleri için programın çok yoğun olmamasına, iş bölümü yapılırken izcilerin kişiliklerinin ve sorumluluk duygularının gelişmesi için herkese mutlaka bir görev verilmesine dikkat edilmelidir. Kamp planının önemli bir parçası olan kamp yeri seçiminde de kampa uygun koşullara sahip, su ve odun ihtiyacının kamp boyunca rahatlıkla karşılanabileceği bir alan seçilmesine özellikle dikkat edilmelidir (Gençosman, 1976: 20-21). Kamp yeri seçilirken dikkat edilmesi gereken noktalardan biri de yiyecek maddelerine kolay ulaşılabilirliği, bunun için köylere yakın yerlerde kamp kurmak uygun olabilir (Arkan, 1945: 51).

2.8.9. İzcilik Faaliyetleri

İzciliğin temel faaliyetlerin belki de başında bayrak töreni gelir. Bayrak töreni, izcilikte bayrağa, vatana saygı ve bağlılığı; üniformalı, özenli ve disiplinli

olarak göstermek için yapılan bir törendir. İzcilik faaliyetlerinin hepsinde mutlaka bayrak töreni yapılır. Bu törenin işleyiş sırası ise şöyledir:

- 1.Toplanma (U düzeninde)
2. Tekmil
3. Bayrak devir teslimi
4. Bayrak töreni
5. İyi dilekler
6. Teftiş sonuçları ve duyurular
7. Dağılma.

Bayrak töreninde ekip başlarının komutuyla bayrak ekipleri yerlerine gider. Bayrağı taşıyan ve devredecek ekip uygun adım yürüyerek teslim alacak ekip ise koşar adım yerlerine gider. İki ekip U'nun açık ağzında bayrak direğinin önünde ve direği ortalayacak biçimde birbirlerine dört adım mesafede durur. Tören nöbetçi liderin “Dikkat” komutu vermesiyle tören başlar (Can, 2019: 31-32).

Bayrak töreninin devamında bayrağı teslim eden “Şerefiyle koruduğum bayrağımızı teslim ediyorum” der, bayrağı öper ve göğüs hizasında uzatır. Bayrağı teslim alan ise bayrağı alır, öper, göğüs hizasında tutarak “Şerefiyle teslim aldığım bayrağımızı koruyacağıma söz veriyorum” der. Bayrağı teslim eden izci “Bayrak ekibi sağa/sola dön, yerlerinize marş, marş” der. Ekip, sıralı bir şekilde koşar adım giderek yerine geçer. Bundan sonra tören izcilik yönetmeliğine uygun olarak devam eder, İstiklal marşının söylenmesi ve iyi dileklerin alınması ile sonlandırılır. Bayrak töreninde Türk bayrağına ve İstiklal marşına saygı öne plandadır. Bu faaliyet ile izcilerde vatanseverlik bilincinin gelişmesi hedeflenir.

İzcilikte yapılan temel faaliyetlerden biri de tek mildir. İzci liderleri, bayrak törenlerinden önce, haftalık ünite toplantılarından önce, kamp sabahları, açık hava faaliyetleri öncesi ve sonrası ünite de ki obalardan tek mil alır. Tekmil, liderin izcilerin sayısını öğrenmesi, eksiği-hastayı bilmesi, izcilerin görüşlerini alması ve faaliyetle ilgili bilgiler vermesi anlamına gelen faaliyettir. Tekmil sırasında izciler liderin karşısında U, derin kol veya safta dizilirler. Obabaşılar kendi obalarının

izcilerini sayar, eksiklerini tespit eder (Can, 2019: 30-31). İzci lideri ile obabaşları arasında gerçekleşerek, tüm oba ve oymağın kontrolünü sağlayan bu temel izcilik sistemi ile özellikle kamplar çok iyi yönetilmektedir.

İzciliğin yine temel olan faaliyetlerinden biri teftiş faaliyetidir. İzcilikte izcilerin hem sayı hem de düzen bakımından kontrolünü sağlamak amacıyla sabahları yapılan faaliyettir. İzci obaları ile çadırın önünde tek sıra halinde obabaşları sağ başta, obabaşı yardımcıları ise sol başta olarak bekler. Teftişte izciler ve oba alanına ait her şey denetlenir. Burada asıl amaç, izcilerin iç disiplini geliştirmek ve sorumluluk duygularını pekiştirmektir. Yapılan teftişin birçok açıdan faydası vardır. Bunları, kişisel grup, giysi, yiyecek ve mutfak açısından gruplandırdığımızda şu genellemeleri söylemek mümkündür. İzci bu faaliyet ile kişisel yönden, temiz ve düzenli olma alışkanlığını kazanır, geliştirir kişisel araç ve gereçlerin bakımını ve düzenini öğrenir. Grup yönünden, oba ruhu gelişir, düzenli yaşamayı öğrenir. Giysi yönünden, üniforma ve armaların yönetmeliğe uygun giyilmesini öğrenir, kirli ile temiz ayırt etmeyi öğrenir, obasıyla birlikte kıyafet seçme kavramını öğrenir. Yiyecek yönünden, sağlıklı gıda maddesi almayı, pişirmeyi, saklamayı öğrenir, sağlıklı çöp imha yöntemlerini öğrenir. Mutfak gereçleri yönünden, gereçleri temiz bir şekilde korumayı öğrenir (Can, 2019: 29). Teftiş, izcinin sorumluluk duygusunu yaşayarak öğrenmesini sağlayan en temel izcilik faaliyetlerindendir.

İzciliğin yukarıda anlatılan sistemlerinin dışında, kendine özgü ilke ve yöntemleri olan bir oluşum olmasının sonucu olarak, geliştirilmiş bir kol komutları sistemi vardır. Bu sistemde izciler özellikle de sessiz bir düzen sağlamanın gerektiği durumlarda ses ve düdük komutları yerine kol komutlarını kullanmayı tercih ederler. Kullanılan her kol komutunun kendine özgü bir anlamı vardır ve başka bir müdahaleye gerek olmaksızın izciler tarafından anlaşılır.

İzciliğin yine kendine özgü olan ve “teknik iz işaretleri” denen bir sistemi daha vardır. Kamplarda, izcilere eğlence, heyecan, merak ve macera yaşatıp, dikkatlerini geliştirmek için yaptırılan faaliyetlerde bazı özel işaretler kullanılır. Bu işaretlere “teknik iz işaretleri” denir. İzci olamayan birinin bunları anlaması mümkün değildir, bunlar bütünüyle izciliğe ait işaretlerdir. İzci genellikle taş, kuru dallar, ağaçlar, otlar, kozalaklar, tebeşir vb. şeyleri kullanarak iz bırakır.

Aksi bir durum olmadıkça izler yolun sağına ve başkaları tarafından bozulmayacak şekilde bırakılır. İki iz arasında en az 10-15 metre, en çok 30-50 metre mesafe olması uygundur. İzler bulunduğu bölgedeki arıza ve kalıntılardan kolaylıkla ayırt edilecek şekilde bırakılmalıdır. Neyi anlatmak istediği net olarak anlaşılmalı, yoruma açık olmamalı, yanlış yönlendirmemelidir. İzçilerin deneyimleri göz önünde bulundurularak 3-5 metrelik bir mesafeyi kapsamalıdır.

Teknik iz takibi sırasında oba içinde iş bölümü yapmak gerekir. Obadaki üyelerin biri veya bir kısmı iz bulucular, rapor yazıcı, iz siliciler olarak görevlendirilir. İz bulucu görevindeki İzçiler “V” harfi yay merdiven biçiminde dizilerek (deneyimliler dış hatta yeni izçiler iç hatta yer alır) izleri takip eder ve izlerin anlamını bulmaya çalışır. Raportör izçiler bulunan izleri sıralı, numara vererek ve anlamları ile birlikte yazar. İz siliciler ise izleri kullanacak oba kalmadıysa, en son gelen oba içinden deneyimli en az iki izci, en son bulunan izleri tamamen bozup hedefe ulaşırlar. Böylece Sonradan yapılacak faaliyetlerde yanıltıcı olabilecek izleri yok etmiş olurlar. Teknik iz işaretleri faaliyetinde, gidilen yol üstünde işaret gereği yapılması beklenen görevler yerine getirilir (MEB, 1995: 150). Bu teknik iz işaretlerinden bazıları şu anlama gelir: küçük bir ok gidilecek yönü gösterir, çarpı işareti yolların çakıştığını ya da bu yolları kullanılmayacağı anlamına gelir. İçinde bir rakam olan ve yanından bir ok çıkan bir kare “Bu yönde bir mesaj bıraktım “ anlamındadır. Karenin içindeki rakam ise mesajın kaç adım ileride olduğunu bildirir. Bir izcinin tüm teknik iz işaretlerini çok iyi bilmesi gerekir.

Bunların dışında izciliğin, izcinin gelişimini hedefleyen el becerileri etkinliği vardır. Bu el becerileri, izcinin kampta kullanacağı araç gereçleri yapmasına yardımcı olması açısından çok önemlidir. El becerisinin, çocukların düşünüp, tasarladıklarını, el yordamı ile şekillendirilmesi olduğunu düşünürsek, kampta doğa ile baş başa kalan çocukların, ihtiyaç duydukları tesisleri, pratik araç ve gereçleri yapmalarında el becerilerini iyi kullanmalarının gerekli olduğunu söyleyebiliriz. Bu açıdan bakıldığında el beceri çalışması, izcilik eğitiminin olmazsa olmazıdır. Bu çalışmalar ile izçilerin ilgi ve yeteneklerini belirlemek de mümkündür El becerilerinde başarı sağlayan obalar, diğer obalara üstünlük elde etmiş olur (MEB, 1995a: 81-82). El becerisiyle ilgili etkinlikleri hazırlarken ve

uygularken, yapılacak işin mutlaka bir işe yaramasına, kullanılacak malzemelerin yapılacak işe uygun olmasına, üretime yönelik olmasına, yeteri kadar zaman verilmesine, gerektiğinde uzman kişilerden faydalanılmasına dikkat edilmelidir. Bunlara ek olarak, çocukların yeteneklerini geliştirici yönde olmasına, daha önceden maliyet hesabı yapılmasına, çalışmalarda kazaya sebebiyet verecek her olasılık düşünülerek, gerekli önlemlerin alınmasına dikkat edilmelidir. İzcilikteki bu el becerilerine örnek olarak, düğüm ve bağlar, kibrit çöpü ile pano ve maket, tuz seramiği, makrome, örgü ve tığ işleri, tel işi çalışmaları, hasır işleri, tahta işleri, (oyma, yakma), takvim manzaralarından çerçeveli pano yapma etkinlikleri gösterilebilir.

İzciliğin yukarıda anlatılan gibi el becerisini gerektiren eğitimlerinden biri izci düğümleridir. İzcilikte izcilerin işini kolaylaştıran ve çok sık kullanılan düğümler bulunmaktadır. Bu düğüm atma işlemi insan hayatında her zaman yer almıştır. İnsanlar bazen bir iple, bazen ağaç köküyle veya ağaç dalları ile düğüm atmıştır. Günlük hayatımızda ayakkabı bağlarken eşarp bağlarken, çamaşır ipi bağlarken, paket yaparken, kravat bağlarken de benzer düğümleri kullanırız. İzciler de kamp yaparken çadır kurmak, tesis yapmak amacıyla özel düğümler kullanır. Bu düğümlerin en önemli özelliği kolay yapılması, kendiliğinden açılmaması ve istenildiğinde kolayca çözülebilmesidir (Çavdar, 2005: 111-112).

İzcilikte öğrenilen bu düğüm ve bağların kullanıldığı yerlerden biri de tesis yapımıdır. İzciler, kampta kaldıkları süre boyunca özellikle doğal malzemeler kullanarak çeşitli araç ve gereçler yaparlar. Bu malzemelere izcilikte tesis denir. Bu tesisler ne kadar sağlam ve amaca uygun yapılırsa o kadar faydalı olur. İzciler yaptıkları bu tesislerden de teftiş edilir. İzci tesislerine örnek olarak su tesisi, tuvalet tesisi, mutfak ile ilgili tesisler (bulaşık yıkama ve erzak saklama yeri) çöp tesisi, odunluk vb. gösterilebilir. Bu tesislerin işleyişi ve düzeni için her oba, her güne ayrı aşçı, bulaşıkçı, sucu, oduncu, gibi görevliler seçer. Bu da oba üyelerinin dayanışma içinde ve sorumluluk alarak hareket etmelerini sağlar.

İzci kamplarının temel faaliyetlerinden biri de her gece yapılan kamp ateşi faaliyetidir. Kamp ateşinde önemli olan izcilerin eğitimini sağlamaktır. Çünkü kamp ateşi , “izci için eğlence lider için eğitim” anlamına gelir. Kamp ateşini yönetmek nöbetçi izci liderinin görevidir. Kamp ateşi faaliyetleri izcilere, topluluk

önünde kendini ifade edebilmeyi, birlikte fikir üretmeyi ve o fikre inanıp uygulamayı öğretir.

Kamp ateşinde, tüm izcilerin bütün izci şarkılarını bilmesi ve birlikte söylemesi esas olmalıdır. “İzci daima hazırdir” parolasına uygun olarak şarkıya hemen başlanabilmelidir. Kamp ateşinde genelde toplu şarkılara yer verilmelidir. Kamp ateşinde oyun hareket ihtiyacını giderici, eğitsel bir amacı olan ve topluca oynanabilen özellik taşınmalıdır. Kamp ateşine çağrı kamp müdürü tarafından yapılır ve boğuk bir ses çıkaran boynuz veya program yöneticisine özel bir şekilden yapılmış bir araç ile yapılır. Üç defa öten çağrı sesini duyan izciler başlarında liderleri olacak şekilde kamp ateşindeki yerlerine geçerler. Toplantı tamamlandığında kamp müdürü veya program yöneticisi tarafından ateş yakılmalıdır. Toplantı sonunda izcilerin dağılışı, program esnasında kazandıklarının devamını sağlamak, iyi niyetle tanrı ile baş başa kalmanın etkisini devam ettirmek için yine sessiz ve ciddi olunmalıdır. Bu şekilde çadırlarına ulaşan izciler rahat ve huzurlu bir gece geçirebilirler. Kamp ateşi duası, kamp müdürü ya da program yöneticisi tarafından ateş yakıldıktan sonra, uygun bir sesle aşağıda belirtildiği gibi yapılır: Bu ateşte yanan alevler, içimizi nasıl ısıtıyorsa izciliğin kardeşlik ve sevgi duyguları da içimizi öyle ısıtsın. Bu ateşin alevlerinin birbirlerini kucakladıkları gibi, içimizdeki arkadaşlık bağları da güçlensin. Bu ateşin sönen alevleri gibi, içimizdeki bencillik duyguları da öyle sönsün. Ateşin dumanın gökyüzüne dağıldığı gibi, izcilik gayemiz ve güzel ve iyi duygularımız da dünyaya yayılsın.

Bu kamp ateşi duasıyla izcileri her faaliyete olduğu gibi izci and ve türesinin gerektirdiği değerler hatırlatılmış olunur. Kamp ateşine programına örnek olarak, sırasıyla, kamp ateşinin yakılması, toplu marş ve şarkıların söylenmesi, obabaşının konuşması, tiyatro gösterilerinin sergilenmesi, toplu şarkıların söylenmesi, halk oyunları gösterimi, şiir, bilmece ve fıkralar, yarışmalı oyunların düzenlenmesi, milli gösterilerin sergilenmesi, toplu marşların söylenmesi, veda şarkısı ve valsinin yapılması, dua ve kapanış gösterilebilir (Koçak, 2002: 21). Kamp ateşi faaliyeti, “Haydi izciler, tatlı uykular” şarkısı ya da veda gecesiye veda valsine son bulur. Bu şekilde yapılan törene izcilikte “uykuya çağrı” adı verilir. Uykuya çağrının ardından önce obalar sonra da liderler

kamp ateşi sahasını terk ederler ve çadırlarına yatmaya giderler. Sadece nöbetçi oba nöbetini tutmak için alanda kalır.

Kamp ateşinin bitiminde, izciler liderler tarafından iyi dileklere davet edilir. İyi dileklere davet edilenler, rahat duruş pozisyonunda beklerler. (Eller açılmaz, birbirine kenetlenmez, arkada birleştirilir) yüksek sesle düşünülmez. Herkes içinden geldiği gibi düşünmekte serbesttir. İyi dileklere davet için: "Sizleri, kendiniz, yakınlarınız, büyük Türk milleti ve tüm dünya insanlığı için iyi dileklerde bulunmaya davet ediyorum." denir (MEB, 1995a:32-33). Böylece izciler iyi düşünmeye ve iyi insan olmaya sevk edilmiş olunur. İzcilik, and ve türesinde de vurgulandığı gibi başkalarına iyilik yapmayı amaçlayan bir teşkilattır. Devamlı iyilik yapmayı düşünen biri, kötülüklerden arınır. İyi dileklerde bulunmak, kötülük yapmamakla bütünleşir. İzcilikte her gün kısa bir süre de olsa, insanların iyiliğini, selametini düşünmeyi, çocuk ve gence benimsetmek, onların kötülüklerden uzaklaşmasını, başkaları için iyilikler düşünmesini, vicdanı ile başa kalıp, iyilikle kötülüğün muhasebesini yapmasını, bencillikten kurtulup, kendisinin dışındaki kişilerin mutluluğunu düşünme fırsatı bulmasını ve iyi niyetin yerleşmesini sağlamaya hizmet eder.

İzcilikte yukarıda anlatılan kamp ateşi faaliyetlerinde ve diğer ihtiyaçlar için ateş yakmak gereklidir. İzci ateşi kampların vazgeçilmezlerindendir, bu yüzden ateşin yakımı, öncesi ve sonrası izlenmesi gereken yol ve yöntemleri iyi bilmek ve uygulamak gerekir. İyi bir ateşin yakılabilmesi, ön hazırlık ve dikkat gerektirir. Bunun için de öncelikle ateşin yakılacağı yerin belirlenmesi, malzemelerin toplanması, güvenlik önlemlerinin alınması gerekir. Ateş yakacağımız yer, ağaç altlarından uzak, çevresinde kolay tutuşabilir türde çalı veya ot bulunmayan, çadırlara uzak, rüzgârın esiş yönüne göre taşınması zor alanlarda olmalıdır. Bununla birlikte ateşin yakınında mutlaka bir miktar toprak ya da kum ile bir kova su bulundurulmalıdır. Ateş yandığı sürece başında mutlaka birinin bulunması, faaliyet bittiğinde ise dikkatlice söndürülmesi gerekir. Ateşin söndürülmesinde genellikle kum, toprak, su ve kürek kullanılır (MEB, 1995a: 141-142). İzcilikte kampta kullanılan ve farklı kullanım alanları, faydaları olan ateş çeşitleri ise şunlardır: Ocak ateşi, artı ateşli ocak, yansıtıcı ateşli ocak, balkan ateşli ocak, yörük ateşli ocak, kaya ateşi ocağı, yıldız ateşi, nöbet ateşi vb.

İzciler kampta ateş yakarken, odun keserken, yemek pişirirken bazı kaza ve yaralanmalar yaşayabilecekleri için; izcinin temel ilk yardım bilgilerini iyi bilmesi gerekir. Hem bu gereklilik hem de bir izcinin en büyük görevlerinden birinin de tüm canlılara yardımcı olmak olduğu düşünüldüğünde, izci bu yardımın sağlıkla ilgili boyutunu ne kadar iyi öğrenirse o ölçüde başkalarına faydalı olacaktır. İzci, izcilikte öğrendiği bu temel ilkyardım bilgilerini evinde, okulunda ve köyünde de kullanarak yardımını geniş bir çevreye yayabilecektir (Ahmet, 1930: 95-96). İzcilikte hayati önem taşıyan ilkyardımın amaçlarını, hayati tehlikeyi yok etmek, hasta veya yaralının yaşamsal fonksiyonlarının devamını sağlamak, hasta veya yaralının durumunun kötüleşmesinin engellenmek ve hasta veya yaralının iyileşmesinin kolaylaştırılmak olarak belirtmek mümkündür (TİF ve Türk Kızılay'ı, 2017: 11). İzcilere ilkyardım kapsamındaki eğitimlerde yaralı taşıma tekniklerini de öğretmekte de fayda vardır. Bu teknikler: Tek kişi ile taşıma olarak adlandırılan beşik yöntemi, sırtta alma (itfaiyeci) yöntemi, tek kol yöntemleri; iki kişi taşıma yöntemi olan dört el oturağı, iki el oturağı, sandalye yöntemleridir (İFB, 1996: 107-108).

İzcilikte önemli bir yere sahip olan bir diğer unsur da izci alkış ve marşlardır. İzci marşları, izci alkışları, izci bağırışlarında ve kamp ateşi faaliyetlerinde müzikten yararlanılmaktadır. Müziğin, yaşanan toplumun kültürünü barındırması sayesinde izcilere kültürün aktarılmasını da sağladığı düşünüldüğünde, izcilikte müziğin hem eğlence hem eğitim aracı olarak kullanıldığını söylemek mümkündür (Uzgören, 1985b: 11). Bu yönüyle Türk izcisine, Türk kültürünü ve değerlerini içeren marşlar yazmak ve okutmak izciliğin vatansever bireyler yetiştirmek amacına hizmet eder. Bu amaca uygun olarak izci marş ve alkışlarında mutlaka eğitcilik özelliği aranır.

İzcilerin her yıl yaptığı faaliyetlerden biri Çanakkale Milli Bilinç Kampıdır. İzciler bu faaliyette atalarının mezarlarını görmeye Çanakkale'ye gider ve orada kamp yaparlar. Çanakkale savaşının geçtiği ve atalarının şehit olduğu topraklarda kalarak vatanseverlik bilincini tam yerinde öğrenirler. Çanakkale'nin izciler açısından ayrı bir önemi olmasının sebeplerinden biri de Çanakkale savaşları sırasında izcilerin de önemli hizmetlerde bulunmuş olmasıdır. II. meşrutiyet sonrası kurulan Osmanlı güç ve genç derneklerindeki gürbüz izci gençler Çanakkale

savaşında önemli katkılarda bulunmuşlardır. Bunlardan biri de Balıkesir sultanisi izcileridir, 25 kişilik bu izci grubu gönüllü olarak Çanakkale'ye gitmiş ve hepsi şehit olmuştur (Çolak, 2008: 49-5). İzcilerin de katıldığı Çanakkale savaşında, kara savaşlarının başladığı ilk gün 25 Nisan'dır. Bu günde Anzakların bölgeye çıkartma yaptıkları ve çok sayıda Türk askerinin Conkbayırı'nın zirvesine geldikleri bilinir. Conkbayırı'nın ele geçirilmesi savaşın seyrini değiştirecektir. Fakat öyle olmamıştır ve düşman Conkbayırı'nın tepesine yaklaştığında üstlerine 57. Alay gelmiştir, bu alayın tamamı şehit düşmüştür (TİF, 2013: 4-6). İzciler Türk tarihinde önemli bir dönüm noktası olan Çanakkale Zaferini anmak için; Çanakkale Milli Bilinç kampında şehit olan atalarıyla “*Dedeciğim Ben Geldim*” yazılı yelekleri ile bütünleşir. İzciler atalarının şehit düştüğü bu yerlerde kamp yapar, onların o günlerde yediği yemeklerden yer, onlarla aynı saatte kalkıp aynı yoldan yürür böylece onlara vefalarını, saygılarını göstermiş olur. İzciliğin bu faaliyeti vatanseverlik değerinin gelişmesine hizmet eder.

İzcilerin disiplin kazanmasını sağlayan faaliyetlerden biri de gündüz ve gece yapılan yürüyüşlerdir. Bu yürüyüşler belli kurallar çerçevesinde sistemli bir şekilde yapılır ve izciye doğayı tanıma ve doğa ile bütünleşme şansı verir. Yürüyüşlerde dikkat edilmesi gereken bazı kurallar vardır. Örneğin; yürüyüş esnasında ise terlememek için çok giyinmemek ve yünlü iç çamaşırları tercih etmek gerekir. Çamaşırların sıkı olmaması, ayakkabıların rahat olması, açık hava yürüyüşlerinde göze çarpan renklerden kaçınılması, gri, koyu yeşil, koyu kahverengi koyu mavi gibi renkler tercih edilmek gibi tedbirler alınır (Uzgören, 1985a: 39-40, 92-94).

2.8.10. İzcilikte Oyun

İzcilik faaliyetlerinde oyun oldukça önemli bir yere sahiptir. Öğretilmek istenen davranışları, oyun aracılığı ile izcilere kolaylıkla ve eğlenceli bir şekilde kazandırmak mümkündür. İzcilikte etkili bir eğitim aracı olarak kullanılan oyun, kendiliğinden oluşan ve hareket içgüdüsüne dayanan, toplumların sosyo-ekonomik yapısına ve gelişimlerine uygun bir şekilde gönüllü olarak yapılan fizik, moral, liderlik ve toplumsal kişilik kabiliyetlerini geliştiren belli şekilde ve kurallara göre uygulanan grup davranışı olarak tanımlanabilir (Soysal, 1974: 5).

İzcilikte oyunun önemini ve eğitim aracı olduğunu Baden Powel da “İzcilik örgütlenmiş bir oyundur” diyerek vurgulamıştır. Buradan hareketle izciliğin kuramsal, uygulamalı tüm çalışmalarının içinde oyunlara mutlaka yer vermek gerekir. İzcilere istenen yaşantıları kazandırmak oyunlarla çok daha mümkündür. Amaçlı ve planlı bir oyun, çocuğun iç dünyasının ortaya çıkmasına da yardımcı olur. Bunun için de oyun sırasında disiplin kurallarına uyulmasını sağlamak ve hile yapılmasını önlemek, oyunu yarıda bırakılmasını engellemek, oyuncular için tehlikeli oyun, malzeme ve yerlerden uzak kalmak ve oyunu iyi zamanlamak gerekir (MEB, 1995b: 90).

Yukarıda bahsedilene ek olarak iyi planlanmış bir oyunda çocuk şunları kazanır: İzcinin kendisini yönetme ve çabuk karar verme kabiliyeti gelişir. İzci Sabırlı kararlı ve disiplinli olmasını öğrenir. Yardımlaşmanın önemini kavrar. Oyun kuralları sayesinde, kurallara uymanın gerekliliğini ve önemini öğrenir. Birlik ve beraberlik ruhu kazanır. Temiz bir rekabet ve fiziki açıdan güç kazanır. Karakter gelişimine yardımcı olur. Kendini kontrol etmeyi öğrenir, iradesini geliştirir (Çavdar, 2005: 15).

İzci oyunlarına örnek olarak “Koku alma oyunu” gösterilebilir. Bu oyunda aynı cins kâğıtlardan aynı büyüklükte küçük külahlar yapılır ve içine çeşitli baharatlar (kahve, karanfil nane vb.) konulur, masanın üstüne konur. İzçiler kâğıtları ellemeden yalnız koklar ve yerlerine gider, anladıklarına göre sıra ile hangi baharatlar olduğunu yazarlar (Arkan, 1946: 9). Bu oyun ile izcilerde hafıza geliştirme amaçlanır.

2.8.11. İzcilikte Üniforma

İzçiler tüm izcilik faaliyetlerine özel bir izci üniforması ile katılır. İzciliğin kurucusu Baden Powel izci üniformasını Güney Afrika Zabıta Teşkilatına komutanlık ederken, askerlerinin giydiği üniformalardan esinlenerek meydana getirmiştir. Onun, askerlerin giydiği bu kıyafeti izci üniforması olarak seçmesinde, bu askerlerin rahat kullanışlı ve her türlü hava koşullarına karşı vücudu koruyan bir elbisenin nasıl olduğunu biliyor olduğunu düşünmesi etkili olmuştur. İzci üniformasının temelini, izcinin başında başını yağmur ve güneşe karşı koruyan bir şapka, fular, pantolon, gömlek kemer oluşturur. Oluşumu bu

şekilde olan izci üniforması tek tiptir ve bu bütün dünya izcileri arasında bağ kurulmasını sağlar. İzcinin üniformasını temiz ve şık giymesi gerekir, bu durum izciliğin şerefini artırır, kendine ve ait olduğu oymağa saygı gösterilmesini sağlar (Powel, 1964: 30-32).

İzci Üniformasının işlevini bir de Powel'ın ağzından öğrenelim: (TİF, 1993: 313).

“Ben sık sık bir izci bunu içinden gelerek yapıyor ve izci türesine uyuyorsa, benim için üniforma giyip giymemesi hiç önemli değildir demişimdir. Fakat gerçekte bir üniforma satın alabilecek durumda olup da üniforma giymeyen bir izci hemen hemen hiç yoktur. Çünkü buna onu sahip olduğu izcilik ruhu yönlendirir. Üniformada şıklık ve ayrıntılarda kusursuzluk önemli değildir, fakat kendine saygının gelişmesi açısından değeri vardır ve gördükleriyle hüküm veren dışardakiler üzerinde, hareketin empoze edilmesi açısından etkisi büyüktür.”

Kurucunun sözlerinde izci üniformasının kişinin kendine olan saygısının bir göstergesi olarak kabul edildiğini görmek mümkündür. Kurulduğundan bu yana izcilik, üyelerini aynı şekilde giyinme yoluyla başkalarıyla birleşme ve bir gruba/kuruma ait olma ve ortak amaç duygusuna teşvik etmiştir.

2.8.12. Atatürk ve İzcilik

Atatürk izciliğe çok önem vermiş ve ülkenin geleceği için okullarda izciliğin yaygınlaştırılmasını ve Türk izcisinin resmi bayramlarda geçit törenlerinde yer almasını sağlamıştır. Bu amaçla kendisine teklif edilen başbuğluk görevini memnuniyetle kabul etmiştir (Coşkun, 2011). Atatürkçülükte gençlik, gençliğin yetiştirilmesi devletin geleceğinin güvence altına alınması ve “dinamik ideal” in gerçekleştirilmesi yönlerinden önemli bir yere sahiptir. Çünkü Atatürk’ün ideali ahlaklı, kültürlü, milli karakteri temsil eden çalışkan ve vatansever bir gençlik olmuştur. O “Milletin bağrında temiz bir nesil yetişiyor. Bu eseri ona bırakacağım ve gözüm arkada kalmayacak” derken işte bu gençliği işaret etmiştir.

Atatürk’ün işaret ettiği dinamik ideale uygun gençliğin, izcilik faaliyetleri ile yetiştirilmesinin mümkün olduğunu yine Atatürk’ün kendisi söylemiştir: (MEB, 1995a: 38-44). ”Yurt savunması bakımından bu derece ehemmiyetli olan izcilik, ferdi ve Milli eğitim bakımından da o nispette önemlidir.”

Atatürk bu sözü ile izciliğin ülke geleceği için gerekli eğitimdeki rolüne dikkat çekmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin emanet edildiği, Atatürkçü bir düşünce ile eğitilmiş bir gençlik, bayrağına, Milli marşına, Milli değerlerine, ülkenin bölünmezliğine ve devletin devamlılığına karşı duyarlı olacak ve kanının son damlasına kadar bu uğurda mücadele edecektir (MEB, 1995a: 38-44). Bu gençliği meydana getirmek için izcilik faaliyetleri oldukça uygundur.

Bu uygunluğu Atatürk'ün özdeyişleri ile izciliğin ilke, amaç ve türesi arasında çeşitli benzerlikleri belirterek de ifade etmek mümkündür. Aşağıdaki bölümde ilk cümleler Atatürk'ün sözlerini, altındaki cümleler de izcilikteki bağlantısını vermektedir: (MEB, 1995a: 52-53).

“1. Her şart altında dahi vazifen Türk İstiklal ve cumhuriyetini sonsuza dek savunmak ve korumaktır.

İzcilikte: İzci, her türlü şartlar altında vatanına, milletine karşı görevlerini yerine getirir. İzci cesurdur.

2. Cumhuriyet sizden geniş ufuklu hür düşünceli ve vicdanlı nesiller ister.

İzcilikte: İzci, dürüsttür, şeref ve onurunu her şeyin üstünde tutar.

3. Gençler: Cumhuriyeti biz kurduk onu yaşatacak ve devam ettirecek sizlersiniz.

Bir izcilik teşkilatına üye gencin vatanına, milletine karşı görevlerini yerine getirmesi.

4. Terbiyedir ki bir milleti ya hür bağımsız şanlı yüksek bir toplum halinde yaşatır ya da bir milleti yoksulluk ve köleliğe terk eder.

İzci, sözünün eridir, şeref ve haysiyetini her şeyin üstünde tutar.

5. Yeni neslin donatılacağı manevi vasıflar arasında kuvvetli bir fazilet aşkı ile kuvvetli düzen ve disiplin fikri de yer almaktadır.

İzci disiplinlidir. Davranışlarında ölçülüdür

6. Varlığım, Türk varlığına armağan olsun.

İzcilikteki Oba ruhu

7. Hayatta en gerçek yol gösterici ilimdir.

İzci sağlıklı ve olumlu düşünür

8. Ne mutlu Türküm diyene!

İzci vatanına karşı görevlerini yerine getirir.

9. Sanatsız kalan toplumun hayat damarlarından biri kopmuş demektir.

İzcilikteki uzmanlıklar, el becerileri etkinlikleri

10. Ben sporcunun zeki çevik, akıllı ve aynı zamanda ahlaklısını severim.

İzci, kendini bedence sağlam, ahlakça dürüst tutar.”

Görüldüğü gibi izcilik ile Atatürk’ün işaret ettiği noktalar oldukça benzerlik göstermektedir.

2.8.13. İzcilik ve Eğitim, Değerler Eğitimi

İzciliğin eğitim yönünden büyük bir önemi vardır. İzciliğin, eğitimin uygulama alanı olduğunu söylemek bile mümkündür. İzciliğin hedefleri ile eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirmeyi istediği hedefler oldukça benzerdir. İzciliğin kazandırmayı amaçladığı “milli kavramlar” ile okullarımızın öğrencilere kazandırmak istediği değer ve davranışlar paraleldir. İzciliğin en önemli amaçlarından birisi de çocuklara ve gençlere Atatürk sevgisi kazandırmak ve onları “Atatürkçü düşünce” ekseninde yetiştirmektir. Cumhuriyetimizin demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olma özelliğini benimsetmek ve bu ilkeleri hayat boyunca savunmalarını sağlamaktır. Eğitim programlarımız da, öğrencilerimizi aynı bilince ulaştırmayı amaçlamaktadır (Öz, 2000: 11).

İzciliğin amaçları ile ülkemizin eğitim sisteminin amaçları benzerliğini vurgulamaya devam etmekte fayda vardır. Öyle ki, izcilik, kaynağı, kültürü, dini, ırkı, ne olursa olsun, arkadaşlığa, uluslara ve toplumlara barışı sağlama yolunu koruma, eşitlik ruhuyla hareket etme prensipleri olan eğitimsel bir gençlik hareketidir. İzci andında da yine bizim eğitim programlarımızın gerçekleştirmeye çalıştığı hususlar bulunmaktadır. Bunlara, bedence sağlam olmaya çalışma, fikirce sağlam olma, ahlakça dürüst olma, başkalarına her zaman yardımcı olma, vatanına karşı görevlerini yerine getirme izcilik ve eğitim sistemimizin ortak ilkeleri arasında gösterilebilir. Eğitimin diğer önemli hedeflerinden birisi de, yaşamı güzelleştirmek ve sevdirmektir. İzcilik birçok faaliyetlerle bu amaca da hizmet eder, marşlar şarkılar söylemek, çeşitli oyunlar oynamak gibi (Öz, 1999: 58-62).

İzcilik çevre ve kültür varlıkları açısından da oldukça önemlidir, çünkü izcilik doğa parçasını ya da eko sistemi içerisindeki canlı ve cansız varlıklarla birlikte korumayı amaç, ilke, çalışma alanı ve sorumlulukları arasında kabul eder.

Ayrıca izcilik, doğa ve çevre bilinci oluşturmada gelecek kuşakların hakkı olan, doğadan zevk alma, temiz bir hava soluma, bütün bunlardan psikolojik doyum alma hakkını acımasızca kullanmaktan kaçınan gruptur. İzciliğin kurucusu Baden Powel'in veda ederken ki şu sözü, vasiyeti de doğaya verilen önemi gösterir "Tabiatı araştırmak, size Tanrının dünyayı ne kadar güzellikler içerisinde yarattığını gösterecektir. Dünyayı bulduğunuzdan biraz daha iyi bırakmaya çalışın" (Üstündağ, 1999: 114-115). Kurucu izcilere doğanın koruyucusu olmayı öğütlemiştir.

İzciliğin yukarıda vurgulanan Atatürk'ün istediği gençlik ve doğaya duyarlı nesiller yetiştirme noktalarından hareketle, izciliğin değerlerin eğitiminde oldukça uygun bir faaliyet alanı olduğunu söylemek mümkündür. İzciliğin tanımı, amaç ve ilkeleri, türesi, izci andı ve izcilik faaliyetleri her biri içinde birçok değerini yaşanarak öğrenilmesini sağlayacak etkinlikler ve kurallar barındırmaktadır. İzciliğin temelindeki bu değerlerle ilgili bağlantıları aşağıdaki gibi ifade etmek mümkündür:

İzci andında değerler ilgili ifadeler;

"Tanrıya ve vatanıma karşı görevlerimi yerine getireceğime izcilik türesine uyacağıma başkalarına her zaman yardımda bulunacağıma, kendimi bedence sağlam fikirce uyanık ve ahlakça dürüst tutmak için elimden geleni yapacağıma şerefim üzerine and içerim" (MEB, 1970: 2).

Türkiye'de şuan geçerli olan bu izci andında genel olarak milli eğitim sistemimizin ve özel olarak da sosyal bilgilerin amaçlarını bulmak mümkündür. Hem mili eğitimin hem de sosyal bilgiler dersinin en nihai hedefi toplumun değerlerini kazanmış iyi vatandaşlar yetiştirmektir. İzci andında Tanrıya karşı görevlerimi yerine getireceğim ifadesi Allaha karşı sorumluluk duymayı sağlayacaktır. Vatana karşı görevlerimi yerine getireceğim ifadesinin yer alması izciliğin vatansever duygulara sahip bireyler yetiştirme amacına hizmet eder. Başkalarına her zaman yardımda bulunacağım ifadesi ise yardımseverlik değerini geliştirmeye yöneliktir, bedence sağlam sözünün verilmesi kendine karşı sorumluluğunu ifade ederken, ahlakça dürüst tutmak için elimden geleni yapacağım ifadesi dürüst ve ahlaklı bir insan olmanın sözünü vermesini sağlar.

İzcilik, izci andına sadık kalarak yapılır. Dolayısıyla tüm faaliyetler izciyi iyi bir insan ve vatandaş yapma amacına hizmet eder.

İzci türesinde değerler ile ilgili ifadeler;

Ülkemizde geçerli İzci Türesi şöyledir: (MEB, 1961: 4; İFB, 1996b: 16; TİF, 2013: 1).

“ 1.İzci, sözünün eridir şeref ve haysiyetini her şeyin üstünde tutar.

2.İzci, yurduna milletine, ailesine ve izci liderlerine sadıktır.

3.İzci, başkalarına yardımcı ve yararlı olur.

4.İzci, herkesin arkadaşı ve bütün izcilerin kardeşidir.

5.İzci, herkese karşı naziktir.

6.İzci, bitki ve hayvanları sever ve korur.

7.İzci, büyüklerinin sözünü dinler, küçüklerini sever ve korur.

8.İzci, cesurdur ve her türlü şartlar altında neşeli ve güler yüzlüdür.

9.İzci, tutumludur.

10.İzci fikir söz ve hareketlerinde açık ve dürüsttür.”

İzci türesinde her bir madde bir veya birden fazla değerın öğretimine işaret etmektedir. 1.maddede dürüstlük, 2.maddede vatanseverlik ve saygı, 3.maddede yardımseverlik, 4.maddede dostluk, 5.maddede sevgi, 6.madede sevgi ve duyarlılık, 7.maddede sevgi ve saygı, 8.maddede sabır, 9.maddede tasarruf ve 10 madde dürüstlük değerlerini açığa çıkarma öğretme ve geliştirme amaçlarına hizmet etmektedir. İzci türesi, izciliğin yol haritasıdır ve izciliğin değerler eğitiminin uygulama alanı olabileceğinin somut göstergesidir. İzciler bu türeye sadık kalır ve ona göre hareket ederler, izci andında da türeye sadık kalacağına dair yemin ederek bağılıklarını ifade ederler.

Bizim anlatımımıza benzer olarak Çiftçi ve diğerleri (2015) de izciliğın değerler öğretiminde, yapılan faaliyetlerin türü, izciliğın amaç ve işlevleri sayesinde etkili bir uygulama olduğunu belirtmiş, buna ek olarak izcilikte değerler

öğretiminde en çok oyun, kamp faaliyetleri, topluma hizmet çalışmaları ve yürüyüşlerin kullanılabileceğini vurgulamıştır.

Sonuç olarak izciliğin ilke ve yöntemleri çocukların çok yönlü gelişimlerine büyük destek sağlayacak özelliktedir. Bu nedenle, çocuk ve gençlerin izciliğe yönlendirilmeleri ve izciliğin günün şartlarına uygun düzenlemelerle geliştirilmesi kişilere ve toplumumuza faydalı olacaktır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yaklaşımları içinde yer alan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, bir ya da daha fazla olayın ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlanmaktadır (Akt; Büyüköztürk vd., 2018: 23, Mc.Millan: 2000).

Durum çalışması örnek olay çalışması olarak da bilinir. Durum çalışması güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesinde ele alan, oldu ve içinde bulunduğu içerik arasında sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan görgül bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 289).

Bu araştırmanın bir durum çalışması olarak kabul edilmesinin sebebi ise sosyal bilgiler öğretmeni olan ve 2017-2020 yılları arası izci liderliği rolü ile aktif olarak izcilik faaliyetleri yapan araştırmacının 2 yıl boyunca, derslerine girdiği öğrenciler ile çok sayıda kamp yapması ve bu kampları yaparken izciliğin yapısı ve faaliyetlerinin öğrencilerde yarattığı oluşum ve değişmelere bizzat şahit olmasıdır. Araştırmacı deneyimlediği kamplar neticesinde, izciliğin sosyal bilgiler dersi değerlerin öğretiminde etkisinin olabileceği yönündeki varsayımda bulunulmuştur. Buradaki özel bir durumdur ve bu durum araştırmanın konusunu oluşturmuştur.

3.2. Araştırma Grubu

Araştırmanın grubunu 2017-2019 yılları içinde Düzce ili Yığılca ilçesinde izcilik faaliyetlerine katılmış ortaokulun 7. ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma grubu belirlenirken amaçsal örnekleme içerisinde yer alan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada çalışma grubu içinde yer alan öğrencilerin en az bir izci kampına katılmış olmaları ölçüt olarak aranmıştır. Belirlenen bu ölçüte göre 9 kız ve 6 erkek öğrenci olmak üzere 15 öğrenci seçilmiştir. Seçilen öğrencilerin 9'u 7.sınıf, 6'sı da 8.sınıf öğrencisidir. 15

öğrencinin tamamı 2017-2019 yılları arasında okulda izcilik faaliyetlerine katılmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, araştırmacı tarafından öğrencilerle yüz yüze yapılan görüşmeden elde edilen ses kayıtları veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Görüşme soruları sosyal bilgiler ve fen bilimleri eğitimi alanında uzman iki eğitim uzman yardımını ve onayı alınarak hazırlanmıştır.

Görüşme, en az iki kişi arasında sözlü olarak sürdürülen bir iletişim sürecidir, araştırmada cevabı aranılan sorular çerçevesinde ilgili kişilerden veri toplama yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2018: 158).

Bu araştırmada görüşme çeşitlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tercih edilmiş ve öğrencilerden veriler bu yolla toplanmıştır. Bu görüşme modeli, ilgili alanda derinlemesine bilgi edinilmesine imkan sağlar.

Tablo 3.1: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Görüşme Sorusu	İzcilik Faaliyeti	İlgili Değer
1.İzcilikte gece nöbeti tutmak diğer izcilerin can güvenliğini sağlamak kendinize karşı bakış açınızı nasıl etkiledi?	Gece nöbeti	Sorumluluk
2.Sabah teftişlerine tam üniformalı ve saatinde katılmak için nasıl hareket ediyordunuz?	Teftiş faaliyeti	Sorumluluk
3.İzcilikte bir obanın üyesi olmak, obaca hareket etmek size neler kazandırdı?	Oba üyesi olmak	Dayanışma
4.İzcilik çalışmalarında yapılan şehitlik ziyaretleri ve “Çanakkale Milli Bilinç Kampı” gibi faaliyetler sizi hangi açıdan etkiledi?	Çanakkale Milli Bilinç kampı	Vatanseverlik
5.İzcilikte Kampların İstiklal Marşı ile başlayıp İstiklal Marşı ile bitmesi ve Bayrağa büyük bir hürmet gösterilmesi sizde nasıl duygular uyandırdı? Bu durum milli değerlere olan duygularınızı nasıl etkiledi?	Bayrak töreni	Vatanseverlik
6.İzcilik çalışmalarında fidan dikmek ve çevre temizliği yapmak sizde nasıl bir etki yarattı?	Fidan dikme, çevre temizliği	Duyarlılık
7.İzcilik kendinize, ailenize, doğaya ve vatanımıza karşı hislerinizde bir değişme sağladı mı evet ise nasıl?	Tüm izcilik faaliyetleri	Duyarlılık

Araştırmanın alt problemlerin yönelik olarak öğrencilere direkt olarak Tablo 3.1. belirtildiği gibi izcilik faaliyetlerinin yer aldığı sorular sorulmuştur. Bu amaçla öğrenciler ile okul ortamında ortalama 5 er dakikalık görüşmeler yapılmıştır. İzcilik faaliyetlerine ait, araştırmacının izci öğrencilerle yaptığı kamp fotoğrafları da Ek 7. de gösterilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizinde nitel araştırmalarda sıkça kullanılan betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz yaklaşımına göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular da dikkate alınarak sunulabilir. Bu yaklaşımda elde edilen veriler önce sistematik biçimde betimlenir. Sonra bu betimlemeler neden-sonuç ilişkileri açısından irdelenir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 239-240). Betimsel analize ait bu temel ilkeler doğrultusunda; öncelikle görüşme kayıtları dinlenerek dökümleri çıkartılmış ve öğrencilerin cevaplarındaki kodlardan temalara ulaşılmıştır. Ulaşılan kodlar ve temalar araştırmanın problemlerine ilişkin yorumlanmıştır ve bulgular elde edilmiştir. Öğrenciler 1 den 15'e kadar numaralandırılmıştır ve öğrenci 1, öğrenci 2 şeklinde ifade edilmiştir.

3.5. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Araştırmanın güvenirliliğini sağlayan etmenleri, araştırma örnekleminin ortamının ayrıntılı bir şekilde tanımlanmış olması, araştırma sorularının açık bir şekilde ifade edilmiş olması, araştırmacının araştırma sürecindeki konumunu açıkça tanımlanmış olması, araştırmanın sonuçları ile verilerinin uyumlu olması, verilerin araştırma sorularına göre ayrıntılı ve amaca uygun şekilde verilmiş olması, araştırma bulgularına direkt olarak öğrencinin ham cevaplarının eklenmesi ve ses kayıtlarının saklanması göstermek mümkündür.

Araştırma örnekleminin ortamın ve sürecin ayrıntılı olarak tanımlanmış olması, elde edilen bulguların kavramsal çerçeve ile uyumlu olması, araştırma bulgularının verilerin elde edildiği ortama göre anlamlı olması, bulguların kendi içinde tutarlı olması da araştırmanın iç ve dış geçerliliğini sağlamaktadır.

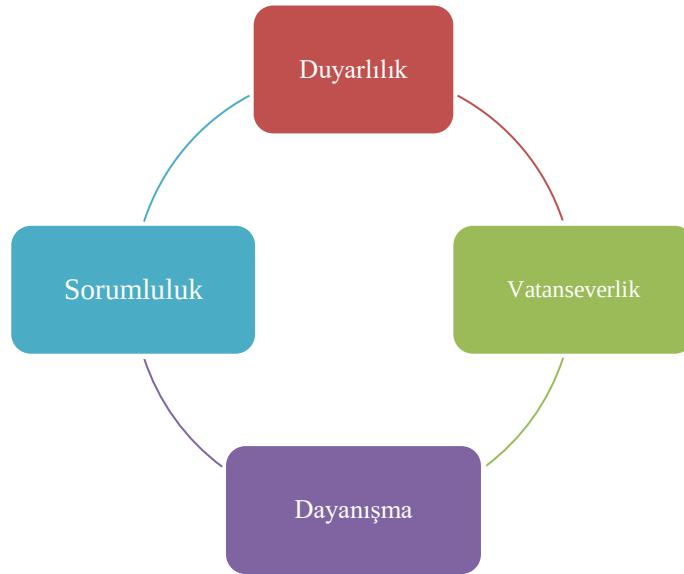
4. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma sorularına yönelik elde edilen bulgular verilmiştir. Bulguların daha anlaşılır olması için tablolar kullanılmıştır. Araştırma sorularına bağlı oluşan analiz sonuçları aşağıda detaylı bir şekilde ortaya konmuştur.

Sosyal bilgiler dersinde değerlerin öğretimine izciliğin etkisinin incelendiği bu çalışmada Araştırmanın temel problemi olan “İzciliğin hangi değerlerin öğretiminde etkisi vardır? “sorusunun cevabı görüşme bulguları ile elde edilmiştir. On beş öğrenci görüşmesiyle elde edilen veriler üzerinde betimsel analiz yapılmıştır. Daha sonra analiz sonucu çıkan tema ve kodlar görüşme soruları ile birlikte tablolastırılmıştır.

İzcilik faaliyetinin sosyal bilgiler öğretim programı (2018)’da yer alan değerler üzerine etkilerinin incelendiği bu çalışmada yapılan izcilik faaliyetinin öğrencilerde birçok değerinde etkili olduğu görülmüştür. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular şekil 4.1’de gösterilmiştir.

Şekil 4.1: İzcilik Faaliyetlerinin Sosyal Bilgiler Dersi Değerlerin Öğretimine Etkisi

Şekil 4.1 incelendiğinde; izcilik faaliyeti sonucu öğrencilerin sosyal bilgiler öğretim programında (2018) yer alan duyarlılık, vatanseverlik, dayanışma,

sorumluluk değerlerinde bir değişimin olduğu görülmüştür. Ortaya çıkan bu görünüm aşağıda adım adım sunulmuştur.

4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemi olan İzcilikteki gece nöbeti faaliyetinin sorumluluk değerini kazandırmada etkisi var mıdır sorusuna yönelik Bulgular

İzcilikte gece nöbeti tutmak diğer izcilerin can güvenliğini sağlamak kendinize karşı bakış açınızı nasıl etkiledi? sorusu yöneltilerek bu faaliyetin etkisi incelenmiştir. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgulara ilişkin tema ve kodlar Tablo 4.1 de sunulmuştur.

Tablo 4.1: Gece Nöbeti Faaliyetinin Sorumluluk Değerine Etkisi

Tema	Kod	Frekans
Sorumluluk	Güvenlik	11
	Sorumluluk	1
	Alışmak/ uyum	2
	Asker	1

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin sorumluluk değerini farklı kavramlar ile açıkladığı görülmüştür. Öğrenciler sırasıyla güvenlik (f=11), sorumluluk (f=1), alışmak/uyum (f=2), asker (f=1) gibi kavramlar ile sorumluluk değerini açıklamıştır. Öğrencilerin sorumluluk değerine yüklediği anlamlar yine öğrencilerden alınan doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda sunulmuştur

Araştırmacı: “Gece nöbeti tutmak neden önemlidir izcilikte? İzci kamplarında?”

Cevap Öğrenci 7: “Başka birinin izcilik yaptığımız yere girmemesi için”

Öğrenci verdiği bu cevapla gece nöbeti tutarak başkalarının kamp alanına girmemesini sağladığını söylüyor. Burada öğrenci diğer izcilerin ve öğrencilerin sorumluluğunu aldığının farkındadır. Bu sorumluluk duygusu ile verilen saatlerde uyumuyor ve nöbet tutuyor.

4.1.2. Araştırmamızın İkinci alt problemi olan “Teftiş faaliyetinin sorumluluk değerine etkisi var mıdır?” sorusuna Yönelik bulgular

Araştırmanın ikinci görüşme sorusu izciliğin temel faaliyetlerinden biri olan teftişler ile ilgili olmuştur. Öğrenciler ile yapılan görüşmede öğrencilere sorulan “*Sabah teftişlerine tam üniformalı ve saatinde katılmak için nasıl hareket ediyordunuz?*” sorusu yöneltilerek bu faaliyetin etkisi incelenmiştir. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgulara ilişkin tema ve kodlar Tablo 4.2 de sunulmuştur.

Tablo 4.2: Teftiş Faaliyetinin Sorumluluk Değerine Etkisi

Tema	Kod	Frekans
Sorumluluk	Zaman yönetimi	7
	Disiplin	3
	Sorumluluk	2
	Düzen	2
	Hızlı hareket etme	1

Tablo 4.2 incelendiğinde öğrencilerin sorumluluk değerini farklı kavramlar ile açıkladığı görülmüştür. Öğrenciler sırasıyla zaman yönetimi (f=7), disiplin (f=3), sorumluluk (f=2), düzen (f=2), hızlı hareket etme (f=2) kavramları ile sorumluluk değerini açıklamıştır. Sorumluluk, özgür bir kişinin yasal olarak zorunluluğu olmasa bile vicdani olarak üyesi olduğu tüm grup ve kurumlarda yapması gerekenleri yapması ve kendisiyle ilgili tüm olayların sonucu üstlenmedir. Bu tanımda geçen kavramların da yer aldığı, öğrencilerin sorumluluk değerine yüklediği anlamlar yine öğrencilerden alınan doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda sunulmuştur.

Araştırmacı: “*İzcilikte sabah teftişlerine nasıl hazırlanıyordunuz?*”

Cevap Öğrenci 4: “*Liderlerin önünde izci üniformasız gezmiyorduk*”

Öğrencinin bu soruya verdiği cevap ile liderlerine karşı saygı duyduğu ve bu saygının yarattığı bu sorumluluk duygusuyla izci üniformasız gezmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmacı: “*Sabah teftişlerinin sana nasıl bir faydası oldu?*”

Cevap öğrenci 6:”*sabah teftişleri hem düzenli olmamı sağladı kılık kıyafet alanında ve böyle çadırlarımızı toplarken odamı toplamayı alışkanlık haline getirdim.*”

Öğrencinin verdiği cevap kendine karşı sorumluluk duyduğunun, temiz bir çevrede yaşama hakkı için çevresini odasını temiz tutması gerektiğinin farkına vardığını gösterir. Ve bu sorumluluğu sabah teftişlerindeki düzen ile kazandığı ortaya çıkmıştır. Teftiş faaliyetinin sağladığı disiplini hayatına aktarmış ve alışkanlık haline getirmiştir.

4.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problem Sorusu Olan “İzcilikteki Oba sisteminin Dayanışma Değerini Kazandırmada Etkisi Var mıdır? Yönelik Bulgular

Araştırmada yine izciliğin işleyişini sağlayan en temel unsurlardan olan oba sistemi ile ilgili soru öğrencilere yöneltilerek, bu izcilik faaliyetinin etkisi incelenmiştir. Öğrencilere “*Bir obanın üyesi olarak obanızın başarısı için neler yapmanız gerekti?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 4.3 de sunulmuştur.

Tablo 4.3: Oba Sisteminin Dayanışma Değerine Etkisi

Tema	Kod	Frekans
Dayanışma	Birlik beraberlik	7
	Tertip/ düzen	5
	Güven	1
	Başarı	1
	Mutluluk	1

Tablo 4.3 incelendiğinde öğrencilerin dayanışma değerini farklı kavramlar ile açıkladığı görülmüştür. Öğrenciler sırasıyla birlik beraberlik (f=7), tertip/düzen (f=5), güven(f=1), başarı (f=1), mutluluk (f=1) kavramları ile dayanışma değerini açıklamıştır. Dayanışma, bir arada yaşayan insanların ortak amaçlar için yapılması gereken işleri, işbirliği içinde yapmasıdır. Bu tanımda geçen kavramların da yer aldığı, öğrencilerin dayanışma değerine yüklediği anlamlar yine öğrencilerden alınan doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda sunulmuştur.

Araştırmacı: “*Bir obanın üyesi olmak obaca hareket etmek neler kazandırdı sana?*”

Cevap: öğrenci 5 *“Birlikte çalışmanın önemini ve birbirimize güvenmeyi öğrendik”*

Öğrencinin bu soruya birlikte çalışmanın önemini anladık demesi, dayanışma ve işbirliği ile hareket etmenin de farkında olduğunu gösterir.

Araştırmacı: *“Bir obanın üyesi olmak obaca hareket etmek sana ne kazandırdı?”*

Cevap öğrenci 7 : *“İnsanlarla daha iyi iç içe olabileceğimi”*

Öğrencinin bu cevabı oba üyelerinin birlikte çok zaman geçirdikleri için birbirlerini tanıma fırsatlarının olduğunu bunun da aradaki samimiyeti arttırdığını çıkartabiliriz. Artan bu samimiyet birbirleri ile daha kolay iletişim kurmalarını ve birlikte hareket etmelerini ve dayanışma içinde yaşamalarını sağlar.

Araştırmacı: *“Bir obanın üyesi olmak obaca hareket etmek sana ne kazandırdı?”*

Cevap öğrenci 6: *“Obaca grupça hareket etmeyi öğrendim. Ben pek birileri ile bir şey yapmayı sevmezdim yani alıştım öyle”*

Öğrencinin bu cevabı izcilikteki oba sisteminin, bir obaya ait olmanın onun birlikte hareket etme becerisini geliştirdiğini ve birlikte bir şey yaparak da dayanışma içinde faaliyetlerini sürdürdükleri ortaya çıkarmıştır.

4.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemi olan Çanakkale Milli Bilinç Kampı başta olmak üzere şehitlik ziyaretlerinin Vatanseverlik Değerini Kazandırmada Etkisi Var mıdır? Sorusuna Yönelik Bulgular

İzcilik çalışmalarında yapılan şehitlik ziyaretleri ve “Çanakkale Milli Bilinç Kampı” gibi faaliyetler sizi hangi açıdan etkiledi? sorusu yöneltilerek bu faaliyetin etkisi incelenmiştir. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgulara ilişkin tema ve kodlar Tablo 4.4 de sunulmuştur.

Tablo 4.4: Çanakkale Milli Bilinç Kampı ve Şehitlik Ziyaretlerinin Vatanseverlik Değerine Etkisi

Tema	Kod	Frekans
Vatanseverlik	Vatan sevgisi	5
	Mutlu olmak	3
	Gururlanmak/duygulanmak	2
	Saygı vefa	2
	Fedakârlık	2
	Empati	1

Tablo 4.4 incelendiğinde öğrencilerin vatanseverlik değerini farklı kavramlar ile açıkladığı görülmüştür. Öğrenciler sırasıyla vatan sevgisi (f=5), mutlu olmak (f=3), gururlanmak/duygulanmak (f=2), saygı/vefa (f=2), fedakarlık (f=2), empati(f=1) kavramları ile vatanseverlik değerini açıklamışlardır. Öğrencilerin vatanseverlik değerine yüklediği anlamlar yine öğrencilerden alınan doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda sunulmuştur.

Araştırmacı: *“İzcilik çalışmalarında Çanakkale milli bilinç kampına gitmek seni nasıl etkiledi?”*

Cevap öğrenci 6: *“Oradaki cepheleri görmek, ya askerlerimizin o cephelerin mezarları olacaklarını bildikleri halde onları kazmaları insana büyük bir vatan sevgisi veriyor.”*

Öğrenci Çanakkale’de gördüğü cephe ve kendi kazdıkları siperleri görüp onların mezarları olacaklarını bile bile kazmalarını söylemesi askerlere karşı hayranlık duyduğunu gösterir. Bu askerlerin o siperlerde, cephelerde vatan uğruna savaştıklarının ve öldüklerinin farkında. Şehit olan askerlere duyduğu saygı ve hayranlık onun vatanseverlik duygularının artmasını sağlıyor. Zaten vatan sevgisi veriyor diyerek vatanseverlik değerini kazandığı sonucuna ulaşıyor.

4.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemi olan İzci kamplarındaki Bayrak Törenini de içine alan İstiklal Marşı ve Türk Bayrağına çok önem verilmesinin Vatanseverlik değerini kazandırmada Etkisi var mıdır? Sorusuna Yönelik Bulgular

“İzcilikte Kampların İstiklal Marşı ile başlayıp İstiklal Marşı ile bitmesi ve Bayrağa büyük bir hürmet gösterilmesi sizde nasıl duygular uyandırdı? Bu durum milli değerlere olan duygularınızı nasıl etkiledi?” sorusu yöneltilmiş. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 4.5 de sunulmuştur.

Tablo 4.5: Bayrak Töreni faaliyetlerinin Vatanseverlik Değerine Etkisi

Tema	Kod	Frekans
Vatanseverlik	Vatan sevgisi	6
	Atatürk	4
	Ulusal olmak	1
	Savaş	1
	Türk bayrağı	1
	Asker	1
	Milletin Sembolü	1

Tablo 4.5 incelendiğinde öğrencilerin vatanseverlik değerini farklı kavramlar ile açıkladığı görülmüştür. Öğrenciler sırasıyla vatan sevgisi (f=6), Atatürk (f=4), ulusal olmak (f=1), savaş (f=1), Türk bayrağı (f=1), asker (f=1), milletin sembolü (f=1) kavramları ile vatanseverlik değerini açıklamışlardır. Vatanseverlik, kişinin vatanına karşı sevgi ve sorumluluk hissederek, ülkesiyle ilgili sorunlara duyarlı olması, milli değerlere saygılı olması ve ülkesinin daha iyi olması için elinden geleni yapmasıdır. Bu tanımda geçen kavramların da yer aldığı, öğrencilerin vatanseverlik değerine yüklediği anlamlar yine öğrencilerden alınan doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda sunulmuştur.

Araştırmacı: *“İzci kamplarının İstiklal marşı ile başlayıp istiklal marşı ile bitmesi bayrağa saygı duyulması nasıl hissettirdi kendini sana?”*

Cevap öğrenci 6: *“O kampın Türk kampı olduğunu hissettiriyordu”*

Öğrencinin Marş ve bayrağın Türklüğü sembolize ettiğini bilincinde olduğu anlaşılıyor. Kampta istiklal marşını duyduğunda ve Türk bayrağını gördüğünde Türklüğünü hatırlıyor bunların yarattığı milli manevi duygular onun

vatanseverlik duygularını harekete geçirmiştir. Kampta bu milli değerlerin öne çıkarılması izciliğin vatansever bireyler yetiştirme hedefine hizmet eder. Bu amaç sosyal bilgiler dersinin de yine temelini oluşturur.

Araştırmacı: *“İzcilikte Kampların İstiklal marşı ile başlayıp İstiklal marşı ile bitmesi Bayrağın her yerde olması ve çok önem verilmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?”*

Cevap öğrenci 7: *“Yani vatanımızı sevdiğimizi ve vatanımıza önem verdiğimizi”*

Öğrenci izci kamplarda kampın istiklal marşı ile başlayıp istiklal marşı ile bitmesi ve bayrağımızın her yerde olmasından vatanımızı sevdiğimizi ve vatanımıza önem verdiğimiz sonucunu çıkarmış. Bu farkındalık onun istiklal marşı ve bayrağın vatan için önemini de anladığını gösteriyor. İzci kamplarında milli değerler özellikle ön planda tutulur. İzci ant ve türesi gereği izcinin ait olduğu millet ve vatanın değerlerine saygı ve sevgi duyması için. İzci kampları bu yönüyle vatan sevgisi kazandırılması için oldukça faydalıdır.

Araştırmacı: *“İzcilikte kampların İstiklal marşı ile başlayıp istiklal marşı ile bitmesi ve bayrağa saygı gösterilmesi sizde nasıl duygular uyandırdı?”*

Cevap öğrenci 3: *“Atatürk’ün nasıl zorluklar ile savaştığı”*

Öğrenci kamplarda İstiklal marşı ve bayrağı görünce aklına Atatürk geliyor. Bu milli değerler ile savaşı zorluklar içinde kazanan Atatürk arasında özdeşim kurarak Atatürk’ün yaptıklarını anımsıyor ona saygı ve sevgi duyuyor. Böylece İstiklal marşı, bayrak ve Atatürk birleşimiyle vatansever duyguları ön plana çıkmış oluyor.

4.1.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemi olan “İzcilik faaliyetlerinden fidan dikmenin ve çevre temizliği yapmanın Duyarlılık Değerini kazandırmada etkisi var mıdır?” Sorusuna Yönelik Bulgular

İzcilik çalışmalarında fidan dikmek ve çevre temizliği yapmak sizde nasıl bir etki yarattı? sorusu öğrencilere yöneltilmiş. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 4.6 da sunulmuştur.

Tablo 4.6: Fidan Dikme ve Çevre Temizliği Yapmanın Duyarlılık Değerine Etkisi

Tema	Kod	Frekans
Duyarlılık	Çevreye karşı duyarlılık	5
	Doğaya faydalı olmak	3
	Oksijen	2
	Mutsuzluk	2
	Çevre temizliği	2
	Mutluluk	1

Tablo 4.6 incelendiğinde öğrencilerin duyarlılık değerini farklı kavramlar ile açıkladığı görülmüştür. Öğrenciler sırasıyla çevreye karşı duyarlılık (f=5), doğaya faydalı olmak (f=3), oksijen(f=2), mutsuzluk (f=2), çevre temizliği (f=2), mutluluk (f=1) gibi kavramlar ile duyarlılık değerini açıklamıştır. Duyarlılık, kişinin yaşamı boyunca bir şeyleri belli sebeplerden ötürü önemsemesi, sevmesi ve onlara saygı duymasıdır. Bu tanımda geçen kavramların da yer aldığı, öğrencilerin duyarlılık değerine yüklediği anlamlar yine öğrencilerden alınan doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda sunulmuştur.

Cevap öğrenci 4: “*Evet ilk kez fidan dikmiştim.*”

Araştırmacı: “*İzcilik çalışmalarında fidan dikmek çevre temizliği yapmak seni nasıl etkiledi? İlk kez fidan dikmişsin nasıl etkiledi bu seni?*”

Cevap öğrenci 4: “*İlk önce mutluydum. –Sürekli sürekli dikmek istedim.*”

Öğrenci izcilik çalışmaları ile ilk kez fidan diktiğini ve sonrasında sürekli dikmek istediğini söylüyor. Fidan dikme deneyimini ilk kez izcilik ile yaşayan öğrenci bir yaşantı kazanıyor. Bu yaşantısından birçok şey öğreniyor. Sürekli fidan dikmek istemesi doğaya karşı duyarlılık geliştirdiğini gösterir

4.1.7. Araştırmanın Yedinci Alt problemi olan “Tüm izcilik faaliyetlerinin genel olarak hangi değere etkisi vardır” sorusuna yönelik bulgular

Araştırmamızda bir diğer görüşme sorusu olarak “*İzcilik kendinize, ailenize, doğaya ve vatanımıza karşı hislerinizde bir değişme sağladı mı evet ise nasıl?*” sorusu öğrencilere yöneltilmiş. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 4.7 de sunulmuştur.

Tablo 4.7: Tüm İzcilik Faaliyetlerinin Duyarlılık Değerine Etkisi

Tema	Kod	Frekans
Duyarlılık	Hayvanlara yardım	5
	Güvenilmek	3
	Çevreye karşı duyarlılık	1
	Mutluluk	1
	Özgüven	1
	Vatanseverlik	1
	Fidan dikmek	1
	Çevre temizliği	1
	Tesis yapmak	1

Tablo 4.7 incelendiğinde öğrencilerin duyarlılık değerini farklı kavramlar ile açıkladığı görülmüştür. Öğrenciler sırasıyla hayvanlara yardım (f=5), güvenilmek (f=3) çevreye karşı duyarlılık (f=1), mutluluk (f=1), özgüven (f=1), vatanseverlik (f=1), fidan dikmek (f=1), çevre temizliği (f=1), tesis yapmak(f=1) gibi kavramlar ile duyarlılık değerini açıklamıştır. Öğrencilerin duyarlılık değerine yüklediği anlamlar yine öğrencilerden alınan doğrudan alıntılar yoluyla aşağıda sunulmuştur.

Araştırmacı: *“İzcilikte kendine ailene hayvanlara karşı faydalı işler yaptığını düşünüyor musun?”*

Cevap öğrenci 5: *“Hayvanlara olan ilgim arttı.”*

Öğrenci izcilik sayesinde hayvanlara ilgisinin arttığını söylüyor. Bunun sebebi izci kamplarında doğanın içindeyken hayvanlarla bir arada olma fırsatı bulmasıdır. Doğa tüm canlıların ortak alanıdır izciler bu bilinçle ormanda kalırlar ve kamp süreci içinde yiyeceklerini oradaki hayvanlar özellikle köpek ve kedilerle paylaşırlar. Öğrenci izci kamplarındaki bu yakınlaşma sayesinde hayvanların bilmediği özelliklerini keşfetmiş ve onlara karşı ilgisi ve dolayısıyla duyarlılığı artmıştır.

Araştırmacı: *“İzcilikte kendine ailene doğaya vatanına karşı hislerinde değişme sağladı mı?”*

Cevap: öğrenci 5: *“Doğaya fidan dikmeyi aileme karşı özgüvenim arttı.”*

Öğrencinin bu cevabı doğaya karşı duyarlılık kazandığını gösterir.

5. TARTIŞMA

Araştırma verilerinin analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre problemlere yönelik sonuçlar tartışılmış, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın 1. ve 2. Problem Sorusuna Yönelik Tartışma;

Sorumluluk değeri ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde genel olarak nitel yöntemlerin kullanıldığı ve görüşme tekniğinin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu yönüyle araştırmamız literatür ile yöntem açısından oldukça benzerlik göstermektedir. Bazı araştırmalarda karma model uygulanması açısından ise araştırmamız ile farklılıklar bulunmaktadır. Sorumluluk değeri ile ilgili literatür incelendiğinde, değer öğretiminde etkisi incelenen unsurların ve faaliyetlerin genelde okul içi uygulamalar olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bu açıdan araştırmamızın farklılık gösterdiğini söylemek mümkündür. Konuyla ilgili yapılan araştırmaların bir kısmında değerın içselleştirilmesi için gerçek yaşama uygun alanların oluşturulması gerektiği önerilerinde bulunulmuştur. Bu da bu araştırmanın diğer araştırmalardaki önerilere de uygun olduğunu da gösteriyor.

Özçelik (2019) “Temel Eğitimde Drama Yöntemi ile Sorumluluk Değerinin Öğretimi” adlı tezinde araştırmacı gözlemleri ile de öğrencilerin derslerden oldukça keyif aldığı ve değeri günlük hayata aktarımının bir başka ifadeyle içselleştirmenin kolaylaştığı görülmüştür. Araştırmada bizim araştırmamızla benzer olarak görüşme tekniği kullanılmıştır farklı olarak ise sorumluluk ölçeği kullanılmıştır. Değer öğretiminde drama yönteminin oldukça etkili bir yöntem olduğunu ortaya koyulan araştırma sonucu bizim araştırmamızın “drama/Tiyatro”, “kamp ateşi faaliyeti” ve “adalet” kodları ile benzerlik göstermektedir. İzcilik faaliyetlerinin kamp ateşleri bir drama/ tiyatro etkinliğidir.

Araştırmacı: “*Her oba üyesinin kamp ateşi faaliyetinde neden görev alması gerekiyordu?*”

Cevap öğrenci 5: “*Adaletli*”

Araştırmacı: “*Adaletli olsun diye ve her oba üyesinin oba başarısına katkısı olsun diye olabilir mi?*”

Cevap öğrenci 5: “Evet”

Öğrenci her oba üyesinin kamp ateşi faaliyetinde görev almasını adaletli buluyor ve bunun oba başarısına katkısı olacağını düşünüyor. Burada öğrenci kamp ateşi faaliyetine katılarak obaya karşı sorumluluğunu yerine getirmiş ve oba başarısına katkıda bulunmuş oluyor.

Araştırmacı: “*Peki kamp ateşi faaliyetlerini hatırlıyor musun?*”

Öğrenci 7: “Evet”

Araştırmacı: “*Orada sergilediğiniz gösterileri hatırlıyor musun?*”

Öğrenci 7: “Evet”

Araştırmacı: “*Ne sağladı sana bu gösteriler? Bir katkı sağladığını düşünüyor musun sana?*”

Öğrenci 7: “*Evet bana bir katkı sağladı Tiyatroyla iyi olduğumu*”

Yaman (2019) “Fen Bilimleri Dersi Kapsamında Hazırlanan Öğrenci Temelli Etkinliklerin Sorumluluk Değeri Kazandırmaya Etkisi” isimli tez çalışmasında Madde ve Isı ünitesi kapsamında hazırlanan öğrenci temelli etkinliklerin altıncı sınıf öğrencilerine sorumluluk değeri kazandırmada etkili olduğunu göstermektedir. Araştırmada bizim araştırmamızda olduğu gibi ses kayıtları kullanılmış olup sonucu yine bizim araştırmamızın “güvenlik” kodu ile örtüşmektedir. Çünkü izcilik faaliyetlerinin tamamı öğrenci temelli etkinlikleri kapsar. İzcilik öğrenciyi aktifleştirir. Bu aktifliğe örnek olarak gece nöbeti faaliyetini gösterebiliriz.

Araştırmacı: “*İzcilikte neden gece nöbeti tutuyorduk?*”

Cevap öğrenci 6: “*Uyuyan arkadaşlarımızı korumak için*”

Araştırmacı: “*Kendine karşı nasıl hissettin nöbet tuttuğun için*”

Cevap öğrenci 6: “*Güvenlik gibi hissettim.*”

Öğrencinin verdiği cevaplardan gece nöbeti tutarak obasındaki ve tüm kamptaki izcilerinin güvenliğini sağladığı ortaya çıkıyor. Bu da öğrencinin izci grubuna karşı kendini sorumlu hissettiğini ve bu sorumluluğu üstlendiğini ortaya koyuyor.

Güney (2017) “İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sorumluluk Değerine İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi” adlı tez çalışmasında Din olarak sorumluluk kategorisinde öğrencilerin oluşturduğu metaforlar incelendiğinde on öğrencinin eğretilme oluşturduğu görülmüştür. Bu öğrenciler kişinin dine karşı sorumluluğu şeklinde eğretilme oluşturarak sorumluluk tanımına uygun eğretilme üretmişlerdir. Bu sonuç bizim çalışmamızın Allah teması örtüşmektedir. Özellikle izci andı ile ilgili soruya öğrenciler Allah cevabını vermeleri dine karşı bir sorumluluk hissettiklerini gösteriyor

Araştırmacı: *“İzci andını hatırlıyor musun? Bu izci andı seni nasıl etkiledi?”*

Cevap öğrenci 4: *“Allah, bizi yaratmış”*

Öğrencinin izci andında Allah kelimesinin onu etkilediğini, Allah’ın yaratıcı olduğunu ve bu sebeple ona karşı sorumluluk hissettiğini belirtiyor. İzci andı bir yemindir ve izciler bu yemine sadık kalmaya çalışırlar. Böyle düşünüldüğünde öğrenciler izci andında koruyacakları değerler için Allaha söz vermiş olurlar. Bu öğrenci izci andında Allaha karşı sorumlu olduğunun bilincindedir.

Tepecik (2008) “Sosyal Bilgiler Dersinde Sorumluluk Değerinin Kazandırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı tez çalışmasında araştırmanın sonuçların adayalı olarak sosyal bilgiler dersinde öğrencilere sorumluluk kazandırılması için yapmış oldukları davranışların sonucunu yaşayabilecekleri fırsatlar yaratılmalıdır sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada bizim araştırmamızla benzer olarak betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin değerleri gerçek yaşamda kullanmalarına zemin hazırlanmalıdır önerisi bizim araştırmamızda hayata geçmektedir. Çünkü izcilik faaliyetleri öğrenciyi sınıftan çıkmasını sağlayarak gerçek yaşam problemlerine çözüm üretmesini gerektirir. Öğrenci özellikle izci kamplarında kullandığı beceri bildi deneyimler sayesinde ve

ışığında gerçek yaşamında kolaylıklar yaşayabilir. Bunun en güzel örneklerinden biri izci kamplarındaki teftiş faaliyetlerinin öğrenciyi zaman yönetimi ve düzen konusunda alışkanlık edinmelerini sağlanmasıdır.

Araştırmacı: “*Sabah teftişlerinin sana nasıl bir faydası oldu? Hayatına bu tarz bir etkinliğin?*”

Cevap Öğrenci 6: “*Sabah teftişleri hem düzenli olmamı sağladı kılık kıyafet anlamında vee böyle çadırlarımızı toplarken odamı toplamayı alışkanlık yaptım*”.

Öğrencinin verdiği bu cevap izci kamplarında sorumluluk kazandırılması için fırsatlar yarattığı bu deneyimleri öğrencilerin kamp sonrası yaşamına aktardığı sonucu ortaya çıkıyor. Öğrencinin bu durumu bir kazanç olarak görmesi de değeri içselleştirdiğini gösteriyor.

Çoban (2016) “Sokratik Sorgulama Yöntemi ile Sorumluluk Değerinin Öğretimi” adlı tez çalışmasında, araştırmada ön yaşantıların oluşturulma sürecinde tasarlanıp uygulanan etkinliklerde öğrenci aktiviteleri ön plana çıkarılmıştır. Bu da öğrencilere öğrenme sürecine bilakis yaparak-yaşayarak katılma imkânı sunmuştur. Araştırmada bizim araştırmamızla benzer olarak betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmamız, bu araştırmanın öğrencinin öğrenme ortamlarına tamamen dâhil edilip yaparak-yaşayarak öğrenme fırsatlarının verilmesi açısından benzerlik göstermektedir. İzcilik faaliyetlerinin tamamında öğrenci her şeyi kendi yapar ve sorumluluk alır. İzci kampları öğrencilere gerçek problemler sunarak ön yaşantı oluşturur. Daha önce hiç soba yakmamış biri soba yakar. Hiç fidan dikmemiş ise fidan diker. Hiç yemek yapmamış ise yemek yapar. Hiç odun kırmamış olabilir ve odun kırar. Hiç grupça hareket etmemiş ise oba ruhu sayesinde birlikte hareket etmeyi öğrenir. Gece nöbeti tutarak başkalarının güvende olmasını sağlar. Öğrenci belki de çevresinin ona sunmadığı veya sunamadığı zorluk, sorumluluk, problemler veya fırsatlar sayesinde kendinde olan fakat bilmediği beceri ve yetenekleri keşfeder. Tüm bunlar onun hayatı öğrenmesini, toplum yaşamı için gerekli birçok beceri ve değeri kazanmasını sağlar. Buradan hareketle izcilik; sosyal yaşamı düzenleyen, kişiye yaşantı zenginliği sağlayan beceri ve değerler bütünüdür tanımı yapabiliriz.

Araştırmacı: *“İzcilik kendine ailene doğaya vatanına karşı hislerinde değişme sağladı mı?”*

Cevap öğrenci 4: *“Evet ilk kez fidan dikmiştim.”*

Araştırmacı: *“İzcilik çalışmalarında fidan dikmek çevre temizliği yapmak seni nasıl etkiledi? İlk kez fidan dikmişsin nasıl etkiledi bu seni?”*

Cevap öğrenci 4: *“İlk önce mutluydum. –Sürekli sürekli dikmek istedim.”*

Öğrenci izcilik çalışmaları ile ilk kez fidan diktiğini ve sonrasında sürekli dikmek istediğini söylüyor. Fidan dikme deneyimini ilk kez izcilik ile yaşayan öğrenci bir yaşantı kazanıyor. Bu yaşantısından birçok şey öğreniyor. Örneğin Doğa sevgisi kazanıyor. Doğaya karşı sorumluluğunu yerine getirdiği içinde mutlu oluyor

Aynı şekilde başka bir öğrencinin verdiği şu cevap izci kamplarındaki yaşantı zenginliğinin nasıl günlük yaşama faydası olduğunu bir göstergesi oluyor

Araştırmacı: *“Bir obanın üyesi olmak obaca hareket etmek ne kazandırdı sana?”*

Öğrenci 6: *“Obaca hareket etmeyi grupça hareket etmeyi öğrendim.”*

Araştırmacı: *“Grupça hareket etmeyi öğrendin”*

Öğrenci 6: *“Evet ben pek birileri ile bir şey yapmayı sevmezdim yani alıştım öyle.”*

Öğrencinin bu cevabı izcilikteki oba sisteminin, bir obaya ait olmanın onun birlikte hareket etme becerisi kazandırdığını ifade ediyor daha önce sevmezdim alıştım izcilik sayesinde demesi yaşantı zenginliğinin sonucudur. İzcilikte bir şekilde obaca hareket etmek durumun kalıyor sonrasında bu birliktelikten hoşnut olduğu anlaşıyor. Öğrenci çoban (2019)’un çalışmasında olduğu gibi yaparak yaşayarak birlikte hareket etmeyi öğreniyor bu konuda deneyim kazanıyor. Aynı zamanda da bu şekilde grupça hareket ederek obaya karşı sorumluluğunu da yerine getirmiş oluyor.

Karataş (2019) “Sorumluluk Değerinin Yaratıcı Yazma Teknikleri ile Oluşturulan Etkinliklerle Kazandırılmasının Öğrencilerin Sorumluluk Düzeyine Etkisi” adlı tezinin araştırma sonucunda, sorumluluk değerinin yaratıcı yazma teknikleri ile kazandırılmasının öğrencilerin sorumluluk düzeylerini artırdığı ve yaratıcı yazı tekniklerinin sorumluluk değerini kazandırmada oldukça etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada bizim araştırmamızda farklı olarak sorumluluk ölçeği uygulanmıştır. Bu araştırmanın sonucu ile bizim araştırmamızın “drama/tiyatro” ve “kamp ateşi faaliyeti” kodları ile benzerlik göstermektedir. Çünkü kamp ateşi faaliyetlerinde izcilerden obacak veya bireysel olarak sunum tiyatro etkinlik yapmaları istenir. Bu faaliyet için tam da akşam yemeği yenirken izci liderleri ateş faaliyetinin konusunu bildirir. Konunun akşam yemeği esnasında verilmesinin amacı izcilerin Obacak kısa sürede beyin fırtınası yaparak bir şiir kısa bir tiyatro metni yazmalarını sağlamaktır. Bu süreçte öğrenciler beraber bir metin oluşturarak bunu yaparken de yaratıcılıklarını kullanarak, oba başarısına katkıda bulunmuş ve obaya karşı sorumluluğunu yerine getirmiş olur.

Yontar (2013) “Sosyal Bilgiler Programında Kazandırılması hedeflenen Sorumluluk Değeri ve Duygudaşlık Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı tez çalışmasının sonucunda Öğrencilerin empati ve sorumluluk düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu, öğrencilerin empati düzeylerinin, sorumluluk düzeylerinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu ortaya çıkmıştır

Yontar’ın yaptığı araştırma sonucu ile araştırmamızın empati teması ve Atatürk teması bulguları benzerlik göstermektedir. Yaptığımız görüşmeler sonucunda öğrencilerden bir kısmı Çanakkale milli bilinç kampında şehitlikleri ziyaret ederken ne hissettiniz sorusuna askerlerimizin ne kadar zor şartlarda yaşadıklarını anladıklarını ve saygılarının arttıklarını söylemişlerdi. Şehit olmuş asker ile aynı yerde kalmak aynı yemeği yemek onların yürüdüğü yollarda yürümek öğrencilerin empati kurmasını sağlamış bu farkındalık onlardaki sorumluluk bilincini de doğrudan artırmıştır.

Araştırmacı: “İzcilik çalışmalarında yapılan şehitlik ziyaretleri ve Çanakkale gibi milli bilinç kamplarına gitmenin sana etkisi ne oldu? Seni nasıl etkiledi Çanakkale kampı?”

Cevap Öğrenci 1: “Güzel hissettim”

Araştırmacı: “Mesela orada siperlere dokunmak, onlarla aynı saatte kalkmak, onların yediği çorbadan içmek ne sağladı, neyi değiştirdi sende? Veya ne hissettirdi sana orda erken kalkmak? Bomba sesi duyarak kalmak ne hissettirdi sana? Neyi anladın orada en çok döndüğünde, eve geldiğinde?”

Cevap Öğrenci 1: “Askerlerin zor durumda olduğunu”

Araştırmacı: “Conkbayırında yürürken mesela o dik bayırda ne hissettin?”

Cevap Öğrenci 1: “Yorgundum biraz”

Araştırmacı: “Düşün yorgundun, bir de askerleri o anki hallerini düşündün mü? Onlar bizle aynı koşullarda mıydılar sence?”

Cevap Öğrenci 1: “Bizden daha zor durumdaydılar”

Öğrenci Çanakkale’deki milli bilinç kampında askerlerin zor şartlarda savaştıklarını anlıyor onlarla empati kurarak sorumluluk bilinci kazanmış oluyor.

Bir başka öğrenci de;

Araştırmacı: “İzcilikte kampların İstiklal marşı ile başlayıp istiklal marşı ile bitmesi ve bayrağa saygı gösterilmesi sizde nasıl duygular uyandırdı?”

Cevap öğrenci 3 : “Atatürk’ün nasıl zorluklar ile savaştığı”

Cevabını vererek Atatürk ile empati kuruyor bu da onun sorumluluk bilincinin gelişmesinde yardımcı oluyor.

Tekin (2019) “İlkokul 4.sınıflarda Etkinlik Temelli Değer Eğitimi Yoluyla Sorumluluk Değerinin Kazandırılması” adlı tezinde yapılan çalışmada etkinlik temelli sorumluluk değer eğitiminin öğretiminde yapılan etkinlikler süreci somutlaştırdığı sonucuna ulaşmıştır. Yapılan etkinlikler araştırma sonuçlarına

göre yaşayarak öğrenme sağladığından öğrenciler üzerinde etkili olmuştur. Uygulama sürecinde, etkinliklerin sorumluluk değerini kazanmayı kolaylaştırdığı ve eğitim sürecini zevkli bir hale getirdiği gözlenmiştir. Bu araştırmanın sonuçları da yine bizim araştırmamızın sorumluluk teması ile örtüşmektedir. Çünkü bütün izcilik faaliyetleri özellikle de izci kamplarının öğrenciye yaşayarak öğrenme fırsatı vererek sorumluluk değerini kazanmasına yardımcı olduğu öğrenci cevaplarıyla saptanmıştır.

Araştırmacı: *“İzcilik kamplarında biliyorsun teftiş yapıyorduk, sabahleyin kahvaltıdan sonra. Bu teftişlere tam üniformalı ve saatinde gelmenizi istiyordum sizden, Bunun için nasıl hareket ediyordunuz?”*

Cevap Öğrenci 1: *“Erken kalkmamız gerekiyordu”*

Araştırmacı: *Başka? Erken kalmanız yetiyor muydu sadece?”*

Cevap Öğrenci 1: *“Hayır”*

Araştırmacı: *“Başka ne yapıyordunuz? Mesela sen obabaşı mışsın onlara ne diyordun? Ne yapın diyordun?”*

Cevap Öğrenci 1: *“Birlikte yani, birlikte hareket etmeleri”*

Araştırmacı: *“Herkes görev veriyor muydun?”*

Cevap Öğrenci 1: *“Evet”*

Araştırmacı: *“Evet, güzel peki böyle olmanın senin hayatına katkısı ne oldu, böyle bir şeye uygun ve saatinde olmak için planlı olmak senin hayatını nasıl etkiledi?”*

Cevap Öğrenci 1: *“Sorumluluğum daha da fazla arttı.”*

Öğrenci izci kampındaki teftiş faaliyeti ile teftişte başarılı olmak için yaptıkları sayesinde sorumluluk duygusunun daha da arttığını ifade etmiş. Bu durum yaşayarak öğrenmenin, öğrenciye gerçek öğrenme ortamları sunmanın önemini ortaya koyuyor. Sınıf ortamında gerçek bir problem oluşturulması oldukça zorken izci kampında doğal ortamda sorunlar gerçektir ve bu yüzden

öğrenci düşünmek, probleme çözüm üretmek zorundadır. Bu durumda kendini zorlayacak ve içinde aslında var olan birçok duygu, beceri ve değer de farkında olmadan ortaya çıkmış olacak. Kişiler çoğunlukla kullandığında onu çözüme ulaştıran davranışları alışkanlık haline getirirler.

Sorumluluk değeri ile ilgili yapılan araştırmalar, öğrencinin bu değeri kazanması ve içselleştirilmesi için öğrenciyi merkeze alan etkinlikler yapılmasını, yaparak yaşayarak öğrenme ortamlarının sağlanması gerektiğini ortaya koymuştur. Bizim çalışmamız bu ortak sonuca uygun olmak ile birlikte Sosyal bilgiler dersi değerlerin öğretimi konusuna farklı uygulamalı, öğrenciye yaşayarak öğrenme fırsatı sağlayan bir yöntem kazandırması açısından önemlidir. Sosyal bilgiler dersinin sınıf içi etkinliklerin dışına çıkılarak işlenmesi için izcilik faaliyetleri bir can simidi işlevini görebilir.

Araştırmanın 3. Problemine Yönelik Tartışma,

Yüksel ve Adıgüzel (2012) “Değerler Eğitiminde Karikatür Kullanımı: Toplumsal Birlik Beraberlik ve Dayanışma Değer Örneği” adlı makalesinde karikatür kullanımının ortaöğretim öğrencilerinin birlik beraberlik ve dayanışma değerine yönelik algılarına etkisi saptanmıştır. Araştırmanın bulgularında öğrencilerin karikatürleri yorumlamaları doğrultusunda birlik beraberlik, dostluk, kardeşlik, işbirliği-dayanışma temaları ortaya çıkmıştır. Bu temalar bizim araştırmamızda da elde edilmiştir. Öğrenciler özellikle “İzcilikte bir obanın üyesi olmak obaca hareket etmek size neler kazandırdı ve oba başarısı için neler yapmanız gerekti sorularında “birlik beraberlik, dostluk, işbirliği gibi kodları içeren cevaplar vermişlerdir. İki araştırma oluşturulan kodlar açısından benzerlik göstermektedir. Araştırmamızda bu temalar bizi dayanışma değerine yöneltmiş ve izciliğin öğrencilerin dayanışma bilincine ulaşmalarına katkı sağladığını ortaya koymuştur.

Araştırmacı: *“Bir obanın üyesi olmak obaca hareket etmek sana ne kazandırdı?”*

Cevap öğrenci 6: *“Obaca grupça hareket etmeyi öğrendim. Ben pek birileri ile bir şey yapmayı sevmezdim yani alıştım öyle”*

Öğrencinin bu cevabi izcilikteki oba sisteminin, bir obaya ait olmanın onun birlikte hareket etme becerisini geliştirdiğini ve birlikte bir şey yaparak da dayanışma içinde faaliyetlerini sürdürdükleri ortaya çıkıyor.

Yapıcı ve diğerleri (2018) “Ortaokul Öğrencilerinin Dayanışma Kavramına İlişkin Algıları: Metafor Analizi Örneği” adlı çalışmalarının sonucunda genel olarak şu temalara ulaşmışlardır, paylaşmaya bağlı dayanışma, yardımlaşmaya bağlı dayanışma, birlik ve beraberlik olarak dayanışma, tamamlayıcı unsur olarak dayanışma. Bu temalar içinde de en çok yardımlaşmaya bağlı temasında metafor üretildiği bulgusuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bizim araştırmamızın dayanışma değerine götüren kodlar ile benzerlik göstermektedir. Görüşme yapılan öğrenciler oba üyesi olmak ile ilgili sorularda birlikte hareket ettiklerini, birilerine yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bu şekilde cevaplar vermeleri dayanışma içinde olmak amacıyla nasıl hareket etmeleri gerektiğinin bilincinde olduğunu gösterir.

Araştırmacı: *“Bir obanın üyesi olmak obaca hareket etmek neler kazandırdı sana?”*

Cevap öğrenci 5: *“Birlikte çalışmanın önemini ve birbirimize güvenmeyi öğrendik”*

Öğrencinin bu soruya birlikte çalışmanın önemini anladık demesi, dayanışma için işbirliği ile hareket etmenin, birbirlerine yardımcı olmanın gereğinin farkında olduğunu gösterir.

Kılcan ve Akbaba (2018) “Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Dayanışma Değerine İlişkin Öğrenci Algılarının İncelenmesi” adlı çalışmasının sonucunda katılımcıların büyük bir çoğunluğunun dayanışmayı; “birlikten kuvvet doğar” ve “aradaki bağı kuvvetlendirip fayda sağlayan bir mutluluk kaynağı” olarak algıladıkları sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada bizim araştırmamıza benzer olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucu bizim araştırmamızın “oba üyesi olmak size ne kazandırdı” sorusuna verilen cevaplardan elde edilen kodlar ile örtüşmektedir. Araştırmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğu oba üyesi olmanın birlik ve beraberlik sağladığı cevabını verirken, bir kısmı birlikte hareket etmenin onları başarılı yaptığı, bir öğrenci ise mutlu ettiğini ifade etmiştir. Verilen

cevaplar öğrencilerin dayanışma değeri için doğru bir algıları olduğunu ve izciliğin oba üyesi olma faaliyetinin öğrencilerdeki dayanışma ruhunun gelişmesine katkı sağladığını gösterir.

Araştırmacı: *“İzcilikte bir obanın üyesi olmak obaca hareket etmek seni nasıl etkiledi? Ne kazandırdı?”*

Cevap öğrenci 9: *“Birinci olmayı kazandık”*

Öğrencinin verdiği bu cevapta Obaca hareket etmenin onları birinciliğe yani başarıya götürdüğünü görünüyor Bu sonuç Kılcan ve Akbaba(2018) çalışmasının “birlikten kuvvet doğar” sonucu ile örtüşmektedir. Burada başarıya götüren etmen olarak birlikte hareket etmek karşımıza çıkıyor. Obadaki herkesin obaya inanıp dayanışma içinde hareket ettiğinde başarılı olunduğu, öğrencinin de bunun bilincinde olduğu ortaya çıkıyor.

Araştırmacı: *“Peki tamam obanızın adı neydi?”*

Cevap Öğrenci 4: *“İki kere oba değiştirdim. Kuş ve Arı obası”*

Araştırmacı: *“Kuş ve arıydı peki. Obaca hareket etmek ne kazandırdı sana?”*

Cevap Öğrenci 4: *“Özgüven mutluluk”*

Öğrenci obaca hareket etmenin onu mutlu ettiğini ve özgüvenini artırdığını söylüyor. Bu sonuç Kılcan ve Akbaba (2018) çalışmasının “aradaki bağı kuvvetlendirip fayda sağlayan bir mutluluk kaynağı” sonucu ile tamamen örtüşmektedir, öğrenci aradaki bağların kuvvetiyle kendini mutlu hissetmektedir çünkü bir obanın üyesi olduğunda ortak amaçları olur, birimiz hepimiz için anlayışı söz konusudur bu ait olma duygusu kişiyi mutlu kılar.

İlgili araştırmalar ışığında izciliğin dayanışma değerini kazandırmada etkili bir yol olduğunu söylemek mümkündür

Araştırmanın 4. Ve 5. Problemine Yönelik Tartışma; Küpeli (2019) “Coğrafya Dersi Kapsamında Doğal ve Kültürel Miras Varlıklarımıza Yapılan Gezilerin ve Gözlemlerin Vatanseverlik Değeri Üzerine Katkısı” isimli tez

çalışmasında katılım düzeyi değişkenine göre ise geziye katılan öğrencilerin geziye katılmayan öğrencilere göre daha pozitif yönlü cevap verdiklerini tespit etmiştir. Vatanseverlik bilinci oluşturmada gezilerin ve gözlemlerin etkili olduğu ve doğal-kültürel miras varlıklarımızı *Farkındalığı Artan Unsur* (FAU) haline getirdiği sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonuçları bizim araştırmamızın vatanseverlik teması ile uyushmaktadır. İzcilik çalışmaları içinde yürütülen Çanakkale Milli Bilinç Kampı tarihi miras varlıklarına gezi kapsamına girmektedir. Bizim araştırmamızda da bu faaliyet ile öğrencilerin vatanseverlik bilinci oluşturmada etkili olduğu sonuca ulaşmıştır.

Araştırmacı: *“İzcilik çalışmalarında Çanakkale milli bilinç kampına gitmek seni nasıl etkiledi?”*

Cevap öğrenci 6: *“Oradaki cepheleri görmek, ya askerlerimizin o cephelerin mezarları olacaklarını bildikleri halde onları kazmaları insana büyük bir vatan sevgisi veriyor.”*

Öğrenci Çanakkale’de gördüğü cephe ve kendi kazdıkları siperleri görüp onların mezarları olacaklarını bile bile kazmalarını söylemesi askerlere karşı hayranlık duyduğunu gösterir. Bu askerlerin o siperlerde, cephelerde vatan uğruna savaştıklarının ve öldüklerinin farkında. Şehit olan askerlere duyduğu saygı ve hayranlık onun vatanseverlik duygularının artmasını sağlıyor. Zaten vatan sevgisi veriyor diyerek vatanseverlik değerini kazandığı sonucuna ulaşılıyor

Bilginer (2019) “Ortaokul Öğrencilerinin Vatanseverlik Değerine Yönelik Algılarının İncelenmesi” adlı tez çalışmasında araştırma sonucunda katılımcıların vatanseverliğe yönelik algılarının; vazgeçilmez olan, koruyucu ve kapsayıcı olan, önceliği olan, içinde güzellikler barındıran ve karşılıksız olan, sevgi ve birliktelik uyandıran ve sürekliliği olan şeklinde ortaya çıktığı görülmektedir. Araştırma bizim araştırmamız ile ortak sonuçlar içermektedir. Bizim araştırmamızın fedakârlık ve vatan sevgisi kodlarındaki bulgular ilgili araştırmadaki öğrencilerin vatanseverliğe yönelik algıları ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmacı: *“İzcilik çalışmalarında şehitlik ziyaretleri yapmak sana nasıl hissettirdi kendini?”*

Cevap öğrenci 7: “Bizim için kendilerini feda ettiklerini”

Öğrenci şehitlik ziyaretlerinde şehitlerin kendilerini bizim için hiçbir karşılık beklemeden feda ettiklerini söylüyor. Bu cevabında şehit olmuş askerlere karşı bir vefa saygı minnet söz konusudur. Vatan toprağı için şehit düşen askerlere karşı gelişen bu farkındalık ve bilinç onun vatanseverlik duygularını harekete geçirir.

Araştırmacı: “İzcilikte Kampların İstiklal marşı ile başlayıp İstiklal marşı ile bitmesi Bayrağın her yerde olması ve çok önem verilmesi konusunda ne düşünüyorsun?”

Cevap Öğrenci 7: “Vatanımızı sevdiğimizi ve vatanımıza önem verdiğimizi”

Öğrenci izci kamplarında İstiklal marşı ve Türk bayrağının olmasından vatanı sevdiğimiz sonucunu çıkarıyor. Ayrıca vatanımıza önem verdiğimizi söyleyerek vatanımızın bayrağımızın ve istiklal marşımızın bizim için vazgeçilmez olduğunun da bilincine varmış oluyor.

Karaderili (2019) “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Vatanseverlik Değerinin Kazanımına İlişkin Görüşleri” adlı tez çalışmasının sonuçlarına göre sosyal bilgiler öğretmenleri değerler eğitimini önemli bulmaktadır. Fakat öğretmenlere göre sosyal bilgiler ders izlenceleri (programları) vatanseverlik değeri açısından uygun bir mahiyette değildir ve geliştirilmelidir. Araştırmada bizim araştırmamızla benzer olarak durum çalışması yöntem olarak seçilmiştir. 2019 yılında yapılan bu araştırmada sosyal bilgiler programının vatanseverlik değeri açısından yeterli olmadığı ve geliştirilmesi gerektiği sonucunu ele aldığımızda bizim çalışmamızın programa vatanseverlik değeri kazandırmada farklı uygulamalı bir yöntem olabileceği düşünülmektedir. Bu araştırma programın değer öğretimi noktasındaki eksikliğini giderebilecek niteliktedir.

Araştırmacı: “İzcilik çalışmalarında Çanakkale milli bilinç kampına gitmek seni nasıl etkiledi?”

Cevap öğrenci 6: *“Oradaki cepheleri görmek, ya askerlerimizin o cephelerin mezarları olacaklarını bildikleri halde onları kazmaları insana büyük bir vatan sevgisi veriyor.”*

Öğrenci Çanakkale’de gördüğü cephe ve kendi kazdıkları siperleri görüp onların mezarları olacaklarını bile bile kazmalarını söylemesi askerlere karşı hayranlık duyduğunu gösterir. Bu askerlerin o siperlerde, cephelerde vatan uğruna savaştıklarının ve öldüklerinin farkında. Şehit olan askerlere duyduğu saygı ve hayranlık onun vatanseverlik duygularının artmasını sağlıyor. Zaten Vatan sevgisi veriyor diyerek vatanseverlik değerini kazandığı sonucuna ulaşılıyor.

Özcel (2019) “3 ve 4.Sınıf Öğrencilerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin Vatanseverlik Değerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi” adlı tez çalışmasında 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin ve öğretmenlerinin vatanseverlik değerine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Çalışmada bizim araştırmamızla benzer olarak görüşme formları kullanılmış. Öğrencilerin ise vatanseverlik değerine ilişkin olumlu tutum içerisinde oldukları bulunmuştur. Öğrencilere Atatürk’le ilgili söylemek isteyecekleri sorulduğunda, heyecanlandıklarını, Atatürk’e olan sevgilerini ve bu ülke için yaptıklarından dolayı ona minnettar olduklarına da ifadelerinde yer vermişlerdir. Öğrencilerin vatanseverlikle ilgili örtük durumlar içeren hikâyelere verdikleri cevaplar da ise vatanseverlikle ilgili “milli birlik ve beraberlik, mücadele, anlaşılmaya varma” gibi durumları dillendirerek vatana sahip çıkma ile ilgili farkındalıklarını olduğunu göstermiştir. Bayrağın anlamı sorulduğunda vatan, millet, bağımsızlık, özgürlük, şehitlerin kanı şeklinde cevaplar ile bayrağın kendileri için önemli olduğunu ve bayrağımızın ne kadar zor şartlar ile elde edildiğinin farkında olduklarını belirtmişlerdir. İlgili araştırmanın sonuçları bizim çalışmamızın vatanseverlik, Atatürk, fedakârlık kodları ile örtüşmektedir.

Araştırmacı: *“İzcilikte kampların İstiklal Marşı ile başlayıp İstiklal Marşı ile bitmesi ve bayrağa saygı gösterilmesi sizde nasıl duygular uyandırdı?”*

Cevap öğrenci 3: *“Atatürk’ün nasıl zorluklar ile savaştığı”*

Öğrenci kamplarda İstiklal marşı ve bayrağı görünce aklına Atatürk geliyor. Bu milli değerler ile savaşı zorluklar içinde kazanan Atatürk arasında özdeşim kurarak Atatürk’ün yaptıklarını anımsıyor ona saygı ve sevgi duyuyor.

Böylece İstiklal marşı, bayrak ve Atatürk birleşimiyle vatansever duyguları ön plana çıkmış oluyor.

Araştırmacı: *“İzcilik çalışmalarında şehitlik ziyaretleri yapmak sana nasıl hissettirdi kendini?”*

Cevap: öğrenci 7: *“Bizim için kendilerini feda ettiklerini”*

Öğrenci şehitlik ziyaretlerinde şahitlerin bizim için kendilerini feda ettiklerini demesi vatan için öldüklerinin farkında olduklarını gösterir bu da vatanseverlik bilincine eriştiklerini gösterir.

Vatanseverlik değeri ile ilgili araştırmalar incelendiğinde bu araştırmanın literatür ile uyumlu olduğu ayrıca programdaki eksiklere de bir alternatif olabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın 6. Ve 7. Problemine Yönelik Tartışma;

Araştırmamızda öğrencilerin verdiği cevaplarda duyarlılık değeri bulgularına ulaşılmıştır. Duyarlılık ile ilgili Taşdemir (2018), “Ortaokul Altıncı Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı Metinlerinin Kültürel Mirasa Duyarlılık Değeri Açısından İncelenmesi” adlı tez çalışmasında 6.sınıf ders kitabının birçok metninde yoğun olarak vatan, millet, bayrak, din sevgisi anlatılmıştır. Kültür aktarımı sağlanmış, geçmiş, bugün ve gelecek arasında bir köprü kurulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bizim araştırmamızda da izciliğin bayrak töreni, izci andına sadık kalmak gibi birçok faaliyetinde, vatan millet bayrak din gibi önemli unsurlara karşı sevgi ve duyarlılık oluşturduğuna dair bulgular elde edilmiştir. Araştırmamızın Türk bayrağı, vatan sevgisi, Allah, ulusal olmak kodları ile bunlar ilişkilendirilmiştir.

Araştırmacı: *“İzcilik çalışmalarında Çanakkale milli bilinç kampına gitmek şehitlik ziyaretlerinde bulunmak seni nasıl etkiledi?”*

Cevap öğrenci 6: *“Oradaki cepheleeri görmek, ya askerlerimizin o cepheleeri mezarları olacaklarını bildikleri halde kazmaları insana büyük bir vatan sevgisi veriyor.”*

Öğrenci Çanakkale’de gördüğü cephe ve kendi kazdıkları siperleri görüp onların mezarları olacaklarını bile bile kazmalarını söylemesi askerlere karşı hayranlık duyduğunu gösterir. Bu askerlerin o siperlerde, cephelerde vatan uğruna savaştıklarının ve öldüklerinin farkında. Tüm bunlar vatanına karşı daha duyarlı olmasını sağlamıştır.

Araştırmacı: *“İzci kamplarının İstiklal marşı ile başlayıp istiklal marşı ile bitmesi bayrağa saygı duyulması nasıl hissettirdi kendini sana?”*

Cevap öğrenci 6: *“O kampın Türk kampı olduğunu hissettiriyordu”*

Öğrencinin marş ve bayrağın Türklüğü sembolize ettiğini bilincinde olduğu anlaşıyor. Kampta istiklal marşını duyduğunda ve Türk bayrağını gördüğünde Türklüğünü hatırlıyor. Bu durum da onun vatanına milletine karşı duyarlı olmasını sağlıyor

Topkaya (2016) “Doğal Çevreye Duyarlılık Değerinin Aktarılmasında Kavram Karikatürleri İle Eğitici Çizgi Romanların Etkililiğinin Karşılaştırılması” adlı çalışmasında doğal çevreye duyarlılık değerinin aktarılmasında küçük bir hikâye ve art arda gelen kareler ile çizgi romanlarda işlenen temanın öğrencilere kazandırılmak istenen değeri daha belirgin bir hale getirdiği saptanmıştır. Tuncel (2018) “Sosyal Bilgiler Dersinde Doğal Çevreye Duyarlılık Değerinin Geliştirilmesinde Alternatif Çevreci Uygulamalar” adlı çalışmasının sonucunda öğrencilerin alternatif çevre uygulamaları vasıtasıyla bir değer olarak çevreye duyarlılık açısından farkındalık geliştirdikleri tespit edilmiştir. Çevreye duyarlılık değerini içselleştirdikleri bulgularını elde etmiştir Her iki araştırmanın sonuçları bizim araştırmamızın çevreye karşı duyarlılık teması ile benzerlik göstermiştir. İzcilik çalışmalarındaki çevre temizliği yapmak ve fidan dikme etkinlikleri size ne kazandırdı sorusuna öğrencilerin çoğunluğu çevreye karşı duyarlılık kazandığını gösteren cevaplar vermişlerdir.

Araştırmacı: *“İzcilik çalışmalarında fidan dikmek, çevre temizliği yapmak sizde nasıl bir etki yarattı?”*

Cevap öğrenci 5: *“Doğayı korumayı ve doğal afetleri önlemeyi sağladık”*

Öğrenci fidan dikerek ve çevre temizliği yaparak çevreye karşı duyarlı davranmıştır. Bu faaliyetlerin doğaya çevreye katkılarının farkına varmıştır. Değerlerin içselleştirilmesi açısından faydalı olduğunu hissetmesi oldukça önemlidir.

.

SONUÇ

Gelişen ve değişen dünyada insanların, daha iyi bir dünya oluşturması için gerekli iyi insanı meydana getirecek bazı değerlere sahip olması gerekir. Bu değerlerin ise ailede ve okulda çocuklara en etkili şekilde öğretilmesi gerekir. Okulda değer öğretimi için en uygun derslerden biri hiç kuşkusuz sosyal bilgiler dersidir. Sosyal bilgiler dersi toplum yaşamı için gerekli evrensel ve milli değerleri bünyesinde toplamış bir derstir. Dersin değer öğretimi amacını gerçekleştirmesi için bizim araştırmamız izciliğin etkisini araştırmış ve yapılan araştırma sonucunda izciliğin sosyal bilgiler dersi öğretim programdaki birçok değerın öğretilmesine olumlu yönde etkisi olduğu bulguları elde edilmiştir.

Araştırmamızın temel problem sorusu olan “*İzciliğin Sosyal bilgiler dersindeki değerlerin öğretilmesine etkisi var mıdır?*” sorusuna yanıt olarak araştırmamızın sonucunda izciliğin; sorumluluk, dayanışma, duyarlılık, vatanseverlik değerlerinin kazandırılmasında etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırmamızın Alt problemlerine ilişkin sonuçlar ise şöyledir:

1. Araştırmamızın Birinci Alt Problemi olan “*İzcilikteki gece nöbeti faaliyetinin sorumluluk değerini kazandırmada etkisi var mıdır?*” sorusuna yönelik olarak sorulan sorularda *güvenlik, sorumluluk, alışmak/uyum, asker kodları* ile gece nöbeti faaliyetinin öğrencilerde sorumluluk bilinci kazandırdığı sonucuna ulaşılmıştır. İzciler gece nöbeti tutarak kamptaki arkadaşlarını koruma görevini üstlenmiş ve sorumluluk duygusunu yaşayarak öğrenmişlerdir.
2. Araştırmamızın ikinci alt problemi olan “*İzcilik faaliyetlerinden olan teftişin sorumluluk değerine etkisi var mıdır?*” Sorusuna yönelik olarak öğrenci cevaplarındaki *zaman yönetimi, disiplin, sorumluluk, düzen* kodları ile sorumluluk değeri arasında ilişki kurulmuştur. Öğrencilerin sabahleyin olan bu teftiş faaliyetine zamanında katılabilmek için disiplinli, düzenli olmaları ve zamanı iyi kullanmaları gerekmiştir. Böylece teftiş faaliyeti sayesinde sorumluluk duygusunu yaşayarak öğrenmişlerdir.

3. Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “*Oba sisteminin dayanışma değerini kazandırmada etkisi var mıdır?*” sorusuna yönelik olarak öğrenci cevaplarındaki *birlik ve beraberlik, tertip/düzen, güven, başarı, mutluluk* kodları ile dayanışma değeri arasında ilişki kurulmuştur. Öğrenciler izciliğin işleyişinde temel olan oba sistemi içinde, bir obanın üyesi olarak, bir arada hareket etmiş, birbirlerine güvenmeyi ve işbirliği ile hareket etmeyi öğrenmiş bu sayede oba başarısına katkıda bulunmuştur. Oba ruhu, izciliği ayakta tutan ve dayanışmayı neredeyse mecbur kılan bir sistemdir.

4. Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “*İzcilikteki Çanakkale Milli Bilinç Kampı başta olmak üzere şehitlik ziyaretlerinin vatanseverlik değerini kazandırmada etkisi var mıdır?*” sorusuna yönelik olarak öğrencilerin verdiği cevaplardaki *vatan sevgisi, mutlu olmak, gururlanmak/ duygulanmak, saygı/vefa, fedakarlık, empati* kodları ile vatanseverlik değeri arasında ilişki kurulmuştur. Öğrenciler özellikle de Çanakkale Milli Bilinç kampında yapılan etkinlikler (siperleri, tabyaları görmeleri, şehitlik ziyareti, vefa yürüyüşü) sayesinde ataları ile özdeşim kurmuştur. Öğrenciler savaş alanındaki bu deneyimleri sayesinde gururlanmış, fedakar Türk askerleri ile aynı yolu yürüyüp benzer yemekleri yiyerek empati kurmuş ve vatanseverlik duyguları pekişmiştir.

5. Araştırmamızın beşinci alt problemi olan “*İzci kamplarındaki Bayrak töreni faaliyetini de içine alan İstiklal Marşı ve Türk bayrağına çok önem verilmesinin Vatanseverlik değerini kazandırmada etkisi var mıdır?*” sorusuna yönelik olarak öğrenci cevaplarındaki *vatan sevgisi, Atatürk, ulusal olmak, savaş, Türk bayrağı, asker, milletin sembolü* kodları ile vatanseverlik değeri ile ilişki kurulmuştur. İzci kampları bayrak töreni ile başlar ve her sabah bu tören yapılır, bu törende yapılan bayrak teslim töreni esnasında bayrağı saygı çok ön plandadır. Bu törende İstiklal marşı coşkuyla söylenir, izciler tüm bunların ve kamp yerinde Türk bayrağının en yüksek yerlerde dalgalandığını görmenin etkisiyle bu durumu Atatürk’le bağdaştırmış, bayrağın ve İstiklal marşının milletin sembolü olduğu sonucuna varmıştır. Türk bayrağı ile ulusallık arasında bağ kuran öğrenciler Türk askeri ve ve Türk bayrağına olan sevgilerini belirtmiştir. Tüm bunlar izcilikteki bayrak töreni faaliyetinin vatanseverlik değerini kazandırmada etkili olduğunu göstermektedir.

6. Araştırmanın altıncı alt problemi olan “*Fidan dikmenin ve çevre temizliği yapmanın duyarlılık değerini kazandırmada etkisi var mıdır?*” Sorusuna yönelik olarak öğrenci cevaplarındaki *çevreye karşı duyarlılık, doğaya faydalı olmak, oksijen, mutsuzluk, çevre temizliği, mutluluk* kodlar ile duyarlılık değeri arasında ilişki kurulmuştur. İzci kamplarında kamp yerinin kamp öncesi ve sonrası temizlenmesi, kamp yerinden ayrılmadan bölgeye fidan dikilmesi faaliyetleri öğrencilerde çevreye karşı duyarlılık kazandırmıştır, bu durum öğrenciler tarafından doğaya faydalı bulunmuştur. Bu faaliyet ile öğrenciler duyarlılık değerini yaşayarak içselleştirmiştir.

7. Araştırmamızın yedinci alt problemi olan “*Tüm izcilik faaliyetlerinin genel olarak hangi değere etkisi vardır?*” Sorusuna yönelik olarak öğrenci cevaplarındaki *hayvanlara yardım, güvenilmek, çevreye karşı duyarlılık, mutluluk, özgüven, vatanseverlik, fidan dikmek, çevre temizliği, tesis yapmak* kodları ile duyarlılık değeri arasında ilişki kurulmuştur. Öğrenciler izcilik faaliyetlerindeki yaptıkları ile hayvanlara yardım ederek hayvanlara karşı duyarlılık, çevreye karşı duyarlılık, vatana karşı duyarlılık kazanmıştır. Ayrıca öğrenciler izcilikteki faaliyetler ile özgüvenlerinin arttığını mutlu olduklarını ve ailelerinin onlara daha çok güvenmeye başladıklarını da belirtmişlerdir.

Bu çalışmanın sonuçları ilgili alan yazındaki çalışmalar benzerlik göstermektedir. Buradan hareketle, izcilik faaliyetlerinin sosyal bilgiler dersindeki sorumluluk, dayanışma, duyarlılık, vatanseverlik değerlerinin öğretiminde yaparak yaşayarak öğretme özelliği ve gerçek problemler sunması açılarından oldukça etkili ve önemli olduğunu söylemek mümkündür.

Öneriler

İlgili araştırmalar ve bizim araştırmamızın bulgular ve sonuçları ışığında oluşturulan öneriler şunlardır:

Öğretmenler için öneriler,

Sosyal bilgiler dersi öğretmenleri dersin hedeflerinden biri olan değerlerin öğretimi için izcilik faaliyetlerini bir yöntem olarak kullanabilir. Özellikle de araştırmamızda izciliğin etkisinin tam olarak saptandığı dayanışma, duyarlılık, sorumluluk ve vatanseverlik değerlerinin öğretimi ve geliştirilmesinde izciliği kolaylıkla kullanabilirler.

Değerler soyut olduğundan öğretimi dersin diğer konularına göre daha zordur. Değer öğretimin somutlaştırılması noktasında izcilik faaliyetleri kullanılabilir.

Öğretim programına ve Milli Eğitim Bakanlığına yönelik öneriler,

Sosyal bilgiler dersi öğretim programına, izcilik bir değer öğretim yöntemi olarak eklenmelidir.

Öğretmenler izcilik konusunda yönlendirilmeli teşvik edilmelidir.

İzcilik okullarda zorunlu bir kulüp faaliyeti ya da ders olmalıdır. İzcilik için okullarda fiziki alanlar oluşturulmalıdır. İzci sınıfı vb. isimlerle adlandırılabilen bu sınıflarda, izciliğin özellikle teorik kısmı öğrencilere kazandırılabilir, öğrenci bu sınıfta izciliğe hazırlanabilir.

KAYNAKÇA

- Adem, Mahmut (2015); “En Temel Değer Laiklik”, *Öğretmen Dünyası Dergisi*, Sayı 247, s 23.
- Ahmet, İzci (1930); *Türk İzci Teşkilatı*, Milliyet Matbaası, İstanbul.
- Akcan, Erol (2013); “İttihat ve Terakki Fırkasının Paramiliter Gençlik Kuruluşları” T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya.
- Akcan, Erol (2017); “II. Dünya Savaşı Arasında Türkiye’de “Gençlik Teşkilatı” Oluşturmaya Dönük Bazı Tasavvur ve Teşebbüsler” *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Iğdır.
- Akkoyun, Füsün (1993); “Saygı Kavramına Transaksiyonel Analiz (TA) Açısından Bakış” *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, Cilt 1, sayı 4, s.16-22.
- Altunsoy, Yasemin (2019); “Sosyal Bilgiler Dersinde Duygu ve Düşüncelere Saygı Değerinin Etkinlik Temelli Öğretiminin Öğrencilerin Saygı Eğilimine Etkisi” Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, Ankara.
- Aral, Vecdi (1988); *Toplum ve Adaletli Yaşam- Sorumluluk ve Kişiliğin Kazandırılması*, Filiz Kitapevi, İstanbul.
- Arhan, Erçin (1961); *Acemi İzciler İçin İzcilik*, Ahmed Said Matbaası, İstanbul.
- Arkan, Mehmet (1945); *İzcilik ve Tatbikatı*, Ankara.
- Arkan, Mehmet (1946); *İzcilik Oyunları*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Avcı, Ahmet Ali (2015); “Sosyal Bilgiler Dersinde Vatandaşlık Değerinin Kazandırılmasına Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Bakioğlu, Ayşen ve Tamer Kurt (2016); *Eğitimde Demokrasi Vatandaşlık ve Vatanseverlik*, Nobel Yayınları 1.baskı, Ankara.
- Balcı, Nalan (2008); “İlköğretim Altıncı Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Değer Eğitiminin Etkililiği,” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Balcıoğlu, Mustafa (1992); “Osmanlı Genç Dernekleri”, *Türk Kültürü*, yıl:3, sayı:346, s.98-104.
- Balcıoğlu, Mustafa (1999); “Osmanlı Genç Derneklerinden İnkılâp Gençleri Derneklerine”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Cilt: 15, Sayı:43, s.139.

- Ballı, Mehmet (2007); *İnsanlık Ailesinin Ortak Değerleri*, Erguvan Yayınevi, İstanbul.
- Başkurtlu, Salih (2015); “*Osmanlı Devletinde İzcilik Hareketi (1910-1923)*” T.C. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
- Bayrak, Turan (2010); “İzciliğin Türkiye’ye Gelişi ve Günümüzdeki Görünümü” *Sosyoloji Dergisi*, Cilt 3, Sayı 20, s. 153-175.
- Baysal Kutlu, Esmâ (2001); “*İzcilik Etkinliklerine Katılan ve Katılmayan Öğrencilerin Özgüven Düzeylerinin Karşılaştırılması*” Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Bediz, Rıza (1955); *İzcilik ve İzci Kampları* Pedagoji Cemiyeti Yayınları, İstanbul.
- Beşikçi, Mehmet (2009); “Militarizm, Topyekûn Savaş ve Gençliğin Seferber Edilmesi: Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı İmparatorluğu’nda Paramiliter Dernekler”, *Tarih ve Toplum Yeni Yaklaşımlar*, Sayı:8 (248), s.49-92.
- Bıyık, İlker (2001); “*Orta Öğretim Kurumlarındaki İzcilik Faaliyetlerinin Sosyolojik Açıdan Değerlendirilmesi (Kütahya İl Örneği)*”, T.C. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Bilginer, Rümeysa (2019); Orta Okul Öğrencilerinin Vatanseverlik Değerine Yönelik Algılarının İncelenmesi, T.C. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Bolukçu, Eşref (2020); *Sevgi Diliyle Çocuk Eğitimi*, Kutlu Yayınevi 1.Baskı, İstanbul.
- Bozkurt, Eyüp (2019); *Karakter Eğitimi ve Değerler Eğitimi İle İlgili Temel Kavramlar, Karakter ve Değerler Eğitimi*, Edit; Özer, Bayram, Pegem Akademi, Ankara.
- Büyüköztürk, Şener, Ebru Kılıç Çakmak, Özcan Erkan Akgün, Şirin Karadeniz, Funda Demirel (2018); *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* Pegem Akademi 4. Baskı., Ankara.
- Bulut, Sevilay (2011); “*Atasözlerinin Değerler Eğitimindeki Yeri*” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Enstitüsü, Trabzon
- Can, Talha (2019); “*İzciliğe Başlangıç El Kitabı*”, Sokak Kitapları Yayınları 2.Baskı, İstanbul.

- Coşkun, Zeki (2011); “*Türkiye İzcilik Federasyonu’nun Faaliyetlerine Katılanların Beklenti ve Memnuniyet Düzeylerinin Değerlendirilmesi*” Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elâzığ.
- Çavdar, Mehmet (2005); *Alkışlar, Oyunlar, Düğümler ve Bağlar*, Ankara.
- Çelebi, Nurhayat ve diğerleri (2018); “Meşrutiyet Döneminde Asker-Vatandaş Yetiştirme Anlayışı Çerçevesinde Paramiliter Gençlik Örgütleri” *Tarih Kültür Ve Sanat Araştırmaları Dergisi* Cilt 7, sayı 1.
- Çiftçi, Sabahattin ve diğerleri (2015); “Değerler Eğitiminde İzciliğin Yerine İlişkin İzci Lideri Öğretmenlerin Görüşleri” *Değerler Eğitimi Dergisi* Cilt 13, sayı 29, s. 415-437.
- Çoban, Okan (2016); “*Sokratik Sorgulama Yöntemi İle Sorumluluk Değerinin Öğretimi*” Uşak Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uşak.
- Çolak, İsmail (2008); *Mahşerin İrfan Ordusu Okuldan Çanakkale’ye*, Pasifik Ofset Ltd. Şti, İstanbul.
- Çölgeçen, Kenan (2018); *Değerler Eğitimi*, Denizli Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Birinci Baskı, Denizli.
- Demir, Kenan ve Canay, Demirhan İşcan (2007); “Hayat Bilgisi Dersinde Değerler ve Değerler Eğitimi,” 1. Ulusal İlköğretim Kongresi, 15-17 Kasım Ankara, s.1-15.
- Demirhan İşcan, Canay (2007); “*İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği*,” Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Devlet Arşivi Başkanlığı (2018); *Arşiv Belgelerine Göre Osmanlıda Spor*, Seçil Ofset, Ankara
- Dilmaç, Bülent (2002); *İnsanca Değerler Eğitimi*, Nobel Dağıtım Yayın Ltd.Şti., Ankara.
- Dilmaç, Bülent (2007); “*Bir Grup Fen Lisesi Öğrencisine Verilen İnsani Değerler Eğitiminin İnsani Değerler Ölçeği İle Sınanması*”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Doğan, İsmail (2000); *Sivil Toplum Ondan Bizde De Var*, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Doğan, İsmail (2002); *Modern Toplumda Vatandaşlık Demokrasi ve İnsan Hakları*, Pegem A Yayıncılık 3 Baskı, Ankara
- Doğanay, Ahmet (2008); “Çağdaş Sosyal Bilgiler Anlayışı Işığında Yeni Sosyal Bilgiler Programının Değerlendirilmesi” *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 17, Sayı 2, s.77-96.

- Ekşi, Halil ve Ahmet Katılmış (2011); “Değerler Eğitimi Yaklaşımları” *Diyanet Aylık Dergisi* Sayı,245 s.11-13.
- Eminoğlu, Cavit. ve İbrahim Kurak (1988); *İzcilik Kılavuzu*, Eminoğlu Ofset, Ankara.
- Esen, Atakan (2009); “*Türk İzcilik Hareketinin Tarihsel Temelleri*” T.C. Genel Kurmay Başkanlığı Harp Akademisi Komutanlığı, Stratejik Araştırma Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Ethem Başaran, İbrahim (2015); “Hangi Değerler Eğitimi?” *Öğretmen Dünyası Dergisi*, Sayı 423, s.7-10.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı (1974); *VII. Avrupa İzcilik Genel Kurulu 26-29 Eylül 1972*, Başbakanlık Basımevi, İstanbul.
- Genç Osman, Nihat (1976); “Kampçılık ” *Sakarya İzcilik Dergisi*, Sayı 12 s.19-21.
- Genç, Metin (1973); “İzciler Birliğinin Tarihçesi ve Fonksiyonu” , *İz Dergisi*, s.6.
- Genç, Metin (1974); *İzci Liderinin El Kitabı*, Ergenekon Matbaası, Ankara.
- Gençlik Spor Bakanlığı İzcilik Genel Müdürlüğü (1972); *Türk İzciliğinin 60.Yılı*, Ajans-Türk Matbaacılık Sanayi, Ankara.
- Gültaş, Ayhan (2011); *İzcilik Bilmeniz Gereken Her Şey*, Bulut Yayınları, İstanbul.
- Güney, Sevcan (2017); “*İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sorumluluk Değerine İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi*” T.C. Mehmet Akif Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Burdur.
- Güngör, Erol (1995); *Ahlak Psikolojisi ve Sosyal Ahlak*, Özener Matbaası, İstanbul.
- Güven, İsmail (2003); “Osmanlı’dan Günümüze İzciliğinin Gelişimi ve Türk Eğitim Tarihindeki Yeri” *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt 35 sayı 1-2.
- Güvenç, Nusret (1974); *Cumhuriyetin 50.yılında İzciliğimiz*, Yatılı Bölge Okulu Basım Evi, Ankara.
- Hökelekli, Hayati (2011); *Ailede Okulda Toplumda Değerler Psikolojisi ve Eğitim*, Timaş Yayıncılık 2.Baskı, Konya.
- İzcilik Federasyonu Başkanlığı (1996a); *İzci Liderliği Temel Kurs Defteri*, Gökçe Ofset, Ankara.
- İzcilik Federasyonu Başkanlığı (1996b); *İzcinin El Kitabı*, Ankara.

- Kale, Nesrin (2007); “Nasıl Bir Değerler Eğitimi”, *Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu* 26-28 Kasım 2004, Dem yayınları, İstanbul.
- Karaderili, Şaban (2019); “*Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Vatanseverlik Değerinin Kazanımına İlişkin Görüşleri*” Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uşak.
- Karaküçük, Suat (1998); “İzciliğe Yönelimde Etkin Olan Faktörler,” *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBDS)*, III,4:35-42.
- Karaküçük, Suat (1999); “Osmanlı’da İzciliğin Paramiliter Görünümü,” *Milli Eğitim Dergisi*, s.143.
- Karataş, Gülsüm (2019); “*Sorumluluk Değerinin Yaratıcı Yazma Teknikleri İle Oluşturulan Etkinliklerle Kazandırılmasının Öğrencilerin Sorumluluk Düzeyine Etkisi*” “T.C Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Karatay, Halit (2011); “Karakter Eğitiminde Edebi Eserlerin Kullanımı,” *Literature and History of Turkish or Turkic*, Cilt 6,Sayı 1, s.1439-145.
- Kaya, Asil. (2019); “II. Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’in İlk Yıllarına Türk Gençliğinin Örgütsel ve Düşünsel Gelişimi,” *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, XIX/39 (2019-Güz/Autumn), s. 589.612
- Kaymakcan, Recep ve Hasan Meydan (2020); *Ahlak, Değerler ve Eğitimi*, Çınar Matbaa 3.Baskı, İstanbul.
- Kayral, Sami.S (1948); *İzcilikte Oba Sistemi*, Yeniçağ Matbaası, Ankara.
- Keskin, Yusuf ve Coşkun, Keskin (2019); *Türkiye’de Sosyal bilgiler Öğretim Programları Bağlamında Değerler Eğitimi: Tarihsel Gelişimi ve Mevcut Durum*, Gece Kitaplığı, Ankara.
- Kılcan, Bahadır ve Bülent Akbaba, (2018); “Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Dayanışma Değerine İlişkin Öğrenci Algılarının İncelenmesi” *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 22, sayı 1, s.185-210.
- Koçak, Sevim (2002); *Kız Obabaşının El Kitabı*, Kız İzciler Derneği, Ankara.
- Koz, M.Sabri ve Enfel Doğan (2007); *Mustafa Kemali’n Yakasındaki Rozet*, İstanbul Erkek Liseliler Eğitim Vakfı, İELEV Yayınları, İstanbul.
- Köstüklü, Nuri (2016); *Kazım Karabekir ve Eğitim*, Çizgi Kitapevi, Sebat Ofset, Konya.
- Küpeli, Erdem (2019); “*Coğrafya Dersi Kapsamında Doğal ve Kültürel Miras Varlıklarımıza Yapılan Gezilerin ve Gözlemlerin Vatanseverlik Değeri Üzerine Katkısı (Giresun İl Örneği)*” Giresun Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Giresun.

- Maden, Kenan (2017); “*İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programında Saygı Değerinin Yeri*, T.C. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Memduhoğlu Basri, Hasan Edit, Kürşat Yılmaz (2008); *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*, Pegem Akademi, Ankara.
- Meydan, Hasan (2014); “Okulda Değerler Eğitiminin Yeri ve Değerler Eğitimi Yaklaşımları Üzerine Bir Değerlendirme,” *Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, s. 93-108.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018); *Sosyal Bilgiler Öğretim Programı*, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1970); *Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı, Türkiye İzcileri Yönetmeliği*, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1961); *Erkek İzciler Yönetmeliği*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1995a); *Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı, Liderlik Temel Kursu Kılavuz Kitabı*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1995b); *Okul İçi Beden Eğitimi ve İzcilik Dairesi Başkanlığı Oymakbaşı Kılavuz Kitabı*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1999); *Okul İçi Beden Eğitimi Spor Ve İzcilik Dairesi Başkanlığı Cumhuriyetimizin 75.yılında Örgün Ve Yaygın Eğitim Kurumlarında 1.Ulusal İzcilik Sempozyumu*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1953); *Yavrukurt Kılavuz kitabı*, Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul.
- Milli Eğitim Bakanlığı İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü (2002); *Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Faaliyetleri*, İstanbul.
- Milli Eğitim Bakanlığı. *Beden Eğitimi, Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı* (1983); *İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi, Spor ve İzcilik Uygulamaları Yönergesi 1983-1984 Öğretim Yılı*, Milli Eğitim Basım Evi, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1992); *Okul İçi Beden Eğitimi Spor Ve izcilik Dairesi Başkanlığı, 1992-1993 Faaliyet Programı*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara
- Öktem, Ziver (2019); *Kazım Karabekir Çocuk Davamız*, Yapı kredi Yayınları 2.baskı, İstanbul.

- Öz, Feyzi (1999); “İzciliğin Eğitim Açısından Önemi” Cumhuriyetimizin 75.yılında Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında 1.*Ulusal İzcilik Sempozyumu*, s. 58-62.
- Öz, Feyzi (2000); “İzcilik ve Eğitim” *Öğretmen Dünyası* Sayı 247, s. 11-12.
- Özcel, Gizem (2019); ”3 ve 4.Sınıf Öğrencilerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin Vatanseverlik Değerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi” T.C. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli.
- Özçelik, Ebru (2019); “*Temel Eğitimde Drama Yöntemi ile Sorumluluk Değerinin Öğretimi*” Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Özduru, Ömer (2015); “Toplumsal Değerler ve Eğitim”, *Öğretmen Dünyası dergisi* sayı 423, s.32-64.
- Özen, Yener (2016a); *Çocuklarda Adalet Eğitimi*, Bizim Büro Matbaa, Ankara.
- Özen, Yener (2016b); *Çocuklarda Sorumluluk Eğitimi*, Gece kitaplığı, Ankara.
- Özer, Muhammed (2014); *Öyküler Karikatürler Güzel Sözler 10 Numara Yazılarla Değerler Eğitimi*, Berikan Yayınevi, Ankara.
- Özgüven, İbrahim Ethem (2017); *Pskolojik Testler*, Nobel Yayıncılık 14.Baskı, Ankara.
- Özkartal, Mehmet (2009) “*İlköğretim Sanat Etkinlikleri Dersinde Dede Korkut Destanı'nın Milli Değerlerin Kazandırılmasına Etkisi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Özkaya, Nejdett (1997); “Büyük izci Zafer Yürüyüşü”, *Malazgirt'ten İzmir'e 7.Büyük İzci Zafer Yürüyüşü*, s.10-104.
- Powel, Baden (1964); *Erkek Çocuklar İçin İzcilik*, (Çev.: A.E.Uysal ve N. Erkol), Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Pura, Fuat (1939); *Bizde Ve Dünyada İzcilik*, Alaeddin Kral Basım Evi, Ankara.
- Saint-Exupery, Antonine de (2015); “*Küçük Prens*” (Çev.:C.Süreyya ve T.Uyar), Can Sanat Yayınları, İstanbul.
- Sarıhan, Zeki (2000); “İzcilik: Bağımsızlık İçin” *Öğretmen Dünyası*, Sayı 247, s.4-8.
- Saygıner, Nuray (2000); “İzcilik ve Müzik Eğitimi”, *Öğretmen Dünyası Dergisi*, Sayı 247,

- Sevindik, Ünsal (2011); “*Türkiye İzcilik Federasyonu ve Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilatının Farklarının ve Yıllık Faaliyet Programları*”-T.C.Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Sezer, Tarık (2008); “*İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Sorumluluk Değerinin Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri*” Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Soysal, Selahattin (1974a); “Pratik Kampçılık” *İzcilik ve Gençlik Dergisi*, sayı 15, s.17-20.
- Soysal, Selahattin (1973); “Oymakbaşının El Kitabı” *İzcilik ve Gençlik Dergisi*, sayı 2 s.16-17.
- Soysal, Selahattin (1974b), “Boş Zaman Nedir, Ne Değildir” *İzcilik ve Gençlik Dergisi*, Sayı 8, s.5.
- Soysal, Selahattin (1972); “Bizde İzciliğin Kurucusu” *Türk İzciliğinin 60.Yılı*, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Şanoğlu, Sıtkı (1957); *Yavrukurt*, İstanbul.
- Şerif, Muzaffer (1985); *Sosyal Kuralların Psikolojisi* Alan Yayıncılık, İstanbul.
- T.C. Maarif Vekâleti (1960); *Erkek Deniz İzcileri Yönetmelik Tasarısı ve Kız Deniz İzcileri Yönetmeliği* Maarif Basımevi, Ankara.
- Taşdemir, Mehmet (2018); “*Ortaokul Altıncı Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı Metinlerinin Kültürel Mirasa Duyarlılık Değeri Açısından İncelenmesi*” Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Tekin, Saniye (2019); “*İlkokul 4.Sınıflarda Etkinlik Temelli Değer Eğitimi Yoluyla Sorumluluk Değerinin Kazandırılması*” Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Erzincan.
- Tepecik, Barış (2008); “*Sosyal bilgiler dersinde sorumluluk değerinin kazandırılmasına ilişkin öğretmen görüşleri*” Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.
- Thurman, John (1962); *Obabaşının El Kitabı*, (Çev.: S. Soysal), Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul.
- Topkaya, Yavuz (2016); “Doğal Çevreye Duyarlılık Değerinin Aktarılmasında Kavram Karikatürleri ile Eğitici Çizgi Romanların Etkililiğinin Karşılaştırılması” *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt; 13, Sayı 34, s. 259-272.
- Toprak, Zafer (1979); “İttihat ve Terakkinin Paramiliter Gençlik Örgütleri” *B.Ü. Beşeri Bilimler Dergisi*, VII (1979), s. 95-113.

- Toprak, Zafer (1985); “II. Meşrutiyet Döneminde Paramiliter Gençlik Örgütleri” *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi*, cilt:2, İstanbul, İletişim Yayınları, s.531-536.
- Toprak, Zafer (1998); “Meşrutiyet ve Mütareke Yıllarında Türkiye’de İzcilik” *Toplumsal Tarih*, Sayı 52, s.13-20
- Toprak, Zafer (1999); “II. Meşrutiyet’ten Mütareke Yıllarında: Türkiye’de İzciliğin İlk Evresi”, *Tombak*, Sayı 24, s.19-27
- Tozlu, Necmettin (1997); *Eğitim Psikolojisi*, Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul.
- Tuna, Turgut (1977); “Türkiye’de İzcilik Yayınları” *Mavi Kırılmaç*, Sayı 142, s.20-21.
- Tuncel, Gül (2018); “Sosyal Bilgiler Dersinde Doğal Çevreye Duyarlılık Değerinin Geliştirilmesinde Alternatif Çevreci Uygulamalar” *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, Sayı 38, s.91-103.
- Turgay, Tuna (1999); “Galatasay’da İzcilik” *Tombak Dergisi*, Sayı 28, s.61-65.
- Türkiye İzcilik Federasyonu (1993); *Yönetim El kitabı Bir İzci Programının Elemanları*, Basım Ofset, Ankara.
- Türkiye İzcilik Federasyonu (2002a); *Altın Çark İzcilik Projesi “İzcilikte Oymak ve Oymakbaşı*, Ercan Matbaası, Ankara.
- Türkiye İzcilik Federasyonu (2002b); *Altın Çark İzcilik Projesi, İzci*, Ercan Matbaası, Ankara.
- Türkiye İzcilik Federasyonu (2016); *Oymak Başının El Kitabı*, Türkiye İzcilik Federasyonu Program ve Eğitim Kurulu, Ankara.
- Türkiye İzcilik Federasyonu ve Türk Kızılayı (2017); *Türk Kızılay’ı İlk Yardım El Kitabı*, Matsa Basımevi, Ankara.
- Türkiye İzcilik Federasyonu, (2013); “Çanakkale Üzerine”, *İzcilik*, s.1-10.
- Ulucan, Mehmet (1974); “Kamp Ateşi” *İzcilik ve Gençlik Dergisi*, Sayı 15, s.6-8.
- Uluğbay, Hikmet (1997); MEB. Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi *İzci Yürüyüşü 26 Ağustos 1071’den İzmir’e 9 Eylül 1922, 7.Büyük İzci Zafer Yürüyüşü*, s.8-105.
- Ulusoy, Kadir ve Bülent Dilmaç (2018); *Değerler Eğitimi Pegem Akademi* 5.baskı, Ankara.
- Ulusoy, Kadir (2019); *Karakter Değerler ve Ahlak Eğitimi*, Pegem Akademi, Ankara.
- Uzgören, Gökhan (1984a); *Ergin İzcilik ve Proje Metodu*, İstanbul Lisesi Sakarya İzciligi Kitapları, İstanbul.

- Uzgören, Gökhan (1984b); *İzcilik Prensipleri*, Yaylacık Matbaası, İstanbul.
- Uzgören, Gökhan (1984c); *İzcilik Tarihi*, Yaylacık Matbaası, İstanbul.
- Uzgören, Gökhan (1985a); *İzci Yürüyüşleri*, Acar Matbaacılık Tesisleri, Ankara.
- Uzgören, Gökhan (1985b); *İzcilik ve Müzik*, İstanbul.
- Uzgören, Gökhan (2012); *İstanbul Lisesi Sakarya İzci Oymağı Türk İzciliğinin 100.Yılı*, İstanbulspor Kulübü Derneği, İstanbul Erkek Liseliler Eğitim Vakfı, İstanbul.
- Uzgören, Gökhan. (2000); *Türk İzcilik Tarihi*, Papatya Yayıncılık, İstanbul.
- Ünal, Cavit (1981); *Genel Tutumların Veya Değerlerin Pskolojisi Üzerine Bir Araştırma*, Ankara Üniversitesi Basım Evi, Ankara.
- Üstel, Füsün (2019); *Makbul vatandaşın Peşinde II. Meşrutiyetten Bugüne Vatandaşlık Eğitimi*, İletişim Yayınları 8.Baskı, İstanbul.
- Üstündağ, Tülay (1999); “İzciliğin Çevre ve Kültür Varlıkları Açısından Önemi” *.Ulusal İzcilik Sempozyumu*.
- Yamak Ateş, Sanem (2012); *Asker Evlatlar Yetiştirmek*, İletişim Yayıncılık A.Ş. 1.Baskı, İstanbul.
- Yamak, Sanem (2009); “*Meşrutiyet Döneminde Paramiliter Gençlik Örgütleri*”, T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Yaman, Ertuğrul (2012); *Değerler Eğitimi Eğitimde Yeni Ufuklar*, Akçağ Yayıncılık 2.baskı, Ankara.
- Yaman, Havva (2019); “*Fen bilimleri Dersi Kapsamında Hazırlanan Öğrenci Temelli Etkinliklerin Sorumluluk Değeri Kazandırmaya Etkisi*” Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi, Eskişehir.
- Yapıcı, Hasan Başer, Harun Er-Türküresin (2018); “Ortaokul Öğrencilerinin Dayanışma Kavramına İlişkin Algıları: Metafor Analizi Örneği” *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, *UBEK*, s.61-80.
- Yaşartürk, İsmail (2019); “*İlkokul Öğrencilerinin Adalet, Dürüst Olma, Sorumluluk ve Yardımseverlik Değerine Yönelik Yargılarının Kohlberg Ahlak Gelişim Kuramına Göre İncelenmesi*” Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Yıldırım. Ali ve Hasan Şimşek (2018); *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık 11.baskı, Ankara.
- Yılmaz, Berna (2019); “*İlkokul 4.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Yardımseverlik Değerinin Yaratıcı Drama Yöntemiyle Kazandırılması*”4, T.C. Recep

Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Rize.

Yontar, Alper (2013); “*Sosyal Bilgiler Programında Kazandırılması Hedeflenen Sorumluluk Değeri ve Empati Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*” Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Yüksel, İsmail ve Abdullah Adıgüzel (2012); “Değerler Eğitiminde Karikatür Kullanımı: Toplumsal Birlik Beraberlik ve Dayanışma Değer Örneği” *Sakarya University Journal of Education*, s. 68-80.

World Scout Bureau (1996); *İzcilik Çevre İçin Ekinlikler*, Çev.; Türkiye İzcilik Federasyonu; Ankara.

EKLER

EK 1: Tez Konusunun Belirlenmesi

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YÖNETİM KURULU KARARLARI

TOPLANTI TARİHİ
22.11.2019

TOPLANTI NO
2019/40

<u>MADDE 12</u> Tez Konusu Belirlenmesi <i>Şerife ERSOY</i>	Enstitümüz Türkçe Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı 185282125007 numaralı Sosyal Bilgiler Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programında tez danışmanlığı Dr. Öğr. Üyesi Şinasi SÖNMEZ tarafından yürütülen Şerife ERSOY'un, Anabilim Dalı Başkanlığının 21.11.2019 tarih ve 57351 sayılı teklifi doğrultusunda " B.E.Ü. Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 23/1. maddesi uyarınca tez konusunun " Sosyal Bilgiler Dersinde Değerlerin Öğretimine İzciliğin Etkisi " olarak belirlenmesine oybirliği ile karar verilmiştir.
---	---

Vedat ALIHAÇ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Enstitü Sorumlusu
ASLI GİRİR

EK 2: Etik Kurul Onayı

Kayıt Tarihi: 12.11.2019

Protokol No: 656

05/12/2019

T.C

BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ

İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Veri Kaynakları taraması, Ses ve görüntü kayıtları, Görüşme/Görüşme formu
BAŞLIK:	Sosyal Bilgiler Dersinde Değerlerin Öğretimine İzciliğin Etkisi
SORUMLU ARAŞTIRMACI:	Şerife Ersoy
KARAR:	Uygun

ETİK KURUL ÜYELERİ

İMZA

1- Prof. Dr. Hamza ÇEŞTEPE (Başkan)

2- Doç. Dr. Ayça DEMİR (Başkan Yrd.)

3- Prof. Dr. Ali ARSLAN (Başkan Yrd.)

4- Prof. Dr. Mehmet Ali KURÇER

5- Prof. Dr. Ertuğrul YILDIRIM

6- Doç. Dr. Hasan MEYDAN

7- Dr. Öğr. Üyesi Elif KARAHAN

29.05.2014 tarih ve 2014/08-13 sayılı Senato Kararı ile kabul edilmiştir.

EK 3: Görüşme İzni

T.C
YIĞILCA KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 69786691-604.02-E.24114036
Konu : Bilimsel Araştırma Çalışması
Şerife ERSOY

04/12/2019

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
YIĞILCA

Zonguldak-Ereğli Çayırli Yüksel Balcı Ortaokulunda Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak görev yapan Şerife ERSOY' un Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tezli yüksek lisans programına ilişkin "Sosyal Bilgiler Dersinde Değerlerin Öğretimine İzciliğin Etkisi" alanında tez çalışması için Müdürlüğümüze bağlı Kırık Ortaokulunda Bilimsel Araştırma yapma talebi Müdürlüğümüze uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınıza arz ederim.

Mehmet ALDIRMAZ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

EK: Görüşme Formu
Veli İzin Formu

OLUR
04/12/2019

Yasin ÖZTÜRK
Akçakoca Kaymakamı
Kaymakam V.

Milli Egemenlik Caddesi,Kaymakamlık binası 81950 YIĞILCA
Ayrıntılı bilgi için iritibat V: H.K.I. R.ÇELİK
Telefon : (0380) 651 42 30 Fax : (0380) 651 40 08
e-posta : yigilca81@meh.gov.tr

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır
04.12.2019

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 772d-d1b1-3894-9d2b-4338 kodu ile teyit edilebilir.

EK 4: Araştırmacının Oymakbaşı Kursu Belgesi

TÜRKİYE
İZCİLİK FEDERASYONU

Federasyonumuzca

26.08-01.09.2019 tarihinde İstanbul açılmış olan

Oymakbaşı Kursunu

başarı ile tamamlayan İsmail oğlu/kızı [redacted] doğumlu

Serife Ersoy

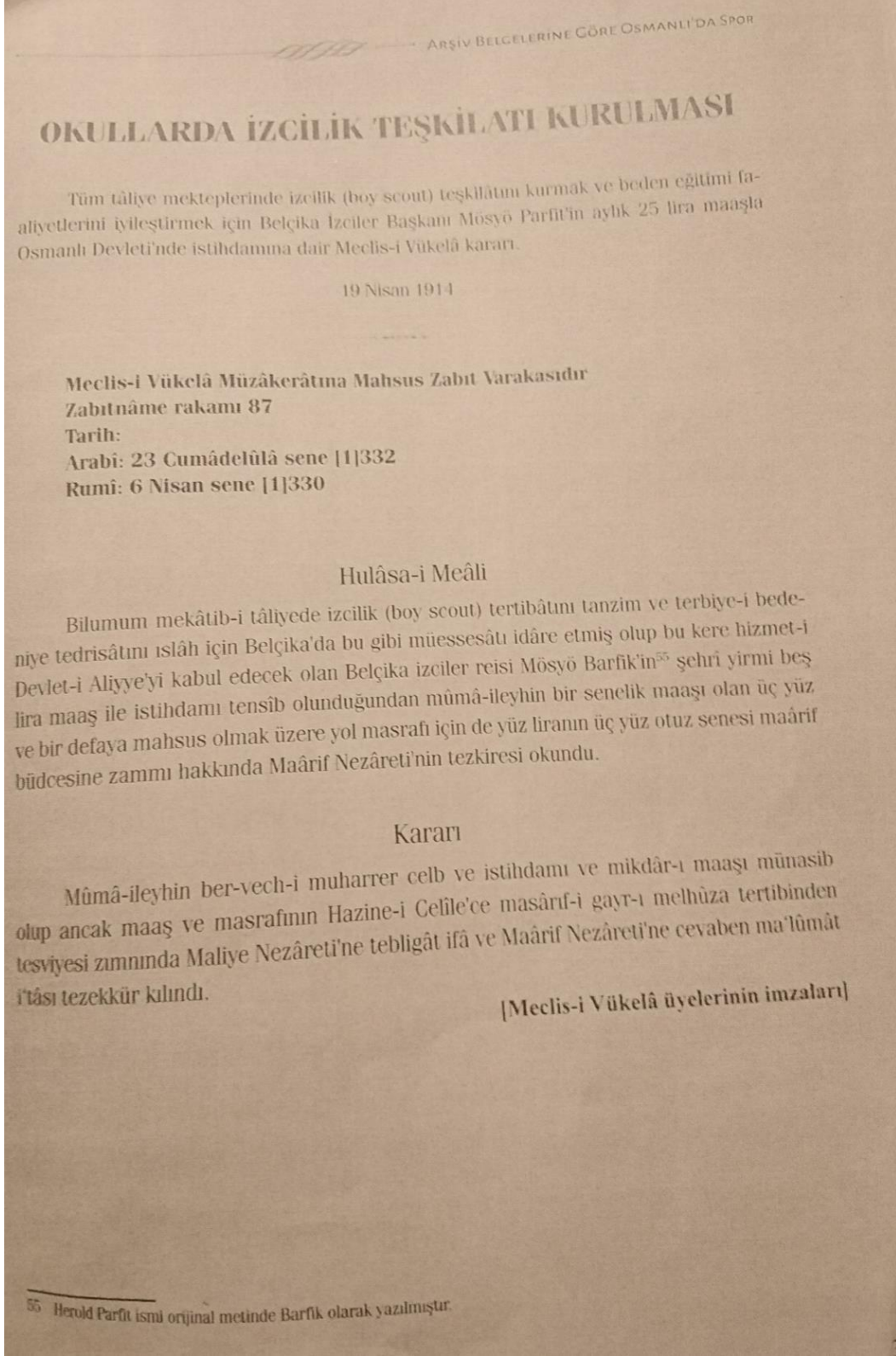
bu sertifikayı almaya hak kazanmıştır.

Arif BERTKAYA
Kurs Müdürü

Hasan Dincer SUBAŞI
Federasyon Başkanı

№ 001756

EK 5: Osmanlı Devletine İzçilik Teşkilatının Kurulması İçin Belçikadan Mösyö Parfit'in Getirildiğini Gösteren Belge

EK 6: İzcilik Faaliyetlerine Yönelik Fotoğraflar

Kamp Ateşi Faaliyeti

Kamp ateşi etrafında izci marş ve şarkılarını söyleyen izciler. Fotoğraf: 15-17 Aralık 2017 Yığılca/ Düzce'deki uygulama okulunun bahçesi.

Kamp Ateşi Faaliyeti 2

Kamp ateşi faaliyetinde okulun önünde yapılan kampta izciler oba olarak tiyatro gösterilerini sergilemiştir. Obalar, tüm oba üyeleri ile birlikte kampın her

gecesinde yapılan kamp ateşi faaliyetinde çeşitli gösteriler sunarak geceyi tamamlarlar. Bu ateşte yaptıkları faaliyetler, teftiş puanlarına eklenerek birinci oba olmalarına da katkı sağlar. Fotoğraf: 15-17 Aralık 2017 Yığılca/ Düzce'deki uygulama okulun bahçesi.

Çadır Kurma Eğitimi

İzcilere kamplarda izciliğin vazgeçilmezi olan çadır kurma eğitimi verilir. Bu eğitim sayesinde bir çadırı kurup doğada rahatlıkla kalmayı öğrenirler. Çadır nasıl kurulur, ardından nasıl toplanır ve korunur hepsini öğrenen izciler bu bilgileri ile günlük hayatta deprem vb. durumlarda dışarıda kalmaları gerektiğinde çadır kurarak çevrelerine de yardımcı olabilirler. Fotoğraf: 15-17 Aralık 2017 Yığılca/ Düzce'deki uygulama okulunun bahçesi.

İzci Tesisi Örneği

İzcilerin kamp alanı etrafında, kamp boyunca yaşam alanı oluşturmaları gerekir. Bu yaşam alanı içerisinde kamp boyunca kullanacakları malzemeleri de doğada bulunan malzemelerle kendilerinin yapması gerekir. Bu faaliyete izcilikte tesis yapımı denir. Tesis yapımı izcilerin el becerilerini geliştirir, doğadaki malzemeleri kullanmayı öğrenirler ve tüm bunları oba olarak yaptıkları için de dayanışma içinde üretmeyi öğrenmiş olurlar. Bu fotoğrafta izciler çamaşırlık tesisi yapmıştır. Fotoğraf: 15-17 Aralık 2017 Yığılca/ Düzce'deki Uygulama okulunun bahçesi.

Kardeş Okul İzci Faaliyeti

İzcilerin izci fularını beraber yaptığı dayanışma örneği. Bu fotoğrafta uygulama okulu öğrencileri, kardeş okula gidip oradaki izci kardeşlerine izcilik eğitimi vermiştir.

Bayrak Töreni Faaliyeti

İzci kampları Bayrak Töreni ile başlar, bayrak töreni ile biter. Ayrıca her sabah yine bayrak töreni yapılır. Bu törende nöbetçi obalar arasında bayrak devir teslim töreni yapıldıktan sonra İstiklal marşı okunur. Ardından ertesi günün birinci obaları açıklanır ve izcilerden kendisi ailesi vatani ve tüm dünya için iyi dileklerde bulunmaları istenir. Fotoğraf: 15-17 Aralık 2017 Yığılca/ Düzce'deki uygulama okulunun bahçesi.

Bayrak Töreni/ Oba Bağırışı

Bayrak töreni faaliyeti sırasında birinci obanın açıklanmasının ardından, birinci oba oba bağırışı yapar. Bu fotoğrafta olduğu gibi birinci oba u düzenin ortasına gelir ve obasının sembolü olan hayvanın bağırışını yapar. Bu etkinlik ile izciler oba olarak hareket etmenin dayanışma içinde olmanın da önemini hissetmiş olur. Fotoğraf: 15-17 Aralık 2017, Yığılca/ Düzce'deki uygulama okulunun bahçesi.

Bayrak Devir Teslim Töreni

Bayrak devir teslim töreni, bu tören nöbetçi obaların Şerefli Türk bayrağını teslim ettiği ve ardından İstiklal Marşının söylendiği törendir. Bu fotoğrafta olduğu gibi izciler Türk milleti için kutsal olan bayrağı öperek “Şerefiyle koruduğum bayrağı teslim ediyorum”, “Şerefiyle koruyacağım bayrağı teslim alıyorum” derler. Bu törende izciler bayrağın Türk milleti için önemini ve kutsallığını kavrar ve vatanseverlik duyguları pekişmiş olur. Fotoğraf: Nisan 2019, Yığılca Harmantepe.

Fidan Dikimi Eğitimi

İzçilere Düzce İzçilik İl temsilcisi tarafından okul bahçesinde fidan dikme eğitimi verilmiştir. Fidan nasıl dikilir, ne kadar derinlikte kazılmalı, dikildikten sonra hemen verilen can suyunun önemi izçilere aktarılmış ve her izcinin okul bahçesine fidan dikmesi sağlanmıştır. Fotoğraf: 15-17 Aralık 2017 Yığılca/ Düzce'deki uygulama okulunun bahçesi.

İzçiler izçilik faaliyetlerinde düzenli olarak fidan dikerler. Bu fotoğrafta izçiler Orman Haftası kapsamındaki Yığılca Koca Meşe mevkiinde fidan dikmişlerdir. Böylece çevreye karşı duyarlılık bilinci oluşmuştur. Fotoğraf: Mart,2018, Yığılca, Düzce.

Çanakkale Milli Bilinç Kampı

Türkiye izcilik federasyonun düzenlediği Çanakkale Milli Bilinç kampında, izciler yaklaşık “57.Alay vefa yürüyüşü” kapsamında yaklaşık 15 km’lik yürüyüş yaparak, sabırlı olmayı öğrenirler ve askerlerin ne kadar zorluklar içinde savaştığını anlamış olurlar. Bu kamp ile Çanakkale savaşının yapıldığı ve 57. Alayın düşmana doğru yürüdüğü aynı yoldan yürümeleri ile izcilerin empati kurmaları sağlanmış ve vatanseverlik duyguları pekişmiştir. Fotoğraf: Çanakkale Milli Bilinç Kampı 2019.

Kol Komutları Eğitimi

İzcilere izcilik sisteminde temel eğitimlerden olan kol komutları öğretilmiştir. Bu komutlar sayesinde izciler kalabalık ve sessiz olunması gereken ortamlarda komut alır ve o komutun gereği şekilde hareket ederler. Fotoğraf: Nisan, 2019 Harmantepe, Yığılca.

İzci Düğümü Eğitimi

İzci düğümü eğitimi. Bu eğitim ile izciler hem izci kamplarında hem günlük hayatta lazım olabilecek işler için sağlam düğüm atmayı öğrenirler. Fotoğraf: Ocak 2018, Yığılca merkezde uygulama okulunun kardeş okulu yatakhane.

Teknik İz İşaretleri Eğitimi

Bu eğitim temel izcilik eğitimlerinden olup izcilerin doğada birbirleri ile haberleşmesini sağlar. Kampta bu eğitim oyunlarla birleştirilerek izcilerin daha heyecanlı olmaları sağlanmıştır. İşaretler gereği izciler verilen talimatları yaparak birinci oba olmaya çalışırlar. Bu şekilde hem sorumluluk alırlar hem de dayanışma içerisinde hareket etmeleri gerekir. Fotoğraf: 15-17 Aralık 2017 Yığılca/ Düzce'deki Uygulama okulunun bahçesi.

İzci Sınıfı

Araştırmacının öğretmenlik yaptığı okuldaki izci sınıfı. Bu sınıfta izcilikle ilgili teorik bilgiler verilir, izcilerin kamp malzemeleri muhafaza edilmiştir. Okullarda yapılacak böyle bir sınıf, izcilik faaliyetleri ile okulun, eğitimin bütünleşmesini sağlayacaktır.

Yemek Faaliyeti

Yemek faaliyeti. Fotoğraf: Düzce Mahalli kamp, Kaynaşlı ilçesi Yörükler köyü, 13-15 Nisan, 2018.

Teftiş ve Tekmil

İzciler her sabah kahvaltıdan sonra oba olarak çadırlarının önünde teftiş edilir. Bu faaliyette obalar, oba alanı ve çadırlarından teftiş edilir. Temizlik, oba ruhu, zamana uyum gibi kriterlerin arandığı teftiş sonucu günün birincisi bayrak töreninde açıklanır. Bu faaliyet ile izcilerin sorumluluk almaları sağlanmış olur. Ayrıca her faaliyet öncesi yapılan Tekmil ile de izcilerin sayısı ve durumu hakkında bilgi sahibi olunur. Bu fotoğrafta olduğu gibi lider her obabaşından teknil alır. Böylece izciler arasında bir eksiklik problem varsa öğrenilir ve faaliyet öncesi giderilmeye çalışılır. Fotoğraf: Yığılca Harmantepe, Mart, 2019

ÖZGEÇMİŞ

Şerife Ersoy ilköğretim ve lisans eğitimini Zonguldak Ereğli’de tamamlamıştır. 2010 yılında Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinden mezun olup aynı yıl Yozgat Kadışehri’nde göreve başlamıştır. 2013-2019 yılları arasında Düzce’nin Yığılca İlçesinde görev yapmış olan araştırmacı, öğretmenlik mesleğine 2019 yılından bu yana Zonguldak’ın Ereğli ilçesinde devam etmektedir. Kendi öğrenciliğinde de ortaokulda izcilik yapmış olan araştırmacı, 2017 yılı temmuz ayında Bolu Aladağlarda Türkiye İzcilik Federasyonu bünyesindeki Liderlik Temel Kursu’na katılarak izci lideri olmuştur. 2018 yılında Yığılca Gençlik Spor ve İzcilik Kulübünü kurmuştur ve Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında tezli yüksek lisans eğitimine başlamıştır. İzcilik ile ilgili sırasıyla Türkiye İzcilik Federasyonu bünyesinde 2018 yılında Bolu’da ilk yardım kursu, 2019 yılında Bolu’da yaz kampçılığı kursu, 2019 yılında İstanbul’da oymakbaşı kursu, 2019 yılında Antalya’da Tifake1 kurslarını almıştır. 2020 yılında ise Zonguldak Ereğli’de Kdz. Ereğli İzcilik ve Spor Kulübünü kurmuştur.